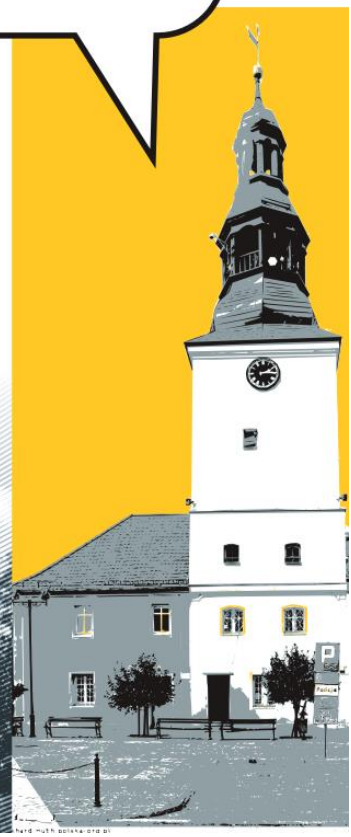

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY NOWE MIASTECZKO DO ROKU 2035

wersja skierowana
do konsultacji społecznych
i opiniowania

Opracowanie:

Urząd Miejski w Nowym Miasteczku
ul. Rynek 2
67-124 Nowe Miasteczko

PROJEKTY MIEJSKIE
 pomagamy miastom mądrze się rozwijać

Projekty Miejskie

www.projektymiejskie.pl

Zespół redakcyjny:

Urząd Miejski w Nowym Miasteczku:
Paweł Kozłowski
Mirosława Dulat
Anna Kwapień
Adela Wójcik
Tomasz Wysoczański

Projekty Miejskie:
Andrzej Brzozowy
Jacek Skatecki
Ewelina Diakowska

Dziękujemy wszystkim osobom oraz podmiotom zaangażowanym w proces powstania tego dokumentu.

Materiał fotograficzny przedstawiony w opracowaniu stanowi opracowanie własne autorów z wyłączeniem wskazania odrębnego źródła fotografii.

Wprowadzenie	5
1. ZASADY PRAC NAD PROGRAMEM	7
1.1. Logika prac nad programem.....	7
1.2. Ocena dotychczasowych efektów procesu rewitalizacji	8
1.3. Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych i interesariuszy rewitalizacji na etapie prac nad programem	9
2. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	11
2.1. Ogólna charakterystyka obszaru rewitalizacji	12
2.2. Diagnoza zjawisk społecznych	15
2.3. Diagnoza zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych	24
2.4. Diagnoza zjawisk gospodarczych	33
2.5. Diagnoza zjawisk środowiskowych	38
2.6. Diagnoza zjawisk technicznych	41
2.7. Synteza diagnozy obszaru rewitalizacji wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych.	46
3. SPOSÓB REALIZACJI DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH GMINY	48
3.1. Strategia Rozwoju Gminy Nowe Miasteczko	48
3.2. Lubuska 9	48
3.3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Nowe Miasteczko na lata 2021-2026	49
3.4. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 w Gminie Nowe Miasteczko	50
3.5. Roczne programy współpracy z organizacjami pozarządowymi.....	50
4. OPIS WIZJI STANU OBSZARU REWITALIZACJI PO PRZEPROWADZENIU DZIAŁAŃ W ZAKRESIE REWITALIZACJI	51
5. CELE REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ SŁUŻĄCYCH ELIMINACJI LUB OGRANICZENIU NEGATYWNYCH ZJAWISK	53
5.1 Cele rewitalizacji	53
5.2 Kierunki działań	53
6. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	56
6.1. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	56
6.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	78
7. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	87
8. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE PROGRAMU	88
8.1. Ramy finansowe realizacji Programu	88

8.2. Potencjalne źródła finansowania programu	89
8.2.1. Środki europejskie	89
8.2.2. Inne potencjalne zewnętrzne źródła finansowania	91
9. STRUKTURA ZARZĄDZANIA PROGRAMEM.....	95
9.1. Opis struktury zarządzania realizacją GPR	95
9.2. Koszty zarządzania	97
9.3. Ramowy harmonogram realizacji GPR.....	98
10. SPOSÓB ZAPEWNIENIA UDZIAŁU INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI	101
10.1. Współpraca ze stroną społeczną i otoczeniem gospodarczym	101
10.2. Komitet Rewitalizacji	103
11. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY PROGRAMU	103
11.1. Monitorowanie postępów realizacji programu	104
11.2. Ocena aktualności i stopnia realizacji programu	108
12. ZMIANY ZWIĄZANE Z WDRAŻANIEM PROGRAMU	110
12.1. Zmiany w uchwałach dotyczących polityki mieszkaniowej gminy	110
12.2. Specjalna Strefa Rewitalizacji	110
13. SPOSÓB REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	111
13.1. Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w planie ogólnym gminy	111
13.2. Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany.....	111
13.3. Miejscowy Plan Rewitalizacji.....	111
SPIS TABEL.....	112
SPIS RYCIN	113
SPIS WYKRESÓW	114
SPIS FOTOGRAFII	115
ZAŁĄCZNIKI.....	116

Wprowadzenie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko do roku 2035 (dalej jako GPR lub *Program*) jest dokumentem opracowanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji¹, a także będącym strategią terytorialną (strategią IIT), zgodnie z Rozporządzeniem ogólnym 2021/1060 oraz z ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027². Dokument ten jest także zgodny z treścią „Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”³ wydanych przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.

W art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, rewitalizację zdefiniowano jako proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji. Proces rewitalizacji ma w pierwszej kolejności charakter społeczny, a jego celem jest poprawa jakości życia i aktywna pomoc w rozwiązaniu problemów mieszkańców żyjących w tych częściach gmin, które z różnych powodów znajdują się w trudnym położeniu. Jak wynika z ustawy o rewitalizacji i inaczej niż w przypadku innych dokumentów strategicznych obowiązujących w Nowym Miasteczku, postanowienia GPR koncentrują się na wybranych fragmentach gminy (obszarze rewitalizacji), co ma na celu maksymalnie efektywne wykorzystanie zasobów i środków finansowych miejskich instytucji i ich partnerów.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko do roku 2035 to kierunkowy i ramowy dokument, który ma na celu integrować realizację przedsięwzięć o charakterze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, funkcjonalno-przestrzennym oraz technicznym. Określenie celów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych poprzedzone zostało opracowaniem szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji, uwzględniającej analizę jego problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych. W celach GPR i sposobie jego realizacji uwzględniono podejście zintegrowane, a w dokumencie zdefiniowano również listę przedsięwzięć rewitalizacyjnych (projektów). Wskazano także sposób zarządzania procesem rewitalizacji w gminie.

¹ T.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 278.

² Dz. U. z 2022 r., poz. 1079, z 2024 r., poz. 1717.

³ Zasady z dnia 24 sierpnia 2023 roku zatwierdzone przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej.

Podczas prac nad *Programem* szczególny nacisk położono na możliwie szerokie zaangażowanie interesariuszy procesu rewitalizacji. Na każdym etapie prac uwzględniono w związku z tym potrzebę zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji. W toku organizacji procesu konsultacji społecznych uwzględniono tym samym treść „Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”.

Opinie i propozycje zgłaszane przez interesariuszy procesu rewitalizacji podczas prac nad GPR były brane pod uwagę na równi z obiektywnymi miernikami sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze rewitalizacji. Połączenie ilościowych i jakościowych metod pozyskiwania i analizy danych stanowi podstawę do założenia, że interwencja w obszarze rewitalizacji będzie prowadzona na właściwym obszarze i przy pomocy narzędzi adekwatnych do zidentyfikowanych potrzeb, wyzwań, barier, deficytów i potencjałów.

W latach poprzedzających opracowanie *Programu* w Gminie Nowe Miasteczko wdrażano *Program Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko na lata 2017-2023* przyjęty w drodze uchwały nr XXXIX/249/2018 Rady Miejskiej w Nowym Miasteczku z dnia 26 lutego 2018 r. Do najważniejszych dotychczasowych zrealizowanych przedsięwzięć wpisujących się w cele procesu rewitalizacji w Nowym Miasteczku należy projekt „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Nowe Miasteczko”. Ponadto we wcześniejszych latach (2009-2012) realizowany był projekt „Rewitalizacja Starego Miasta w Nowym Miasteczku”. Doświadczenia z planowania i wdrażania tych oraz innych działań realizowanych przez Urząd Miejski w Nowym Miasteczku oraz jego partnerów stanowiły istotny zasób przy pracach nad GPR.

1. ZASADY PRAC NAD PROGRAMEM

1.1. Logika prac nad programem

Podstawą do rozpoczęcia prac nad *Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko do roku 2035* była uchwała nr XVII/176/2025 Rady Miejskiej w Nowym Miasteczku z dnia 2 września 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko. Wcześniej, w dniu 25 czerwca 2025 r. Rada Miejska w Nowym Miasteczku podjęła uchwałę nr XV/161/2025 w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy i Miasta Nowe Miasteczko⁴.

Treść GPR jest zgodna z przepisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. W myśl zapisów tej ustawy należy uznać, że obszarem rewitalizacji jest obszar znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, takich jak ubóstwo, bezrobocie czy też liczba osób ze szczególnymi potrzebami. Dodatkowo, na obszarze rewitalizacji występują deficyty w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Jest to także obszar o istotnym znaczeniu dla rozwoju lokalnego, zajmujący nie więcej niż 20% powierzchni gminy, a także zamieszkiwany przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Obszar rewitalizacji w Nowym Miasteczku zajmuje niewiele ponad 6% powierzchni całkowitej i jest zamieszkały przez niemal 28,5% wszystkich mieszkańców gminy. Wyznaczenie granic obszaru poprzedzone zostało opracowaniem kompleksowej diagnozy, w której wykorzystano obiektywne i weryfikowalne wskaźniki, umożliwiające analizę negatywnych zjawisk na terenie gminy⁵. Wskaźniki te dotyczyły np. poziomu ubóstwa i bezrobocia, liczby osób ze szczególnymi potrzebami czy też liczby przedsiębiorstw. Przy pracach nad *Programem* przyjęto zatem założenie, że osiągnięcie celów procesu rewitalizacji będzie możliwe tylko w przypadku zaplanowania i realizacji zestawu różnorodnych przedsięwzięć o charakterze społecznym, jak i infrastrukturalnym.

W toku prac nad GPR wykorzystano różnorodne metody i podejścia do gromadzenia i analizy informacji, które przełożyły się następnie na konkretne zapisy dokumentu. Obok ilościowych analiz wskaźnikowych przeprowadzono rozbudowane działania konsultacyjne, ukierunkowane na pozyskanie indywidualnych opinii mieszkańców Gminy Nowe Miasteczko, przedstawicieli

⁴Dz. Urz. Woj. Lubuskiego, poz. 1657.

⁵ Proces wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko został szczegółowo opisany w dokumencie pn. „Diagnoza i wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko”, dostępnym pod adresem: https://www.nowemiasteczko.pl/strona-3467-konsultacje_spoleczne_projektu_uchwaly.html

formalnych i nieformalnych grup mieszkańców, a także przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Nowym Miasteczku i jego jednostek organizacyjnych oraz innych instytucji publicznych.

Programowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych powiązано z wytycznymi na szczeblach regionalnym, krajowym i unijnym. GPR spełnia tym samym wymagania wynikające zarówno z ustawy o rewitalizacji, jak i „Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”. GPR stanowi jednocześnie strategię IIT w myśl ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, a także spełnia wymogi *Procedury weryfikacji gminnych programów rewitalizacji w województwie lubuskim w perspektywie UE 2021-2027*⁶.

1.2. Ocena dotychczasowych efektów procesu rewitalizacji

W Gminie Nowe Miasteczko w minionych latach prowadzone były różnorodne działania mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców na tych obszarach gminy, które znajdują się w obiektywnie najgorszej sytuacji. Do tej pory w mieście obowiązywał dokument ukierunkowujący szeroko pojęte działania rewitalizacyjne, chociaż nie był gminnym programem rewitalizacji w rozumieniu przepisów ustawy o rewitalizacji, ale tzw. lokalnym programem rewitalizacji opracowanym na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Był to *Program Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko na lata 2017-2023*, przyjęty w drodze uchwały nr XXXIX/249/2018 Rady Miejskiej w Nowym Miasteczku z dnia 26 lutego 2018 r. (dalej: LPR). Przeształ on obowiązywać dnia 31 grudnia 2023 r., na podstawie art. 52 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

Ta ciągłość programowa stanowi istotny potencjał w toku prac nad *Programem*. Dotychczasowe doświadczenia są niejako głównym punktem odniesienia przy planowaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych na kolejną dekadę.

Zawarte w LPR projekty rewitalizacyjne skupiały się przede wszystkim na trzech sferach: społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Ambitne cele nie znalazły znaczącego odzwierciedlenia w realnych zdolnościach gminy do realizowania zadań. Do końca 2023 r. zrealizowano lub rozpoczęto realizację niewielkiej części przedsięwzięć rewitalizacyjnych

⁶ Uchwała nr 366/5176/23 Zarządu Województwa Lubuskiego z dnia 7 listopada 2023 roku w sprawie zatwierdzenia „Procedury weryfikacji gminnych programów rewitalizacji w województwie lubuskim w perspektywie UE 2021-2027”

zawartych w LPR. W całości zrealizowany został wyłącznie projekt „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Nowe Miasteczko”. Przyniósł on oczekiwane korzyści dla obszaru rewitalizacji. Inne projekty, których realizacja okazała się z różnych przyczyn niemożliwa do 2023 r., mogą posłużyć za inspirację przy pracach nad *Programem*.

Przed okresem obowiązywania LPR, w latach 2009-2012, realizowany był projekt „Rewitalizacja Starego Miasta w Nowym Miasteczku”. W ramach realizacji projektu poprawiono i doprowadzono infrastrukturę do budynków i miejsc wspólnych, wyremontowano i wybudowano drogi, chodniki i oświetlenie w kwartale ulic między Głogowską, Ogrodową, Kościuszki i południową pierzeją rynku. Ponadto odnowiono nawierzchnie ulic, pozostawiając jednocześnie stare bruki, które nadają charakter centralnej części miasta. W wyniku realizacji projektu poprawie uległa infrastruktura handlowa, powstało nowe przestronne targowisko przy ul. Długiej. Dodatkowo odnowiono zielen miejską, renowacji poddano zabytkowe kościoły, stworzono także nowe miejsca parkingowe.

Dotychczasowe wieloletnie doświadczenia Gminy Nowe Miasteczko związane z różnorodnymi działaniami rewitalizacyjnymi nie tylko oznaczają, że prace nad *Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko do roku 2035* nie rozpoczynają się w próżni, ale pozwalają także na kontynuowanie i rozwijanie wspomnianych działań na jeszcze wyższym poziomie, w ambitnym duchu tzw. „rewitalizacji 2.0”, akcentującym kompleksowość, włączenie społeczne i partycypację.

1.3. Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych i interesariuszy rewitalizacji na etapie prac nad programem

W całym procesie prac nad GPR i na poprzedzającym go etapie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji podejmowano różnego rodzaju aktywności w celu zapewnienia szerokiego udziału partnerów społeczno-gospodarczych oraz podmiotów reprezentujących środowiska pozarządowe, w tym podmiotów działających w obszarze społeczeństwa obywatelskiego, ochrony środowiska, włączenia społecznego, praw podstawowych, osób z niepełnosprawnościami czy równości płci i niedyskryminacji. Podmioty te są w dalszej części Programu określane jako „interesariusze rewitalizacji” lub „partnerzy społeczno-gospodarczy”.

Od początku prac nad *Programem* interesariusze procesu rewitalizacji byli szeroko informowani o przebiegu konsultacji społecznych oraz o możliwościach udziału w wydarzeniach partycypacyjnych. Do najważniejszych środków i platform komunikacji należały:

- strona internetowa Urzędu Miejskiego w Nowym Miasteczku www.nowemiasteczko.pl, wraz z dedykowaną rewitalizacji zakładką pn. „Rewitalizacja”,
- gminny profil na portalu Facebook,
- prasa o zasięgu ponadlokalnym (Gazeta Lubuska),
- plakaty informujące o procesie rewitalizacji, rozmieszczane na terenie Gminy Nowe Miasteczko.

W ramach prac nad GPR i poprzedzających je działań, związanych z wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, zorganizowano liczne spotkania z interesariuszami. Wymienić należy przede wszystkim:

- w ramach prac nad wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:
 - prezentację obszaru rewitalizacji wraz z dyskusją nt. wyznaczenia obszaru rewitalizacji (2 czerwca 2025 r.);
 - prezentację obszaru rewitalizacji oraz debatę na temat problemów oraz potencjałów obszaru rewitalizacji (3 czerwca 2025 r.);
 - zbieranie uwag, zarówno drogą elektroniczną, jak i w formie tradycyjnej;
 - dyżury konsultacyjne w Urzędzie Miejskim w Nowym Miasteczku;
- w ramach prac nad GPR:
 - wywiady grupowe z przedstawicielami Urzędu Gminy Nowe Miasteczko (6 listopada 2025 r.), pracownikami Ośrodka Pomocy Społecznej (6 listopada 2025 r.), przedsiębiorcami, przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz przedstawicielami świata kultury (6 listopada 2025 r.), seniorami (7 listopada 2025 r.), rolnikami (7 listopada 2025 r.) i nauczycielami (14 listopada 2025 r.);
 - posiedzenie Komisji Wspólnej Rady Miejskiej w Nowym Miasteczku (7 listopada 2025 r.);
 - debata oxfordzka z udziałem młodzieży (Zespół Szkół nr 1 w Nowym Miasteczku – 14 listopada 2025 r.);
 - spacer badawczy po obszarze rewitalizacji (6 listopada 2025 r. – Nowe Miasteczko, 7 listopada 2025 r. – Nieciecz);
 - badanie ankietowe (13 października – 17 listopada 2025 r.) – forma papierowa i elektroniczna – na próbie 147 osób;

- o nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych (13 października – 17 listopada 2025 r.) – nie zgłoszono propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Fotografia 1. Wydarzenia w ramach prac nad GPR: spotkanie z przedsiębiorcami i przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz debata oxfordzka z młodzieżą.

W dniach 22 grudnia 2025 r. – 27 stycznia 2026 r. odbyły się konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko do roku 2035 oraz projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko. Konsultacje przybrały następujące formy:

- o spotkanie z mieszkańcami połączone z prezentacją głównych treści projektu GPR (pierwsza część wydarzenia) oraz prezentacją projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko (druga część wydarzenia) – 12 stycznia 2026 r., w spotkaniu wzięło udział 8 osób;
- o debata z mieszkańcami połączona z prezentacją głównych treści projektu GPR (pierwsza część wydarzenia) oraz prezentacją projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko (druga część wydarzenia) – 19 stycznia 2026 r., spotkanie w formule on-line. Mimo różnych form informowania lokalnej społeczności o spotkaniu, nie byli na nim obecni mieszkańcy;
- o zbieranie uwag w postaci papierowej oraz elektronicznej, poprzez wypełnienie formularzy zamieszczonych na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Nowym Miasteczku, a także w Biuletynie Informacji Publicznej, dostępnych również w wersji papierowej w Urzędzie Miejskim w Nowym Miasteczku – od 22 grudnia 2025 r. do 27 stycznia 2026 r.
- o zbieranie uwag ustnych w czasie dyżurów konsultacyjnych w Urzędzie Miejskim w Nowym Miasteczku (ul. Rynek 2); od poniedziałku do piątku w godzinach pracy urzędu w czasie trwania konsultacji społecznych.

2. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

2.1. Ogólna charakterystyka obszaru rewitalizacji

Granice obszaru rewitalizacji zostały określone uchwałą nr XV/161/2025 Rady Miejskiej w Nowym Miasteczku z dnia 25 czerwca 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy i Miasta Nowe Miasteczko. Obszar ten zajmuje niewiele ponad 6% powierzchni całkowitej i jest zamieszkały przez niemal 28,5% wszystkich mieszkańców gminy (tabela 1).

Tabela 1. Powierzchnia i liczba ludności obszaru rewitalizacji na tle Gminy Nowe Miasteczko (2024)

	Obszar rewitalizacji	Gmina Nowe Miasteczko	Udział na tle gminy
Liczba mieszkańców	1 414	4 964	28,49%
Powierzchnia [km²]	4,68	77,1	6,07%

Źródło: Diagnoza i wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko

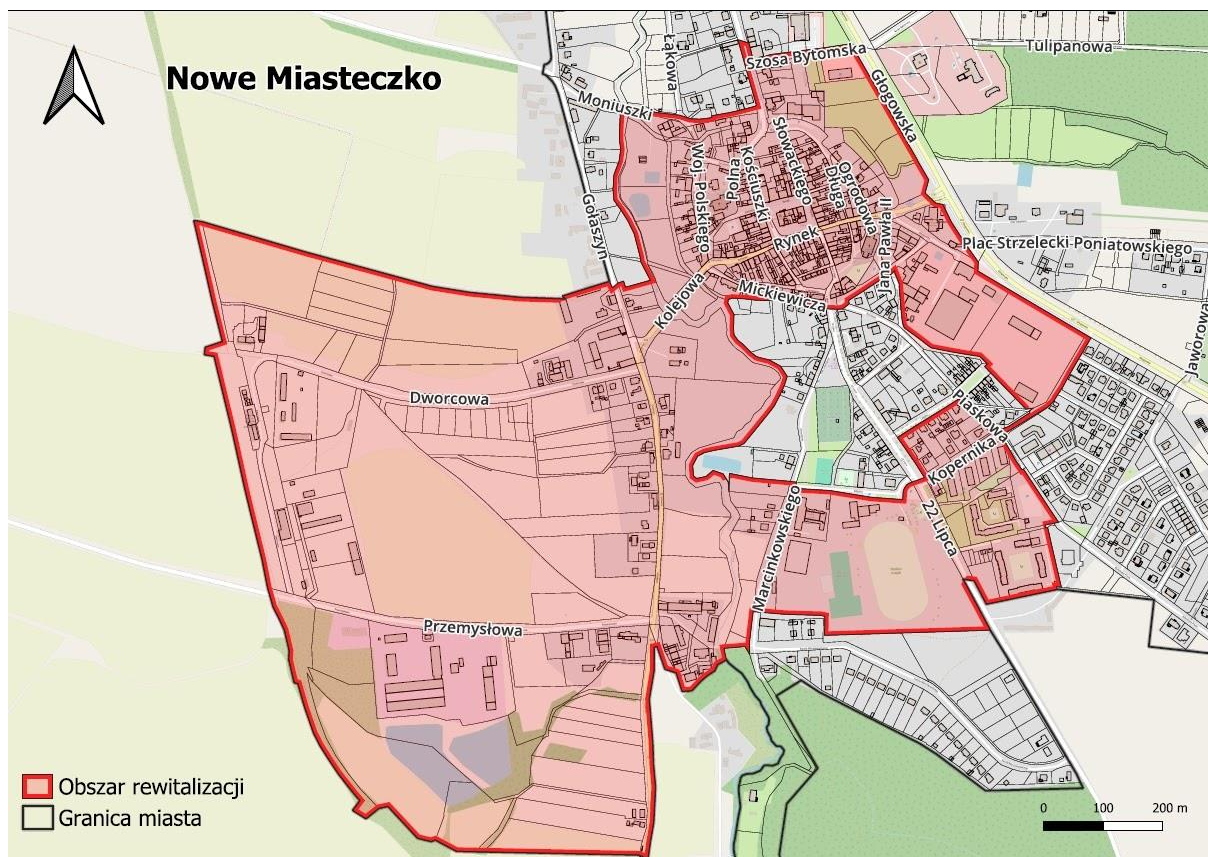
Obszar rewitalizacji obejmuje dwie części. Pierwsza z nich zlokalizowana jest w części miejskiej Nowego Miasteczka. Obejmuje centralny, historyczny fragment gminy z Rynkiem i jego bezpośrednim sąsiedztwem, przyległe tereny mieszkalne, a także obiekty przemysłowe i usługowe, będące kluczem do rozwoju społecznego, kulturowego i gospodarczego miasta. Drugą część obszaru rewitalizacji stanowi całe sołectwo Nieciecz, które nie sąsiaduje z częścią miejską Nowego Miasteczka.

Głównym punktem obszaru rewitalizacji w Nowy Miasteczku jest Rynek, przy którym znajduje się szereg ważnych dla gminy budynków. Jest to przestrzeń o dużym znaczeniu historycznym, obejmująca m.in. zabytkowy Ratusz, który również obecnie jest siedzibą władz gminy. Obiekt wzniesiony w połowie XVII wieku jest jednym z najważniejszych zabytków miasta. Ponadto w Rynku znajdują się kamienice śródmiejskie o funkcji usługowo-mieszkaniowej z parterami handlowymi i mieszkaniami usytuowanymi powyżej. W niedalekim sąsiedztwie znajduje się kościół pw. Opatrzności Bożej, wzniesiony jako świątynia ewangelicka w II połowie XVIII wieku, a także kościół pw. Świętej Marii Magdaleny, którego historia sięga XIV wieku. Poza tym na terenie objętym rewitalizacją dominuje zabudowa mieszkalna jednorodzinna lub śródmiejska.

W obszarze rewitalizacji w Nowym Miasteczku mieszczą się również instytucje kultury i edukacji, takie jak Gminny Ośrodek Kultury czy Zespół Szkół nr 1, które pełnią istotną funkcję integracyjną i animacyjną w życiu lokalnej społeczności. Ważnym punktem spotkań i rekreacji mieszkańców

jest kompleks sportowy, mieszczący się w południowo-wschodniej części obszaru rewitalizacji w Nowym Miasteczku. Zachodnia część obszaru zdominowana jest przez tereny przemysłowe, znajduje się tam również dawny dworzec kolejowy.

Rycina 1. Granice obszaru rewitalizacji obejmującego część Nowego Miasteczka

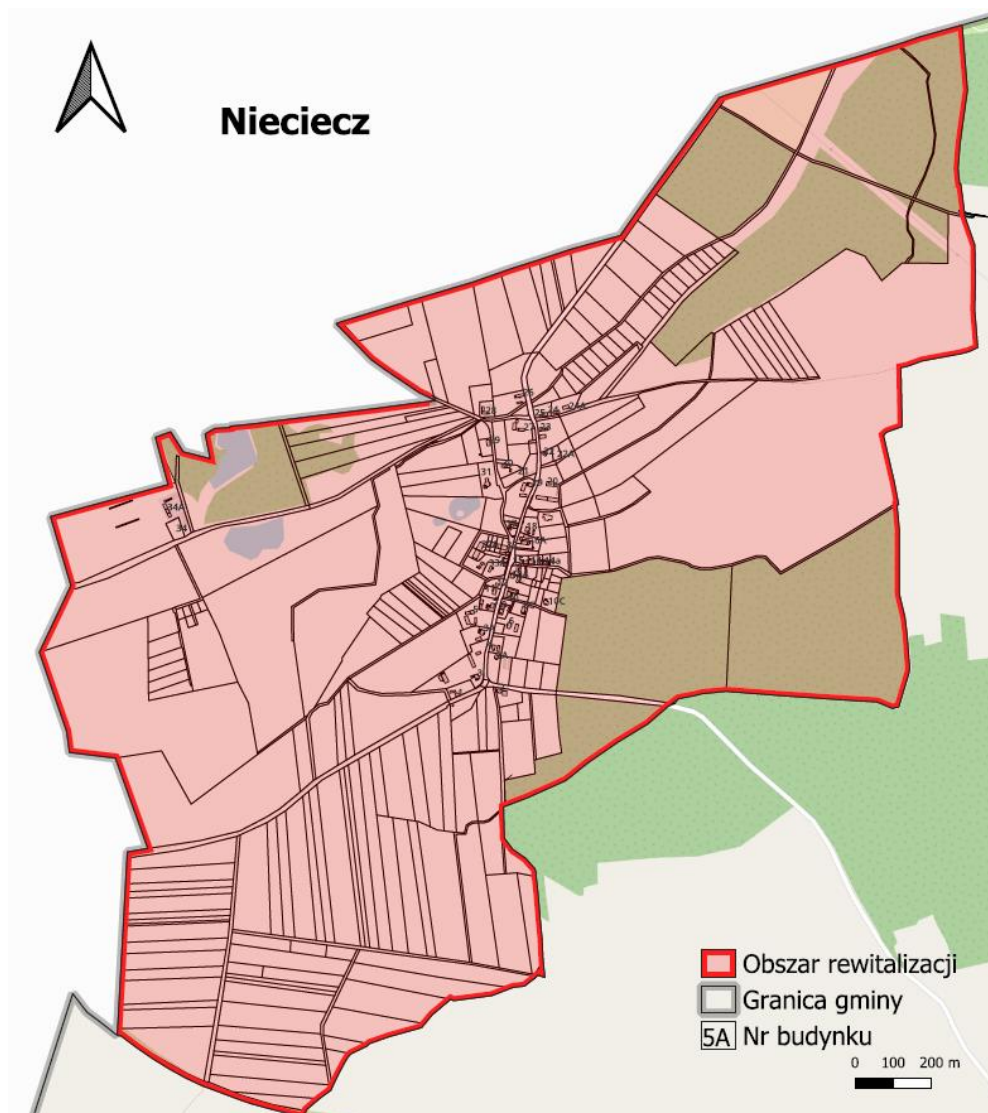
Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały nr XV/161/2025 Rady Miejskiej w Nowym Miasteczku z dnia 25 czerwca 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy i Miasta Nowe Miasteczko

Granice obszaru rewitalizacji w Nowym Miasteczku (rycina 1) wyznaczają w ogólnym zarysie: od północy – ul. Szosa Bytomska, ul. Moniuszki; od zachodu – ul. Dworcowa; od południa – ul. Marcinkowskiego; od wschodu – ul. Głogowska, ul. Kopernika, ul. Sienkiewicza. Niewielka część znajdująca się w środku tak wytyczonego obrębu została wyłączona z obszaru rewitalizacji ze względu na fakt, iż tzw. wskaźniki delimitacyjne przyjęły tam wartości, które nie świadczyły o występowaniu sytuacji kryzysowej.

Na obszarze rewitalizacji w Nowym Miasteczku mają swoje siedziby liczne instytucje publiczne ważne dla życia Nowego Miasteczka, w tym m.in. Urząd Miejski w Nowym Miasteczku. Wiele z nich podejmuje cykliczne aktywności integracyjne, sportowe, edukacyjne i kulturalne, od lat wpisujące się w cele procesu rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko. Do najważniejszych z tych

instytucji należą: Gminny Ośrodek Kultury wraz z Biblioteką Publiczną przy ul. Kościuszki, Zespół Szkół nr 1 w Nowym Miasteczku przy ul. Marcinkowskiego, Ośrodek Pomocy Społecznej przy ul. 22 Lipca. Na obszarze rewitalizacji znajdują się także siedziby Ochotniczej Straży Pożarnej, jak również organizacji pozarządowych, np. Fundacji Porozumienie Wzgórz Dalkowskich.

Rycina 2. Granice obszaru rewitalizacji obejmującego sołectwo Nieciecz

Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały nr XV/161/2025 Rady Miejskiej w Nowym Miasteczku z dnia 25 czerwca 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy i Miasta Nowe Miasteczko

Obszar rewitalizacji w Niecieczy (rycina 2) obejmuje całość sołectwa zamieszkanego przez 144 osoby. Jest to obszar typowo wiejski z zabudową jednorodzinną, gospodarską i niewielkimi użytkami rolnymi. Bolączką mieszkańców obszaru rewitalizacji w Niecieczy są deficyty infrastrukturalne (brak kanalizacji, zła jakość drogi, brak chodnika i ścieżki rowerowej) oraz brak miejsca integracji mieszkańców (świetlicy wiejskiej).

Złożony z dwóch części obszar rewitalizacji w Gminie Nowe Miasteczko skupia w sposób szczególny negatywne zjawiska w sferze społecznej. Oznacza to, że problemy w zakresie ubóstwa, bezrobocia, bezradności i zagrożenia wykluczeniem społecznym są dostrzegalne na obszarze rewitalizacji znacznie bardziej niż w pozostałych częściach gminy. Sytuacja na obszarze rewitalizacji w zakresie problemów z sytuacją demograficzną, ubóstwem i bezrobociem wymaga indywidualnej interwencji na całym obszarze. Z kolei w zakresie wsparcia dla osób ze szczególnymi potrzebami konieczność podejmowania interwencji jest zróżnicowana. Oznacza to, że planowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne wymagają uwzględnienia specyfiki lokalnych społeczności i wspólnot sąsiedzkich. Szczegółowa, pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji wskazuje też na potrzebę realizacji powiązanych ze sobą działań w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Mieszkańcy i urzędnicy zwracają uwagę m.in. na potrzeby w zakresie ożywienia komercyjnego centrum Nowego Miasteczka (handel, gastronomia, usługi), poprawy infrastruktury oraz animacji życia kulturalnego i społecznego w Niecieczy, konieczność poprawy stanu zagospodarowania terenów rekreacyjnych, likwidacji barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej oraz wzmocnienia więzi społecznych, co w istotnym stopniu korzystnie wpłynie na jakość życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, a pośrednio również całej gminy.

2.2. Diagnoza zjawisk społecznych

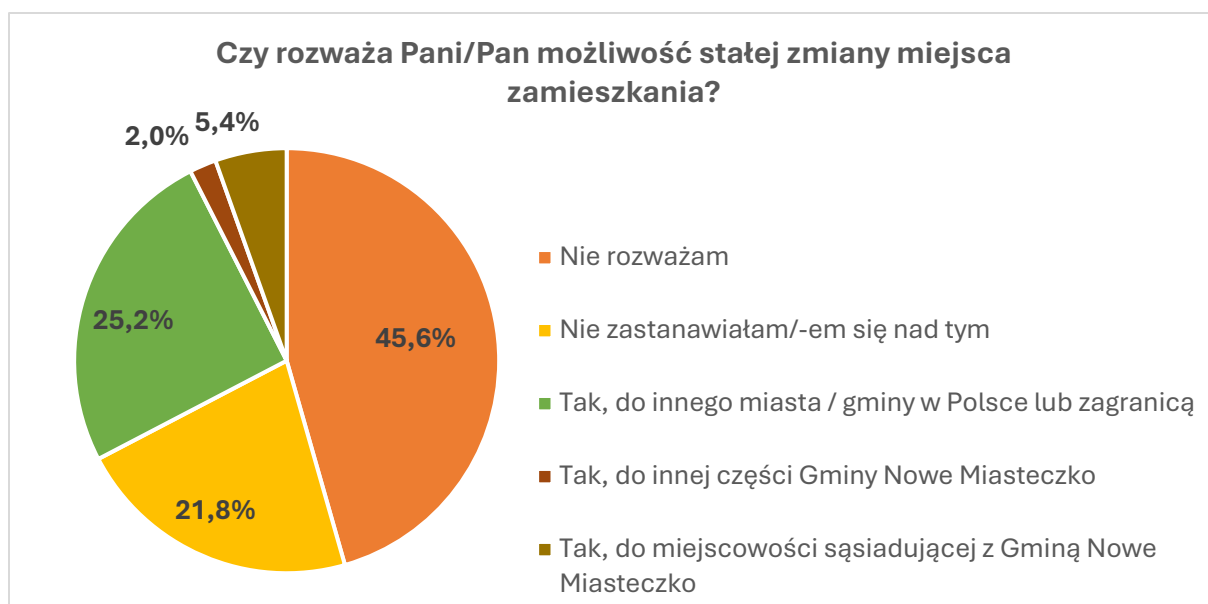
Obszar rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko charakteryzuje się licznymi negatywnymi zjawiskami oraz niepokojącymi trendami w sferze społecznej. Dostrzegalnych jest także wiele istotnych potencjałów, które mogą stanowić fundament do planowania i wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych na tym obszarze.

Kluczowym parametrem odnoszącym się do sytuacji społecznej na obszarze rewitalizacji jest liczba mieszkańców oraz zachodzące zmiany demograficzne. Na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko analizowano dane z lat 2016-2024. W tym okresie liczba mieszkańców Gminy zmniejszyła się o niecałe 8%, podczas gdy na obszarze rewitalizacji spadek ten wyniósł aż ponad 19% (na obszarze rewitalizacji w Nowym Miasteczku – ponad 20%, na obszarze rewitalizacji w Niecieczy – 11%). Na taki stan rzeczy składają się rozmaite przyczyny. Jedną z nich może być ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego. Zgodnie z „Raportem o stanie Gminy za 2024 rok” w Nowym Miasteczku odnotowano niemal dwukrotnie więcej zgonów niż urodzeń. Drugim czynnikiem wpływającym na tak drastyczny spadek liczby mieszkańców na obszarze rewitalizacji jest migracja wewnętrzna w obrębie Gminy Nowe Miasteczko. Mieszkańcy, świadomi deficytów społecznych i infrastrukturalnych na obszarze rewitalizacji, mogą decydować się na przenosiny w inne części gminy. Świadczą o tym dane

zebrane podczas delimitacji, z których wynika, że występują na obszarze gminy takie jednostki diagnostyczne, w których liczba mieszkańców utrzymuje się na podobnym poziomie, a nawet zauważalnie wzrasta. Trzecim czynnikiem jest emigracja poza granice Gminy Nowe Miasteczko. Sprzyja temu względna bliskość większych ośrodków miejskich, oferujących szersze możliwości edukacyjne, zawodowe czy kulturalne (Zielona Góra, Nowa Sól, Głogów), jak również relatywnie niewielka odległość od granicy niemieckiej.

Sytuacja demograficzna w gminie związana jest z istniejącymi i przewidywanymi zmianami w zakresie migracji. Badanie ankietowe przeprowadzone na grupie 147 mieszkańców gminy Nowe Miasteczko pozwoliło stwierdzić, że niemal połowa mieszkańców nie rozważa przeprowadzki, a ponadto co piąta osoba nie zastanawiała się nad tym. Daje to łącznie ponad 2/3 ankietowanych (67,4%) niemających tego rodzaju planów. Około 25% respondentów zakłada możliwość emigracji z gminy Nowe Miasteczko, do innego miasta lub gminy, w Polsce czy zagranicą. Osoby zainteresowane przeprowadzką do którejś z miejscowości ościennych stanowiły zaledwie 2% ankietowanych. Zainteresowani przeprowadzką to w zdecydowanej większości osoby najmłodsze, do 19. roku życia, ewentualnie od 20. do 30. roku życia, bez różnicowania na płeć. We wszystkich starszych grupach wiekowych przeważały odpowiedzi „nie rozważam” albo „nie zastanawiałem się nad tym”. Może to oznaczać, że Gmina Nowe Miasteczko jest narażona na dalszy niekorzystny odpływ migracyjny, związany z perspektywami pracy i aktywności dla młodych w innych miejscach. Należy zauważyć, że wśród najmłodszych mieszkańców 42% zakłada dalszą przeprowadzkę, jednakże 31% nie rozważa, 22% nie zastanawiało się nad tym, a 5% chce przeprowadzić się do którejś z gmin ościennych. W znaczącej części młodzieży można więc upatrywać szansy na dalszy rozwój gminy.

Wykres 1. Plany mieszkańców w zakresie zmiany miejsca zamieszkania

Warto odnotować, że jeśli weźmiemy pod uwagę wyłącznie odpowiedzi udzielane przez mieszkańców obszaru rewitalizacji, to brak zainteresowania przeprowadzką deklaruje większy odsetek niż w przypadku całej gminy. Niemal 47% ankietowanych nie rozważa zmiany miejsca zamieszkania, a 24% nie zastanawiało się nad tym. Spośród mieszkańców obszaru rewitalizacji w Niecieczy tylko jedna osoba rozważa możliwość przeprowadzki – do sąsiedniej gminy. Może to świadczyć o wysokim przywiązaniu mieszkańców do miejsca, w którym żyją, co stanowi niewątpliwą potencjalną przeszkodę do wdrażania działań rewitalizacyjnych.

Na obszarze rewitalizacji w Gminie Nowe Miasteczko występuje silna koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej. Potwierdzają to aktualne dane (stan na 31 grudnia 2024 r.) Ośrodka Pomocy Społecznej (OPS) w Nowym Miasteczku dotyczące przyczyn korzystania mieszkańców gminy i obszaru rewitalizacji z pomocy społecznej. Spośród 165 zarejestrowanych odbiorców wsparcia udzielanego przez OPS (we wszelkich formach, ogółem) 41% mieszka na obszarze rewitalizacji. Odsetek ten jest jeszcze wyższy w przypadku pomocy udzielanej konkretnie z powodu ubóstwa (48%). Największa dysproporcja pomiędzy obszarem rewitalizacji a pozostałą częścią gminy uwidacznia się w danych dotyczących przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, ponieważ aż 57% z nich odnotowywanych jest na obszarze rewitalizacji.

Tabela 2. Wartości wskaźników dotyczących pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji w Gminie Nowe Miasteczko

Nazwa wskaźnika	Wartości wskaźnika			
	Gmina Nowe Miasteczko	Obszar rewitalizacji	Obszar rewitalizacji 1 – Nowe Miasteczko	Obszar rewitalizacji 2 – Nieciecz
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	165	68	60	8
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	77	37	34	3
Liczba osób pobierających zasiłki przyznawane z powodu niepełnosprawności	202	62	55	7
Liczba przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	89	51	35	16

Największą koncentrację przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego można odnotować w Niecieczy, a także w trzech jednostkach diagnostycznych w obszarze rewitalizacji w Nowym Miasteczku: w części na północ od Szosy Bytomskiej w kierunku Rynku, w zachodniej części obszaru (okolice ulic Dworcowej i Przemysłowej) oraz w okolicach ulicy Marcinkowskiego. Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w swoich działaniach na tym terenie muszą zwracać szczególną uwagę na zjawisko dziedziczenia biedy i ogólnego nieprzystosowania społecznego. Wskaźnik dotyczący bezradności wskazuje, że wielu mieszkańców potrzebuje kompleksowego wsparcia obejmującego całe rodziny. Wyjście ze środowiska osób zagrożonych ubóstwem i marginalizacją społeczną powinno obejmować całe spektrum umiejętności: od zarządzania domowym budżetem, przez zasady zachowania w określonych sytuacjach społecznych, po uregulowanie sytuacji prawnej rodziny.

W danych dotyczących sytuacji społecznej na obszarze rewitalizacji da się również zauważyć korelację dotyczącą liczby osób bezrobotnych oraz liczby osób długotrwale bezrobotnych pozostających bez zatrudnienia co najmniej 24 miesiące. Najwięcej takich osób występuje w tych częściach obszaru rewitalizacji, gdzie odnotowywane są najwyższe wskaźniki dotyczące liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa. Trudna sytuacja materialna

mieszkańców obszaru rewitalizacji jest więc często powodowana brakiem możliwości lub brakiem chęci podjęcia zatrudnienia. Wsparcie kierowane do takich grup powinno zatem uwzględniać również podniesienie kwalifikacji i zdobycie nowych umiejętności pożądanych na rynku pracy.

Liczba osób ze zdiagnozowanym problemem alkoholowym na obszarze rewitalizacji jest niewielka i nie odbiega od wskaźników notowanych w pozostałych częściach Gminy Nowe Miasteczko. Problemem pozostaje jednak zjawisko związane z alkoholem, nieodnotowane w statystykach, a obecne w społecznej świadomości. W ankiecie przeprowadzonej wśród mieszkańców, w wielu odpowiedziach na pytanie dotyczące głównych problemów obszaru rewitalizacji w Nowym Miasteczku przewija się kwestia spożywania alkoholu w miejscach publicznych („za dużo osób upojonych alkoholem”, „Rynek opanowany przez osoby nadużywające alkoholu”, „Policja zbyt nie patrzy na nich, pomimo że piją wszędzie i się z tym nie kryją” – to niektóre odpowiedzi). Takie postrzeganie obszaru rewitalizacji przez jego bywalców powinno być sygnałem dla władz i służb porządkowych, ponieważ opisywane sytuacje godzą nie tylko w poczucie bezpieczeństwa, ale również w ogólny wizerunek obszaru rewitalizacji.

Niewątpliwym potencjałem i cennym zasobem obszaru rewitalizacji jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku, mieszczący się przy ul. 22 Lipca. Z wywiadów grupowych przeprowadzonych z różnymi grupami interesariuszy rewitalizacji w Nowym Miasteczku wynika, że działalność OPS jest oceniana pozytywnie przez większość mieszkańców. W rozmowach pojawiały się głosy o proaktywnym charakterze tej instytucji. Oznacza to, że kadra nie ogranicza się do wypełniania swoich podstawowych obowiązków, ale stale podnosi swoje kwalifikacje, jest zaangażowana w opracowywanie nowych projektów i pozyskiwanie dla nich źródeł finansowania, a także dba o działania w zakresie komunikacji. Wszystkie te cechy są szczególnie pożądane w procesie wdrażania programu rewitalizacji, dlatego Ośrodek Pomocy Społecznej ze swoim potencjałem kadrowym i instytucjonalnym powinien być istotnym elementem tego procesu.

Fotografia 2. Warsztaty dla seniorów „Starość to też radość” organizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku oraz zimowisko dla dzieci w Wiśle zorganizowane przez OPS

Kluczową kwestią przy prowadzeniu procesów rewitalizacji jest budowanie kapitału społecznego oraz dążenia do zwiększania poziomu uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym i kulturalnym. W odpowiedziach ankietowanych w zakresie działalności mieszkańców w organizacjach społecznych w Gminie Nowe Miasteczko sytuacja prezentuje się następująco: zdecydowana większość mieszkańców (87,1% – 128 osób) nie jest aktywnych w organizacjach (np. stowarzyszeniu, klubie seniora, klubie sportowym), których siedziba znajduje się na obszarze rewitalizacji. Pozostałe 12,9% (19 osób) wykazuje taką aktywność.

Dane te zestawiono z informacją na temat mieszkańców deklarujących gotowość podjęcia aktywności w organizacjach społecznych w Nowym Miasteczku w przyszłości. Jak się okazuje, z aktywności takiej zrezygnowałyby jedynie 2 osoby spośród obecnie zaangażowanych (10%), 6 osób zamierza ją kontynuować (31%), zaś 11 osób dopuszcza taką możliwość (58%). Spośród osób obecnie niedziałających w organizacjach społecznych zaledwie 1/3 podtrzymuje swój brak zainteresowania taką formą działalności, 15% zamierza podjąć w tym zakresie aktywność, zaś 53% dopuszcza taką możliwość. Ogółem wskazuje to na duży „uśpiony” potencjał społecznej aktywności do zagospodarowania wśród mieszkańców Gminy Nowe Miasteczko, także tych obecnie nieaktywnych. W sumie może to dotyczyć nawet około 80% mieszkańców, przynajmniej deklaratywnie, biorąc pod uwagę respondentów ankiety. Wśród aktywności potencjalnie branych pod uwagę wymieniane były: koło gospodyń wiejskich (kilkukrotnie), koło wędkarskie, klub seniora, organizacje historyczne, kulturalne, sportowe, społeczne, hobbystyczno-rekreacyjne (ogólnie), edukacja i rękodzieło, działania na rzecz dzieci i młodzieży, w tym animacje dla dzieci, RPG i LARP (gry fabularne), sprzątanie lasu, ochotnicza straż pożarna, młodzieżowa rada gminy. Część osób jednak jeszcze nie wie, jaka mogła to być działalność.

Z powyższymi wskazaniem korelują również odpowiedzi na pytanie „Czy zamierza Pan/Pani włączyć się we wdrażania programu rewitalizacji w Gminie Nowe Miasteczko?”. Jednoznacznie wyklucza taką ewentualność zaledwie 13% ankietowanych. Odpowiedzi co do konkretnych form

włączenia we wdrażanie gminnego programu rewitalizacji pojawiały się rzadko. Większość osób nie wiedziała, jakich aktywności mogłaby się podjąć. Pojawiły się pojedyncze propozycje, takie jak: planowanie inwestycji w obszarach rewitalizacji, OZE – fotowoltaika, uczestnictwo w wydarzeniach społecznych oraz ogólnie współpraca z władzami gminy, udział w konsultacjach, wskazywanie możliwych rozwiązań.

W tym kontekście istotne będzie umiejętne wykorzystanie potencjału, który tkwi w działających w Gminie Nowe Miasteczko – w tym również na obszarze rewitalizacji – organizacjach społecznych. Wysoki stopień zaangażowania ich członków w lokalne sprawy był często wymienianym potencjałem podczas wywiadów prowadzonych z różnymi grupami interesariuszy rewitalizacji. Do najprężniej działających organizacji należy m.in. Fundacja Porozumienie Wzgórz Dalkowskich, obejmująca obszarem swojego działania wiele powiatów województw lubuskiego i dolnośląskiego, jednak mająca swoją siedzibę na obszarze rewitalizacji w Nowym Miasteczku. Misją tej organizacji jest dążenie do zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich i podnoszenia jakości życia mieszkańców. Organizacją o stricte lokalnym charakterze jest natomiast Stowarzyszenie Przyjaciół Nowego Miasteczka, którego siedziba mieści się w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji. Jednym z głównych celów stowarzyszenia jest organizowanie oraz pobudzanie inicjatyw mieszkańców Gminy Nowe Miasteczko z zakresu kultury, edukacji, spraw społecznych, etnologii, tradycji i historii oraz walorów przyrodniczych gminy i okolic. Dużą renomą wśród mieszkańców cieszy się również Grupa Motocyklowa S3, której członkowie angażują się np. w akcje charytatywne czy zbiórki krwi. Mieszkańcy zainteresowani sportem mogą zaangażować się w działalność klubu MKS Frankiewicz Energy Nowe Miasteczko, liczącego około 100 zawodników. Na obszarze rewitalizacji działa również Koło Gospodyń Wiejskich „Floriarki” oraz stacjonuje jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej.

O ile aktywność lokalnych organizacji pozarządowych w obszarze rewitalizacji w Nowym Miasteczku stoi na wysokim poziomie, to w Niecieczy nie działa żadna tego typu organizacja. Mieszkańcy sołectwa mają natomiast utrudnione możliwości realizowania swoich ambicji i zainteresowań w organizacjach działających w centralnej części gminy, ze względu na problematyczną komunikację (znaczną odległość, brak ścieżki pieszo-rowerowej). Ten obiektywny czynnik może być przyczyną problemu często wskazywanego podczas wywiadów grupowych, a mianowicie odizolowania mieszkańców Niecieczy od życia społeczno-kulturalnego w gminie. Znajduje to potwierdzenie w ankietach. W pytaniu „Kiedy ostatnio uczestniczyła Pani/uczestniczył Pan w wydarzeniu kulturalnym/sportowym/społecznym kierowanym do mieszkańców gminy?” połowa ankietowanych mieszkańców Niecieczy zaznaczyła opcję „Kilka miesięcy temu”, zaś 21% oszacowało ten czas na okres jednego roku lub dłuższy. Podczas rozmów

z mieszkańcami Niecieczy wielokrotnie powtarzano tezę, że tutejsza społeczność jest ze sobą zżyta, w sołectwie panują dobrosąsiedzkie relacje, jednak na co dzień brakuje ciekawych form spędzania wolnego czasu. Największą bolączką mieszkańców jest brak świetlicy wiejskiej lub innego miejsca, które dawałoby możliwość prowadzenia działań społecznych i kulturalnych. Ten deficyt był najczęściej wskazywaną przez ankietowanych odpowiedzią na pytanie o problemy na obszarze rewitalizacji w Niecieczy. Mimo że pytanie to miało charakter otwarty i nie sugerowało żadnej opcji, to odpowiedź dotycząca braku świetlicy pojawiła się aż kilkanaście razy. Podczas spaceru studyjnego po obszarze rewitalizacji w Niecieczy mieszkańcy zgodnie przyznawali, że w przypadku zorganizowania świetlicy w ich miejscowości, są skłonni zaangażować się w jej codzienne funkcjonowanie.

Pokrewny problem diagnozowany jest na obszarze rewitalizacji w Nowym Miasteczku. Mieszkańcy – zarówno podczas wywiadów grupowych, jak również w ankietach – wskazywali na brak punktów gastronomicznych w centrum. Ten deficyt jest odczuwalny nie tylko ze względu na brak możliwości zjedzenia posiłku poza domem czy zaproszenia na obiad osób odwiedzających Nowe Miasteczko. W głosach mieszkańców często pojawia się teza, że lokale gastronomiczne grałyby ważną rolę integrującą lokalną społeczność (głos z ankiety: „Przydałoby się miejsce, gdzie można się spotkać z ludźmi przy jedzeniu, gorącej czekoladzie w zimowe spacer. Coś, gdzie można spędzać czas jesienią i zimą. Ale nie bar do chlania”). Na pytanie „Jak ocenia Pani/Pan dostęp do oferty gastronomicznej w Gminie Nowe Miasteczko?” 57% ankietowanych odpowiedziało „Źle” lub „Bardzo źle”. Pozytywne odczucia w tym zakresie (odpowiedzi „Dobrze” lub „Bardzo dobrze”) ma niecałe 13% ankietowanych. Dostęp do gastronomii był jedynym tak surowo ocenianym zagadnieniem w tej części ankiety. O pozostałych usługach (np. dostępie do szkół, przedszkoli, przychodni, sklepów czy wydarzeń kulturalnych i sportowych) mieszkańcy wypowiadali się pozytywnie.

Inną potrzebą postulowaną przez mieszkańców w wywiadach grupowych i ankietach jest zorganizowanie przestrzeni do spotkań i aktywności dla młodzieży. Młodzi ludzie żyjący w Nowym Miasteczku chcieliby poczuć się gospodarzami w swoim miejscu zamieszkania, mieć większy wpływ na to, jakie wydarzenia są organizowane (głos z ankiety: „choć jedna dodatkowa impreza integracyjna dla młodzieży i dorosłych, na której będzie można się pobawić przy muzyce nowoczesnej i zintegrować z innymi mieszkańcami”).

W tym kontekście należy dodać, że niewątpliwym potencjałem możliwym do wykorzystania przy próbie spełnienia powyższych postulatów jest działalność Gminnego Ośrodka Kultury, proponującego szereg aktywności dla różnych grup mieszkańców. Mieszkańcy pytani w ankietach

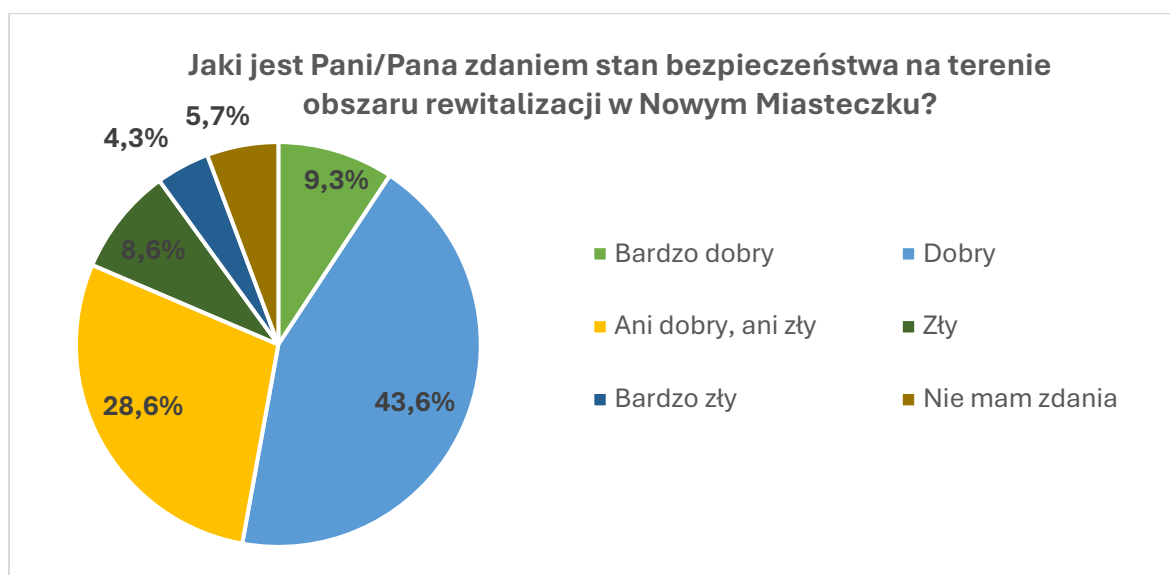
o wydarzenie, w którym ostatnio uczestniczyli, wskazywali m.in. festiwal Bluesobranie, dożynki, bieg niepodległościowy, dzień seniora czy koncert patriotyczny.

Fotografia 3. Występ na dożynkach organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury

Niezwykle istotnym elementem diagnozy w odniesieniu do sfery społecznej jest stan bezpieczeństwa w obrębie obszaru rewitalizacji. Przez ankietowanych jest on oceniany pozytywnie. Nieco ponad 43% ankietowanych mieszkańców ocenia stan bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji w Nowym Miasteczku jako dobry, zaś ponad 28% określa go jako ani dobry, ani zły. Ponadto 9% respondentów uznało stan bezpieczeństwa za bardzo dobry. Złą lub bardzo złą opinię na ten temat ma łącznie niecałe 13% ankietowanych mieszkańców, z przewagą odpowiedzi „zły”. Nieco inaczej rozkład odpowiedzi kształtował się w odniesieniu do obszaru rewitalizacji w Niecieczy. Tam dominowała odpowiedź „nie mam zdania”, zapewne z tego względu, że większość ankietowanych nie przebywa w tym sołectwie. Warto odnotować, że odsetek odpowiedzi określających stan bezpieczeństwa jako zły lub bardzo zły również w tej części obszaru rewitalizacji jest niewielki (łącznie 12%). Duża rozpiętość odpowiedzi wskazuje, że bezpieczeństwo, także w przestrzeni publicznej, jest ważnym zagadnieniem dla mieszkańców Gminy Nowe Miasteczko, ale jego ocena jest mocno subiektywna. Należy jednak zauważyć, że poziom bezpieczeństwa w zasadzie nie pojawiał się w odpowiedziach na pytania otwarte dotyczące największych problemów na obszarze rewitalizacji. To zagadnienie poruszyła zaledwie jedna spośród 147 ankietowanych osób. Część mieszkańców wręcz wskazywała spokój, ciszę i bezpieczeństwo jako główne zalety życia w Nowym Miasteczku.

Wykres 2. Ocena stanu bezpieczeństwa obszaru rewitalizacji przez mieszkańców

Niezależnie od tak kształtujących się wyników ankiet, w wywiadach grupowych mieszkańcy często zwracali uwagę na aspekt bezpieczeństwa związany z ruchem samochodowym. W ich ocenie ruch ciężkich samochodów przez Rynek, a także deficyty w infrastrukturze drogowej (brak chodników, oświetlenia ulicznego, progów zwalniających) negatywnie wpływają na poziom bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów.

Z kolei dane dotyczące liczby interwencji Policji ogółem bez zdarzeń drogowych w 2024 roku wskazują, że nasilają się one w dwóch fragmentach obszaru rewitalizacji w Nowym Miasteczku: w obrębie Rynku i jego bezpośrednim sąsiedztwie, a także w okolicach stadionu sportowego. Charakter tych miejsc, jak również opisywane wcześniej spostrzeżenia zawarte w ankietach, mogą skłaniać do wysnuęcia tezy, iż częste interwencje Policji w tych rejonach prawdopodobnie spowodowane są spożywaniem alkoholu w miejscach niedozwolonych.

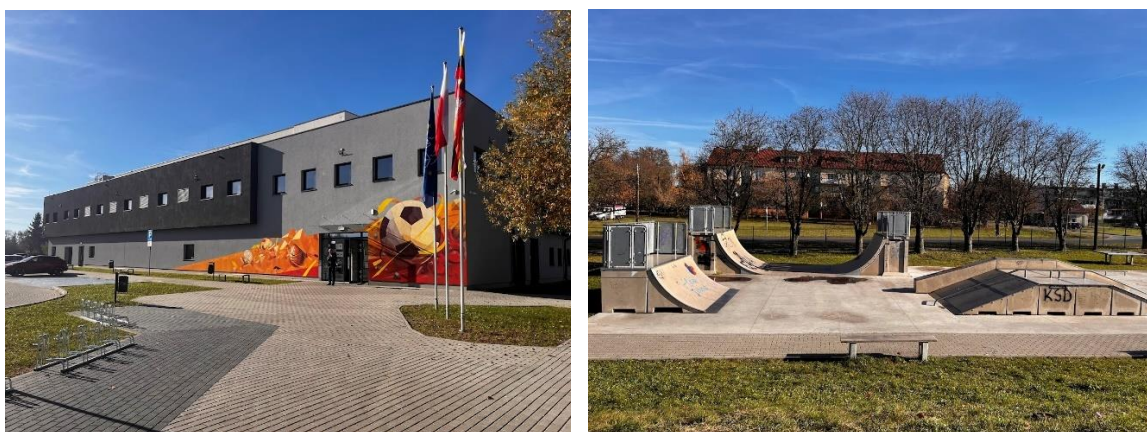
Podsumowując, obszar rewitalizacji w Nowym Miasteczku charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem społecznym, zaś największymi problemami są szybko malejąca liczba mieszkańców i duża liczba przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Widoczne są deficyty w ofercie dla młodych. Jednocześnie istnieje znaczący potencjał aktywności obywatelskiej i działań oddolnych – mieszkańcy deklarują gotowość zaangażowania się w działania rewitalizacyjne. Ważną funkcję pełnią lokalne organizacje pozarządowe oraz gminne jednostki organizacyjne.

2.3. Diagnoza zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych

Ważny zasób gminy dla integracji społecznej stanowią przestrzenie publiczne i ogólnie zorganizowane miejsca służące spędzaniu wolnego czasu. W tym kontekście warto

przeanalizować odpowiedzi na pytanie o ulubione miejsca w Gminie Nowe Miasteczko. Bardzo często w badaniu ankietowym wskazywano kąpielisko „Stawy” („bo to jedyne miejsce jeszcze nie zniszczone”, „bo na stawach jest teraz pięknie”, „odnowiony obiekt, urokliwe i spokojne miejsce”) – wymieniło je aż 61 osób (41% respondentów), czasem w powiązaniu z innymi miejscami. Miejsce to urasta więc do rangi głównej przestrzeni publicznej w Gminie Nowe Miasteczko. Chętnie wymieniane są też stadion MKS i hala sportowa – wymieniło je łącznie 20 osób (czyli 7% wszystkich odpowiedzi) – oraz okoliczne lasy (szczególnie kilkakrotnie wymieniany „lasek szkolny”, jako miejsce dobre na spacer i o pięknej naturze), pojawiły się także ROD „Tulipan” (działki ogrodowe).

Fotografia 4. Hala sportowa i fragment skateparku na obszarze rewitalizacji w Nowym Miasteczku

Co zaskakujące, marginalną rolę pełni niestety Rynek w Nowym Miasteczku – jako ulubione miejsce wymieniły go tylko 2 osoby. Co prawda 13% ankietowanych deklaruje, że codziennie załatwia sprawy lub korzysta z usług położonych przy Rynku, 24% robi to kilka razy w tygodniu, a ponad 20% kilka razy w miesiącu. Rynek w Nowym Miasteczku wpisany jest w historyczny zespół urbanistyczno-architektoniczny, posiada XVII-wieczny Ratusz (przebudowany w XVIII-XIX wieku), jak również kamienice z XVIII, XIX i XX wieku. Wydaje się jednak, że miejsce to nie tworzy atrakcyjnej przestrzeni publicznej, służącej wypoczynkowi i interakcjom społecznym, a głównie służy załatwianiu konkretnych spraw, jako centralny punkt miasta. Mieszkańcy preferują miejsca zielone i typowo rekreacyjne.

Mieszkańcom zadano w ankiecie także pytania o dostępność konkretnych kategorii usług. Można to interpretować nie tylko jako dostępność przestrzenną bądź czasową, ale także jako ocenę jakości usług publicznych świadczonych przez samorząd lokalny lub usług, które świadczą podmioty komercyjne albo organizacje pożytku publicznego. W przypadku usług publicznych świadczonych głównie przez samorząd, w zakresie dostępu do edukacji, w tym szkół i przedszkoli,

przeważały zdecydowanie oceny dobre i bardzo dobre. Drugą kategorią, w której dominowały tak pozytywne oceny, była łatwość załatwiania różnych spraw w urzędzie gminy.

Względnie wysoką ocenę zyskał dostęp do sklepów i punktów usługowych, chociaż tutaj odsetek głosów, że ta dostępność jest zła lub nawet bardzo zła, był znacznie większy, a także więcej było ocen neutralnych „ani dobra, ani zła”. Zapewne przyczyną jest fakt, że usługi wyższego rzędu, np. specjalistyczne sklepy i usługi, są lokowane w większych ośrodkach. Również sklepy wielkopowierzchniowe i galerie handlowe zlokalizowane są w ośrodkach oddalonych o ok. 30 km, przede wszystkim w Zielonej Górze, a ponadto w Głogowie, Polkowicach i Żaganiu, a najbliższej w Nowej Soli, oddalonej o około 15 km.

Podobnie względnie pozytywnie (dobrze i bardzo dobrze), chociaż z udziałem ocen złych i bardzo złych, oceniana była dostępność do terenów rekreacyjnych (np. parki, skwery). W tym zakresie znaczenie może mieć bliskość atrakcyjnych przyrodniczo terenów – obszar chronionego krajobrazu Wzgórza Dalkowskie, urządzone tereny kąpieliska „Stawy” czy też zagospodarowanie niektórych skwerów. Również podobne oceny, z przewagą dobrych i dużym odsetkiem neutralnych, zyskały pytania dotyczące dostępu do oferty kulturalno-sportowej dla młodzieży, wydarzeń sportowych (na co z pewnością wpływa korzystanie ze Stadionu MKS i Hali Sportowej) oraz do placówek opieki zdrowotnej (co jest zaskakujące, jak na tak mały ośrodek miejski i sugeruje dobrą ocenę tutejszych specjalistów). Oferta kulturalna została oceniona głównie neutralnie („ani dobrze, ani źle”), a częściowo też dobrze (w Nowym Miasteczku funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury), natomiast najgorzej został oceniony dostęp do oferty gastronomicznej – głównie bardzo źle lub źle.

Wśród problemów i deficytów mieszkańcy wskazują na infrastrukturę transportową i komunikację – zły stan dróg, oświetlenie dróg, czystość ulic, brak komunikacji na dalsze odległości i dojazdu autobusów, bardzo rzadkie kursowanie autobusów, braki chodników, przejść dla pieszych, sygnalizacji świetlnej, ograniczenia prędkości, ścieżek rowerowych, duży ruch uliczny oraz tranzyt w Rynku, brak dobrej drogi do Niecieczy. Postulowano zwiększenie liczby parkingów, a z drugiej strony – zakaz parkowania przy ul. Słowackiego, a także remont przystanku autobusowego bądź budowę poczekalni. Pojawił się postulat stałego posterunku Policji w mieście.

Warty uwagi jest głos o braku zainteresowania stanem osiedla po PGR przy ulicy 22 Lipca. Wskazano na potrzeby w zakresie wymiany nawierzchni, wymiany placu zabaw dla dzieci, zorganizowania terenów zielonych, stworzenia miejsc rekreacji i wypoczynku dla osób starszych, pomocy spółdzielni mieszkaniowej w Nowym Miasteczku przy poprawie stanu osiedla, wymiany źródeł ogrzewania w budynkach wielorodzinnych byłych pracowników PGR na źródła ekologiczne.

Na terenach rewitalizacji w Nowym Miasteczku brak jest rozsianych, niewielkich miejsc spotkań i rekreacji (zieleni, ławki społeczne, stojaki rowerowe, kosze na śmieci, place zabaw dla dzieci zachęcające do swobodnej zabawy, a jednocześnie harmonijnie wpisane we wnętrza krajobrazowe miasta/wsi) lub ich zagospodarowanie wymaga dozielenienia i doposażenia. Przestrzenie półpubliczne oraz podwórka są w dużej mierze niezagospodarowane lub stan ich zagospodarowania jest niedostosowany do obecnych potrzeb oraz wpływa na negatywnie na walory estetyczne okolicy. Przestrzenie zarówno publiczne, jak i półpubliczne wymagają poprawy stanu technicznego (chodniki, drogi), jak i zadbania o bezpieczeństwo (oświetlenie i monitoring).

Fotografia 5. Inicjatywy oddolne w zakresie zagospodarowania przestrzeni podwórek.

Fotografia 6. Niska estetyka przestrzeni publicznych i podwórek.

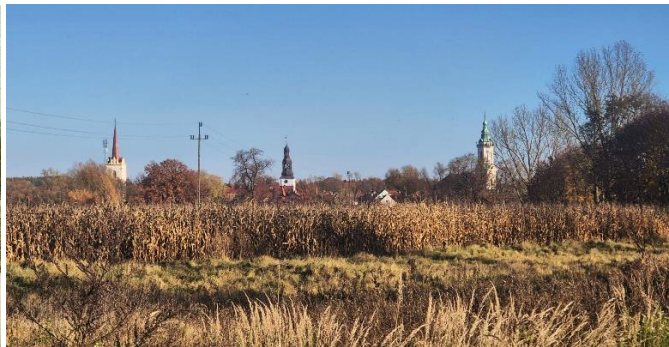
W zakresie obszaru rewitalizacji w Niecieczy udało się uzyskać w badaniu ankietowym mniej głosów, jednakże mieszkańcy zwracali uwagę na wykluczenie komunikacyjne (brak dojazdu PKS), brak świetlicy wiejskiej, kościoła, brak nawierzchni drogowej w dobrym stanie, brak boiska do gry w piłkę nożną czy siatkową, skweru i małej infrastruktury, brak kanalizacji, brak chodnika przez wieś, brak dobrej drogi dojazdowej do wsi wraz ze ścieżką rowerową, zanieczyszczenie powietrza związane z paleniem w piecach, niebezpieczną szybką jazdę samochodami.

Dziedzictwo kulturowe i tkanka zabytkowa

Ze względu na wielowiekową historię Nowego Miasteczka, jak również ponadprzeciętnie wysokie nasycenie gminy tkanką zabytkową, warto szerzej zdiagnozować lokalny zasób dziedzictwa kulturowego. Nowe Miasteczko rozwinęło się z osady założonej nieopodal starszej wsi Gołaszyn. Świadczą o tym znaleziska archeologiczne z XI i XII w. Po raz pierwszy wzmiankowane jest w 1296 r., kiedy stanowiło własność książąt głogowskich. Założycielem miasta był najprawdopodobniej Henryk III. Właściciel wsi uzyskał zapewne książęcą zgodę na założenie targu przy drodze tranzytowej z Polkowic do Koźuchowa. Utworzona tu osada targowa z czasem otrzymała prawa magdeburskie, co wiązało się z wprowadzeniem nowego regularnego układu przestrzennego.

Układ przestrzenny zwartej zabudowy Nowego Miasteczka, znajdującej się w granicach obszaru rewitalizacji, zlokalizowany jest na terenie lekko falistym w otwartym krajobrazie rolniczym. Panoramy miasta są silnie eksponowane z ciągów komunikacyjnych przebiegających zarówno w obrębie układu, jak i w jego sąsiedztwie. Po zachodniej stronie miasta płynie niewielka rzeka Biała Woda. Dużą wartością krajobrazu kulturowego miasta jest zachowany, eksponowany, nieznacznie przekształcony układ przestrzenny, z dużą liczbą obiektów zabytkowych i o wartościach historycznych.

Fotografia 7. Panoramy Nowego Miasteczka dawniej i obecnie

Najstarszą dominantą obszaru rewitalizacji Nowego Miasta jest kościół parafialny wzniesiony w XIV w. Drugą dominantą jest zbudowany w latach 1784-1785 były zbór ewangelicki, wzniesiony w stylu klasycystycznym. Jedną z dominant przestrzennych obszaru rewitalizacji są także dwa zespoły folwarczne przy obecnej ul. Gołaszyn. Wśród zabudowy folwarcznej wyróżnia się wzniesiona tu gorzelnia i komin. Historyczną dominantą przestrzenną obszaru rewitalizacji jest także obecnie niefunkcjonujący budynek dawnej fabryki mebli ZEFAM. Forma architektoniczna obiektu, wielkość możliwej do zagospodarowania przestrzeni i lokalizacja (w bliskiej odległości rynku, ale też np. Miejskiego Klubu Sportowego), daje duże możliwości adaptacji obiektu. Adaptacja zespołu na nowe funkcje (czy poprzez działania samorządu, inwestora, czy w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego) będzie miała istotne znaczenie dla rozwoju miasta. Ważnym elementem tożsamości lokalnej i unikalnej historii obszaru jest krajobraz kulturowy powstały na skutek działalności kopalni węgla brunatnego. Kopalnia „Maria” w Nowym Miasteczku, chociaż

zlokalizowana jest poza obszarem rewitalizacji, stanowi przykład dobrze zrealizowanej adaptacji przestrzeni kulturowej do współczesnych potrzeb mieszkańców.

Zespół urbanistyczno-krajobrazowy mieszczący się w granicach obszaru rewitalizacji stanowi strukturę o dużym nasileniu obiektów zabytkowych o wysokich wartościach historycznych i architektonicznych (zarówno wpisanych do rejestru zabytków, jak i ujętych w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków), z zachowanymi fragmentami historycznych nawierzchni i starodrzewem. Nowe Miasteczko posiada dobrze zachowany, czytelny, średniowieczny, regularny układ, rozwinięty w ciągu następnych stuleci o przedmieścia. Pierwotny plan został minimalnie zachwiany ze względu na luki w zabudowie w kwartale przyrynkowym, a także poprzez wprowadzenie budynku handlowego (ul. Długa – poza obszarem rewitalizacji), który jest elementem dysharmonizującym w krajobrazie miasta. Część obszaru rewitalizacji mieści się w granicach układu ruralistycznego dawnej wsi Gołaszyn, który w celu zachowania historycznych i przestrzennych wartości, powinien zostać ujęty w gminnej ewidencji zabytków.

Największymi zagrożeniami dla zachowanego historycznego rozplanowania miasta, w tym terenów dawnej wsi Gołaszyn, jest wyznaczanie nowych terenów pod zabudowę w obrębie historycznych układów lub w ich panoramie, niedostosowanych do charakteru, kompozycji oraz wartości ekspozycyjnych zespołu oraz budowa przeskalowanej gabarytowo, bezstylowej lub nienawiązujących do lokalnego charakteru zabudowy mieszkaniowej.

Gmina (stan na koniec 2025 r.) nie posiada Programu opieki nad zabytkami ani innych dokumentów mogących wspierać wykorzystanie i ochronę potencjału kulturowego miasta.

Rycina 3. Zagęszczenie obiektów i obszarów zabytkowych w obrębie obszaru rewitalizacji – Stare Miasto i okolice, od lewej: wpisanych do rejestru zabytków, od prawej: ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków, źródło: <https://mapy.zabytek.gov.pl/nid/>.

Istotnym czynnikiem przyczyniającym się do degradacji zabytkowej zabudowy w granicach obszaru rewitalizacji jest ruch ciężkiego transportu w obrębie przecinającej miasto drogi

wojewódzkiej. Przyczynia się to do osłabienia konstrukcji budynków w jej bezpośrednim sąsiedztwie oraz licznych uszkodzeń mechanicznych ich elewacji. Potęguje również ilość zanieczyszczeń atmosferycznych (wynikających także z kontynuacji stosowania pieców węglowych w obiektach historycznych) oraz skutkuje ich osadzaniem na elewacjach budynków.

Stan techniczny zabudowy zabytkowej, w tym przyrynkowej, jest średni lub zły. Stałe niedobory finansowe, niewielka wiedza właścicieli obiektów zabytkowych dotycząca zasad i zakresu ich ochrony oraz dobrych praktyk budowlanych, a także niedostateczny nadzór administracji nad remontami obiektów o cechach historycznych, przyczyniają się do zmniejszenia możliwości zachowania wartości zasobów dziedzictwa kulturowego obszaru, jego postępującego ubożenia i degradacji elementów jego pierwotnej struktury. Zjawisko to potęguje niedostateczna ochrona prawna obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków oraz brak dofinansowania prac w obrębie przedmiotowych obiektów. W efekcie dochodzi do degradacji oraz silnego przekształcania budynków zabytkowych, co skutkuje niekiedy utratą ich pierwotnych wartości. Następuje to w głównej mierze poprzez wymianę pierwotnych elementów obiektów zabytkowych (stolarka, pokrycie dachowe) lub ich przekształcenie (np. poprzez ocieplenie zewnętrzne elewacji), rozbudowy i przebudowy przekształcające formę i pierwotny charakter zabudowy.

Fotografia 8. Przykłady historycznych typów zabudowy w obrębie Nowego Miasteczka – pierzejowa zabudowa w obrębie rynku i jego sąsiedztwie.

Obszar rewitalizacji w obrębie wsi Nieciecz, pierwszy raz wzmiankowanej w 1295 roku, składa się natomiast z rozproszonej zabudowy zagrodowej. Wieś charakteryzuje plan ulicowy (pierwotnie najprawdopodobniej owalnica z nawsiem). Dominantą przestrzenną układu jest wzniesiony na planie czworoboku zespół folwarczny, założony w połowie XIX w. i rozbudowany w kolejnym stuleciu.

Fotografia 9. Krajobraz kulturowy wsi Nieciecz - zabudowa zagrodowa.

Historyczna zabudowa wsi w części jest zwarta, a w części rozproszona, pochodzi głównie z drugiej połowy XIX wieku. Zagrody usytuowane są wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Wartości kulturowe wsi to pierwotna polska nazwa miejscowości, czytelny plan ulicowy oraz zabudowa mieszkalna i gospodarcza, a także zabudowa zespołu folwarcznego, którą objęto ewidencją konserwatorską. Prace remontowe i adaptacyjne przy tych obiektach należy uzgodnić z właściwym terenowo konserwatorem zabytków. Uzgodnienia wymagają także prace ziemne prowadzone na obszarach zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych.

Obecnie w centrum wsi, obejmującej najprawdopodobniej historyczne nawsie⁷, brak jest elementów kontynuujących tradycję miejsca służącego społeczności wiejskiej, w postaci przestrzeni do rekreacji dla różnych grup wiekowych. Zabudowa mieszkalna jest w średnim stanie technicznym, częściowo przekształcona i pozbawiona pierwotnych elementów, takich jak stolarka okienna czy materiały elewacyjne. Zabudowa gospodarcza jest zaś w stanie technicznym złym lub katastrofalnym.

W lesie w pobliżu wsi w pierwszej połowie XX wieku ewangelicy założyli cmentarz, na planie zbliżonym do prostokąta. W obrębie cmentarza nie zidentyfikowano cennych układów zieleni, zachowały się tam jednak fragmenty nagrobków wymagające przeprowadzenia dokładnej analizy ich wartości, a następnie uporządkowania, konserwacji i upamiętnienia.

Zasadniczym problemem funkcjonalnym wsi Nieciecz i podstawowym zadaniem do realizacji na jej terenie jest brak kanalizacji miejskiej. Brak tu także lokalnego ośrodka (budynek z otoczeniem) mogącego sprzyjać integracji społecznej.

⁷ Nawsie – plac w obrębie wsi poddańczej; otoczony zagrodami chłopskimi, pierwotnie stanowiło wspólną własność gminy i służyło jako wewnętrzny wygon do wypasu bydła i innych celów gospodarskich; od XVII w. częściowo zabudowywane, zanikło XIX–XX w. (za: Encyklopedia PWN)

2.4. Diagnoza zjawisk gospodarczych

Na obszarze rewitalizacji w Gminie Nowe Miasteczko wyraźnie widoczne są potrzeby w zakresie podejmowania aktywnych działań w zakresie gospodarki. Jak wynika z danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, 35% podmiotów zarejestrowanych na terenie Gminy ma swoją siedzibę na obszarze rewitalizacji. Należy to uznać za istotny potencjał w kontekście oceny sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze rewitalizacji, jak również planowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w kolejnych latach. Z drugiej strony dane dotyczące liczby podmiotów gospodarczych wykreślonych z ewidencji w latach 2016-2024 mogą świadczyć o tym, że obszar rewitalizacji nie należy do najłatwiejszych miejsc do prowadzenia działalności. Spośród wykreślonych w tym okresie podmiotów aż 42% miało swoją siedzibę na obszarze rewitalizacji.

Rynek pracy na obszarze rewitalizacji w Nowym Miasteczku oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie ma zróżnicowany charakter. Dominują niewielkie punkty i zakłady handlowe i usługowe, ale nie brakuje również większych przedsiębiorstw, które zapewniają zatrudnienie tutejszym mieszkańcom. Przykładem może być największy pracodawca w Nowym Miasteczku – firma zajmująca się m.in. odnawialnymi źródłami energii, nawozami, transportem i spedycją czy skupem zbóż. Przedsiębiorstwo wspiera ponadto lokalny klub sportowy. Innym przykładem prowadzonej z sukcesami działalności jest mieszcząca się w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji firma będąca producentem dekoracji ściennych, znajdującą klientów w różnych krajach Europy.

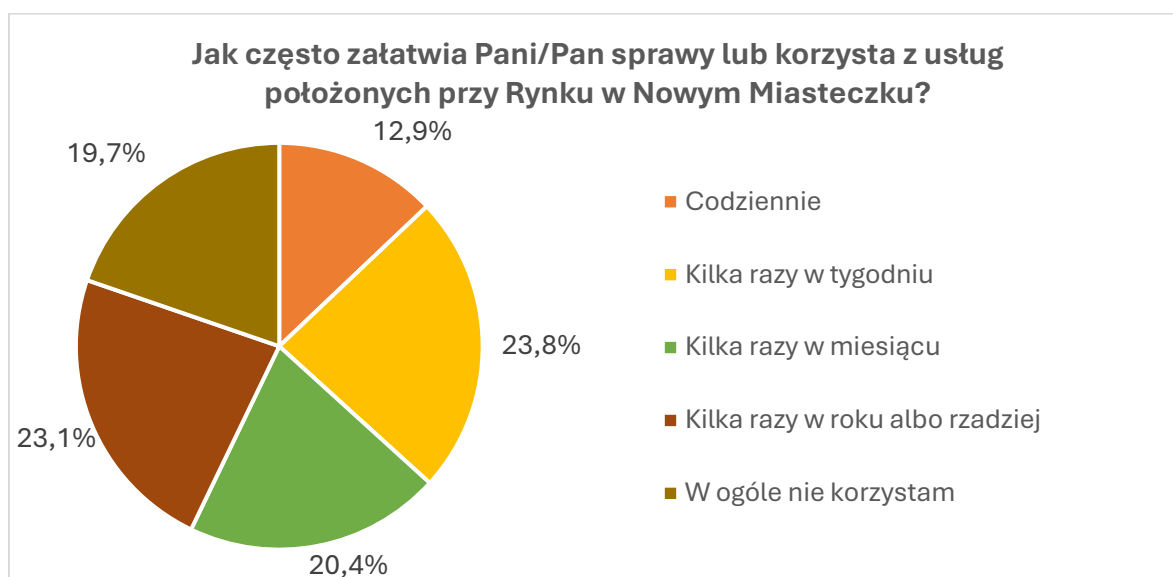
Naturalnym miejscem predysponowanym do odgrywania roli gospodarczego centrum Nowego Miasteczka jest Rynek i jego okolice. W lokalach usytuowanych na parterze tutejszych kamienic swoje siedziby mają np. księgarnia, kwaciarnia, piekarnia czy sklep spożywczy. Nie brakuje jednak pustych lokali, które od dłuższego czasu oferowane są na wynajem lub na sprzedaż. Z wywiadów grupowych przeprowadzonych z mieszkańcami Nowego Miasteczka wynika, że jeszcze kilkanaście lat wcześniej Rynek tętnił życiem, podczas gdy dziś bywa opustoszały. Jak wskazano w podrozdziale dotyczącym sfery społecznej, problemem zgłaszanym przez mieszkańców jest ruch wielkogabarytowych pojazdów przez Rynek. Wpływa to negatywnie na poczucie bezpieczeństwa w tym miejscu i zniechęca do częstych odwiedzin usytuowanych tu punktów usługowych czy handlowych. Jednocześnie z rozmów z przedsiębiorcami wynika, że sceptycznie odnoszą się oni do ograniczenia lub całkowitego wyprowadzenia ruchu samochodowego z Rynku, w obawie o zmniejszenie obrotów.

Fotografia 10. Lokal usługowy na sprzedaż oraz wejście do niedziałającej restauracji.

O znaczeniu Rynku dla Nowego Miasteczka świadczyć mogą wyniki ankiety przeprowadzonej wśród mieszkańców. Na pytanie „Jak często załatwia Pani/Pan sprawy lub korzysta Pani/Pan z usług położonych przy Rynku w Nowym Miasteczku?” jedynie co piąty ankietowany przyznaje, że w ogóle nie korzysta z takich usług, 13% bywa tu w tym celu codziennie, 23% – kilka razy w tygodniu, a 20% – kilka razy w miesiącu. Można zatem zakładać, że osoby zamierzające podjąć działalność gospodarczą w Rynku, mogą liczyć na dość szeroką bazę potencjalnych klientów.

Wykres 3. Częstotliwość korzystania z Rynku przez mieszkańców

Należy przy tym pamiętać, że zwykle niewielkie przedsiębiorstwa prowadzące działalność na obszarze rewitalizacji mierzą się na co dzień z wyzwaniami, trendami i szokami o znaczeniu globalnym. Dotyczą one m.in. przenoszenia handlu do Internetu, dynamicznego wzrostu znaczenia mediów społecznościowych i serwisów streamingowych czy też rosnących kosztów energii. Oznacza to konieczność podejmowania działań wspierających lokalny biznes oraz osoby chętne do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie korzystania z mediów społecznościowych, stron www oraz nowych trendów promocyjnych i odnoszących się do sprzedaży towarów i usług.

Sferą wymagającą współpracy pomiędzy przedsiębiorcami i właścicielami nieruchomości a urzędnikami jest dążenie do estetyzacji przestrzeni publicznej. Środkiem do tego mogą być działania (podejmowanie również z zewnętrznymi partnerami) na rzecz porządkowania przestrzeni publicznej w okolicy lokali oraz estetyzacji szyldów i witryn sklepowych. Obecnie panuje w tej materii typowy dla polskich miast chaos: poszczególni przedsiębiorcy, chcąc wyróżnić się w oczach mieszkańców, stosują niekiedy identyfikację wizualną nieprzystającą do historycznego charakteru miejsca, jakim jest Rynek.

Jak wskazano w jednym z poprzednich podrozdziałów, niezagospodarowany segment lokalnej gospodarki stanowi gastronomia. Mieszkańcy w wywiadach i ankietach skarżą się na brak jakiegokolwiek miejsca o takim charakterze: restauracji, kawiarni, baru czy stołówki. Deklarowane wysokie zapotrzebowanie mieszkańców w tym zakresie nie musi jednak oznaczać, że utworzenie i prowadzenie punktu małej gastronomii w Ryнку lub jego sąsiedztwie będzie dochodową działalnością. Świadczyć może o tym przykład restauracji Bajka, która po latach działalności została zamknięta, a pozostały po niej lokal jest wystawiony na sprzedaż. Mieszkańcy przywołują również przykład zamkniętego niedawno punktu z kebabem. Oczekiwania mieszkańców oraz trudności napotymane w prowadzeniu działalności gospodarczej w obszarze rewitalizacji stanowią dla władz Gminy wyzwanie. Rozwiązaniami, które można rozważyć, jest np. powierzenie prowadzenia punktu gastronomicznego stowarzyszeniu lub spółdzielni socjalnej, bądź też stworzenie preferencyjnych warunków prowadzenia działalności dla chętnego inwestora.

W odróżnieniu od zdania mieszkańców na temat gastronomii, dostęp do sklepów i punktów usługowych na obszarze rewitalizacji oceniany jest raczej pozytywnie: 37% ankietowanych określa go jako dobry, a 23% jako bardzo dobry. Jednocześnie w pytaniach otwartych ankietowani wskazywali, że w Nowym Miasteczku brakuje sklepów o konkretnym charakterze, które dostępne są w okolicznych miejscowościach: „Myślę, że potrzebujemy sklepów, takich jak ma sąsiad, Bytom Odrzański, żeby zatrzymać ludzi u nas, nie musieliby jeździć do Nowej Soli czy właśnie

Bytomia na zakupy”, „jeśli jest taka możliwość, to żeby mógł powstać Rossmann albo jakiś prywatny sklep drogowy”.

Niewątpliwym gospodarczym potencjałem obszaru rewitalizacji jest bliskość drogi szybkiego ruchu S3, łączącej województwa dolnośląskie, lubuskie i zachodniopomorskie. Do Nowego Miasteczka prowadzą aż dwa zjazdy z tej dobrze utrzymanej i chętnie uczęszczanej drogi. Takie położenie może stanowić zachętę dla potencjalnych inwestorów. Mieszkańcy podczas wywiadów wskazywali jednak na problem dotyczący nieprzygotowanych terenów inwestycyjnych.

Szczególnym miejsce w obrębie obszaru rewitalizacji jest niezagospodarowany i niszczący teren po dawnych zakładach meblowych ZEFAM. Jest to nieruchomość znajdująca się w centrum Nowego Miasteczka, położona przy drodze krajowej nr 333, zaś jej odległość od zjazdów z drogi ekspresowej S3 wynosi około 2 km i około 4 km. Działka o łącznym obszarze przekraczającym 2 hektary jest uzbrojona – posiada dostęp do sieci wodno-kanalizacyjnej i prądu. Na jej terenie znajduje się szereg budynków: biurowiec, hala produkcyjna, sklep, budynki przemysłowe i magazyny. Ze względu na skomplikowaną sytuacją własnościową tego terenu, w trakcie opracowywania *Programu* (druga połowa 2025 roku) trwała licytacja komornicza użytkowania wieczystego przedmiotowej nieruchomości. W zgodnej ocenie mieszkańców umiejętnie zagospodarowanie terenu ZEFAM może stanowić koło zamachowe rozwoju Nowego Miasteczka. Wśród proponowanych rozwiązań na wykorzystanie tego miejsca są np. przestrzeń mieszkaniowo-usługowa w stylu industrialnym, tereny inwestycyjne pod działalność, która nie będzie uciążliwa dla okolicznych mieszkańców.

Godne rozważenia są również działania zmierzające do uczynienia z Nowego Miasteczka marki turystycznej przy wykorzystaniu licznych lokalnych potencjałów: położenia blisko drogi ekspresowej S3, bogatej historii i unikalnej tkanki zabytkowej, wielu terenów o wysokich walorach przyrodniczych. Obecnie Nowe Miasteczko jest chętnie odwiedzana przez rowerzystów z innych gmin, chociażby przy okazji akcji „Paszport rowerzysty”.

Fotografia 12. Akcja „Paszport Rowerzysty” na Rynku w Nowym Miasteczku w 2025 roku

Obszar rewitalizacji w Niecieczy ze względu na wiejski charakter odróżnia się charakterystyką od obszaru rewitalizacji w Nowym Miasteczku. Prowadzone są tu działalności o charakterze rolniczym, jednak nie brakuje również takich, które podlegają wpisowi do Centralnej Ewidencji i

Informacji o Działalności Gospodarczej. W skali miejscowości bezrobocie nie wydaje się dużym problemem, dotyczy on jedynie 3 osób. Niezaspokojoną potrzebą mieszkańców jest sklep, który oferowałby podstawowe artykuły, tak aby nie było konieczne częste przemieszczanie się na zakupy do innych części gminy.

Niezależnie od wskazanych wyżej problemów i potrzeb, dużym potencjałem w sferze gospodarczej jest zaangażowanie lokalnych przedsiębiorców w sprawy Nowego Miasteczka. Świadczy o tym chociażby wysoka frekwencja i ożywiona dyskusja na spotkaniu dla przedsiębiorców podczas prac nad *Programem*.

Fotografia 13. Spotkanie z przedsiębiorcami podczas prac nad GPR.

Należy dodać, iż w przeprowadzonej ankiecie „wsparcie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości” pojawiało się wśród kierunków działań rewitalizacyjnych postrzeganych jako najbardziej wskazane do realizacji. Było stosunkowo wysoko cenione, gdyż jako jeden z priorytetów rewitalizacji zostało wymienione na 6. miejscu wśród 17 kierunków działań w Nowym Miasteczku (zadeklarowało to 101 osób, czyli 68,7% wszystkich), natomiast w Niecieczy dopiero na 14. miejscu wśród 17 kierunków działań (zadeklarowały to 22 osoby, czyli 15% wszystkich).

2.5. Diagnoza zjawisk środowiskowych

Za bardzo ważny potencjał przy planowaniu i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych należy uznać zasoby i walory przyrodnicze zlokalizowane na obszarze rewitalizacji lub w jego sąsiedztwie (wyjątkowa dostępność pięknych lasów, tras rekreacyjnych, Stawy). Kwestię tę często akcentowali ankietowani oraz uczestnicy wydarzeń konsultacyjnych w ramach prac nad pogłębioną diagnozą obszaru rewitalizacji.

O stanie środowiska w mieście i gminie z perspektywy mieszkańców świadczy szczególnie – oprócz czystości środowiska (powietrza, wody, gleby) – dostępność oraz jakość terenów zieleni. W zakresie ankietowego pytania o dostępność terenów rekreacji, takich jak parki i skwery, 36% respondentów oceniło ją dobrze, niemal 20% bardzo dobrze, a ponadto 25% w sposób neutralny („ani dobrze, ani źle”). Dość nieliczna grupa oceniła, że dostępność terenów zieleni w gminie Nowe Miasteczko jest zła (11,5%) bądź bardzo zła (6%). Na pytanie „co najbardziej ceni sobie Pani/Pan w miejscu swojego zamieszkania?” liczne osoby odpowiadały: cisza i spokój, piękna natura, duża liczba drzew i zieleni, krajobraz, kontakt z przyrodą, bliskość lasu, „lasy, które dodają relaksu”, stawy (w tym „zrewitalizowane stawy – coś pięknego i za każdym razem opowiadam o tym z zachwytem”), a także „łany obsianych pól na wiosnę” oraz „duża różnorodność dzikich zwierząt, jak np.: sarny, zające, jeże, borsuki, wiele gatunków ptaków”. Można zatem uznać, że atrakcyjne otoczenie przyrodnicze jest jednym z walorów życia w Gminie Nowe Miasteczko.

Niektóre problemy obszaru rewitalizacji Nowe Miasteczko wskazywane w ankietach dotyczyły jakości terenów zieleni, w tym kilka osób zauważyło: „niezadbane parki”, „zniszczony park”, problem zorganizowania terenów zielonych czy też konkretnie „zbyt mocne, coroczne przycinanie drzew wzdłuż ul. Kościuszki”. Wśród terenów zielonych wymagających modernizacji wskazywano Park XXX-lecia, teren lasu przy PGR, las za szkołą (tzw. lasek szkolny), park przy ul. Kościuszki, park przy ul. Paderewskiego i skwer przy ul. Garncarskiej, skwer przy ul. Kościelnej, „wszystkie parki kieszonkowe”. Są to zwykle niewielkie skwery i zieleńce bądź też tereny leśne na obrzeżach miasta. W miejscowości Nowe Miasteczko, jak również w Niecieczy, brak bowiem większych założeń parkowych (są w kilku innych miejscowościach gminy). Z innych problemów nawiązujących do stanu środowiska Nowego Miasteczka można jeszcze wskazać kilkakrotnie zauważane w ankietach braki koszy na śmieci oraz stan czystości ulic.

Miejscem na obszarze rewitalizacji w Nowym Miasteczku, w którym w szczególny sposób kumulują się problemy związane ze sferą środowiskową, jest Rynek i jego najbliższe otoczenie. Jednym ze źródeł sytuacji kryzysowej jest odbywający się nieustannie ruch ciężkich samochodów przez Rynek, co powoduje zanieczyszczenie hałasem i spalinami. Zgubny wpływ na lokalne środowisko ma również liczba źródeł ciepła na paliwo stałe, takich jak kocioł, piec, trzon kuchenny czy kominek. Łącznie w Gminie Nowe Miasteczko na koniec 2024 r. było 1250 takich źródeł ciepła, spośród których 246, czyli 19%, znajdowało się na obszarze rewitalizacji (191 w Nowym Miasteczku i 55 w Niecieczy). W efekcie w sezonie grzewczym mieszkańcy muszą borykać się z powietrzem o bardzo niskiej jakości. Podczas wywiadów pogłębionych osoby żyjące na obszarze rewitalizacji formułowały wypowiedzi w rodzaju: „powietrze jest tragiczne” albo „po godzinie 16 nie wychodzę z domu, bo się duszę”.

Fotografia 14. Dym z komina na Rynku w Nowym Miasteczku

Dla obszaru rewitalizacji w Niecieczy ankietowani wskazywali na nieco inne kwestie środowiskowe, a wśród nich: brak skweru, brak kanalizacji (wielokrotnie wskazywany), nierozwiązany dobrze odpływ wód, zanieczyszczenie powietrza i smród, w tym np. opinia, że „w zimie problematyczne jest palenie w piecach i dym niosący się po prostu wszędzie”.

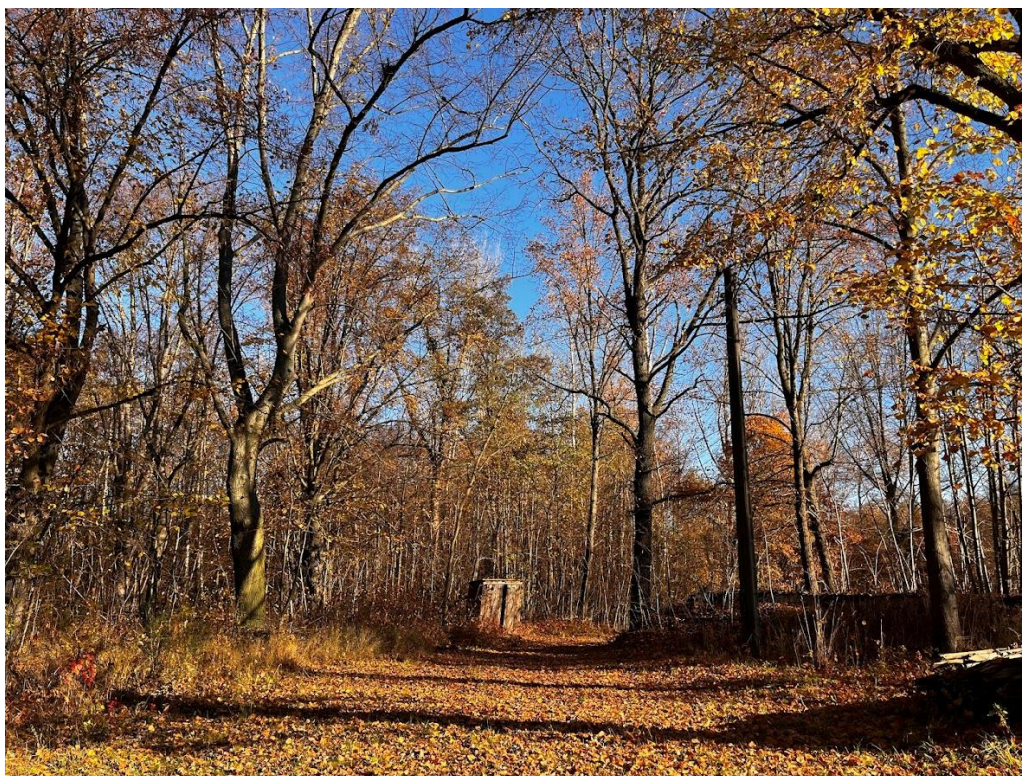
Podczas wywiadów pogłębionych kilkakrotnie była również poruszana kwestia dzikich wysypisk śmieci. Takie punkty wskazywano zarówno na obszarze rewitalizacji w Niecieczy, jak również na obszarze rewitalizacji w Nowym Miasteczku (łąka w okolicy ulic Przemysłowej i Dworcowej). Ponadto, jak zauważają mieszkańcy, część osób nie potrafi przyswoić zasad związanych z prawidłową segregacją odpadów.

Kolejnym ważnym wskaźnikiem dotyczącym środowiska jest ilość wyrobów zawierających azbest. Według stanu na koniec 2024 r. na obszarze rewitalizacji było łącznie 35,5 ton takich wyrobów, co stanowi 19% wartości dla całej gminy. Pozytywem jest to, że problemem związanym z azbestem nie jest obciążona miejscowa infrastruktura wodociągowa.

W kontekście ochrony przyrody należy odnotować, że obszar rewitalizacji znajduje się w sąsiedztwie obszaru chronionego krajobrazu „Wzgórza Dalkowskie”, który na terenie Gminy Nowe Miasteczko zajmuje powierzchnię 667,32 ha. W gminie nie występują użytki ekologiczne.

Natomiast na granicy obszaru rewitalizacji (nieopodal boiska szkolnego) znajduje się dąb szypułkowy (*Quercus robur*) Dominik, który w 2025 roku Rada Miejska w Nowym Miasteczku ustanowiła pomnikiem przyrody.

Fotografia 15. Fragment lasu w Niecieczy

Podsumowując, wśród głównych działań, jakie należy podjąć na obszarze rewitalizacji w Nowym Miasteczku w sferach, które można powiązać ze środowiskiem, ale też z przestrzeniami publicznymi, mieszkańcy w ankietach i wywiadach wskazują m.in. rewaloryzację rynku, terenów zielonych, wyprowadzenie ruchu samochodów ciężarowych z centrum miasta (budowa obwodnicy), rozmieszczenie koszy na śmieci w bliższych odległościach, a także termomodernizację. W Niecieczy jest to przede wszystkim budowa sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków. Ponadto, w świetle rosnących wyzwań związanych ze zmianami klimatu istotne będzie wdrażanie szerokiego wachlarza działań adaptacyjnych do zachodzących zmian klimatycznych na obszarze rewitalizacji i w jego sąsiedztwie. Kluczowe w tym zakresie będzie ciągłe poszukiwanie nowych rozwiązań, w ślad za najnowszymi badaniami, a także potencjalnych źródeł finansowania.

2.6. Diagnoza zjawisk technicznych

Jednym z podstawowych problemów w odniesieniu do sfery technicznej, wykazanych podczas delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, jest stan komunalnego zasobu

mieszkańcowego w Gminie Nowe Miasteczko. Według stanu na 31 grudnia 2024 r. dominująca większość mieszkań komunalnych pozostających w zasobie gminnym znajduje się na obszarze rewitalizacji w części miejskiej Nowego Miasteczka (25 na 29 wszystkich mieszkań). Aż 80% tych mieszkań (20) stanowią lokale bez centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej. Dwa mieszkania nie posiadają dodatkowo łazienki i/lub wc. Dane te świadczą o dużych potrzebach w zakresie poprawy stanu technicznego mieszkań komunalnych. Działania te wpłynąć mogą nie tylko na komfort użytkowników tych lokali, ale również ich poczucie godności. Należy odnotować, że na obszarze rewitalizacji w Niecieczy nie znajdują się mieszkania komunalne.

Tabela 3. Wybrane wskaźniki ilustrujące kryzysową sytuację w sferze technicznej na obszarze rewitalizacji w Nowym Miasteczku (2024)

Nazwa wskaźnika	Średnie wartości wskaźnika	
	Gmina Nowe Miasteczko	Obszar rewitalizacji w Nowym Miasteczku
Liczba mieszkań komunalnych bez c.o. i c.w.u. / 1000 mieszkańców	25	20
Liczba mieszkań komunalnych bez łazienki i/lub wc / 1000 mieszkańców	4	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Diagnoza i wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy i Miasta Nowe Miasteczko”

Obok poprawy standardu technicznego istniejącego zasobu mieszkaniowego pojawia się potrzeba rozwoju tego zasobu, zarówno pod kątem mieszkań komunalnych, jak i lokali przeznaczonych dla młodych mieszkańców, samotnych rodziców i osób starszych. Brak nowych mieszkań, niewystarczająca liczba dostępnych lokali powoduje presję migracyjną, szczególnie wśród osób w wieku produkcyjnym. W ocenie mieszkańców, z którymi przeprowadzono wywiady grupowe podczas prac nad *Programem*, tworzenie nowych zasobów mieszkaniowych mogłoby stać się elementem przeciwdziałania odpływowi ludności z Nowego Miasteczka. Wskazuje to na potrzebę zwiększania zasobu mieszkań na wynajem o umiarkowanych czynszach – dla tej grupy osób i rodzin, które nie kwalifikują się do zamieszkania w zasobie komunalnym, a jednocześnie nie chcą lub nie mogą zaciągać kredytu hipotecznego.

Problemem, na który zwracają uwagę mieszkańcy, jest stan techniczny kamienic znajdujących się w Rynku i jego bezpośrednim sąsiedztwie. Wiele z nich charakteryzuje się zniszczonymi elewacjami, które negatywnie wpływają na ogólny wizerunek tego miejsca, ale potrafią być również zagrożeniem dla bezpieczeństwa przechodniów, np. ze względu na odpadające kawałki farby czy tynku. Problemy techniczne kamienic nie ograniczają się jedynie do ich fasad, ale mają

również głębszy charakter. W licznych budynkach renowacji wymagają chociażby konstrukcje dachowe czy klatki schodowe.

Fotografia 16. Zniszczone elewacje kamienic w Ryнку

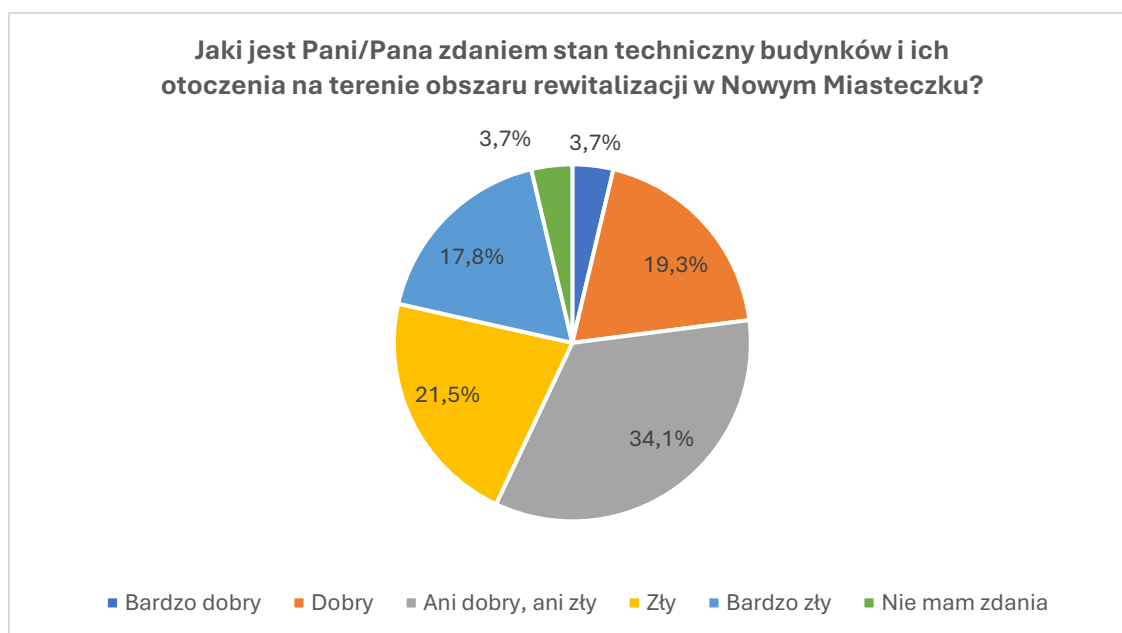
Degradacja techniczna ścistej zabudowy miejskiej w obrębie Ryńku ma postępujący charakter ze względu na nieograniczony ruch samochodowy w tym miejscu. Przejeżdżające przez Rynek wielkogabarytowe samochody ciężarowe przyczyniają się do dalszego szybkiego niszczenia kamienic. Mieszkańcy obawiają się o swoje bezpieczeństwo, mówiąc nawet o grożącej w dłuższej perspektywie katastrofie budowlanej. Wydaje się zatem, że działania zmierzające do poprawy stanu technicznego okolicznych budynków będą miały sens wyłącznie w przypadku znaczącego ograniczenia bądź całkowitego zlikwidowania ruchu kołowego w tym miejscu. Krokiem w tym kierunku może być zrealizowanie planowanej od dłuższego czasu inwestycji w postaci obwodnicy Nowego Miasteczka. Jej potencjalny przebieg nie będzie mieścić się w granicach obszaru rewitalizacji, jednak takie przedsięwzięcie z pewnością można będzie uznać za rewitalizacyjne. Rozwiąże ono bowiem szereg problemów mieszkańców obszaru rewitalizacji – oprócz postępującej degradacji zabudowy oraz niskiego poziomu bezpieczeństwa, można tu wymienić jeszcze zanieczyszczenie hałasem czy emitowanie spalin.

Fotografia 17. Ciężarówka z ładunkiem przejeżdżająca przez Rynek

Również wyniki ankiety przeprowadzonej wśród mieszkańców świadczą o dużych potrzebach w zakresie poprawy stanu technicznego budynków na obszarze rewitalizacji w Nowym Miasteczku. Jako zły określiło go 21% ankietowanych, a jako bardzo zły – 17%. Z kolei najczęściej pojawiającą się odpowiedzią było „Ani dobry, ani zły” (34% respondentów).

Wykres 4. Ocena stanu technicznego budynków na obszarze rewitalizacji

Osoby mieszkające w obrębie Rynku zwracają również uwagę, że nieuregulowany ruch samochodowy przyczynia się do występowania problemu parkowania aut w miejscach, które nie są do tego wyznaczone. Skutkuje to choćby utrudnionym dojazdem dla służb porządkowych i ratunkowych. Obawy budzi ponadto niewystarczająca ilość oświetlenia ulicznego czy progów zwalniających. Odpowiedzi na pytania otwarte zamieszczone w ankiecie, a także rozmowy z

mieszkańcami wskazują również na problem dotyczący stanu technicznego placów zabaw na obszarze rewitalizacji (głos z ankiety: „plac zabaw koło kościoła nie jest bezpieczny, sporo szkła leży wokół ławek i pod huśtawkami, w dodatku zjeżdżalnia bardzo elektryzuje”).

Problemem podnoszonym przez wiele grup mieszkańców jest także fakt niedostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Dane z delimitacji wskazują, że na obszarze rewitalizacji znajdują się cztery takie obiekty. Zdaniem mieszkańców najbardziej problematyczne jest niedostosowanie budynku Urzędu Miejskiego w Nowym Miasteczku, ze względu na brak windy, wąskie i strome schody, a także ciężkie drzwi wejściowe. Przez te niedogodności część mieszkańców może załatwiać sprawy urzędowe jedynie w pomieszczeniach znajdujących się na parterze budynku. Ewentualne wprowadzenie usprawnień w tym zakresie jest dużym wyzwaniem ze względu na zabytkowy charakter budynku i związany z nim nadzór konserwatorski. Niedostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami jest również budynek Gminnego Ośrodka Kultury. Osoby niemogące poruszać się po schodach są wykluczone z zajęć prowadzonych na wyższych kondygnacjach. Kilka schodków pokonać trzeba także w drodze do znajdującej się w GOK Biblioteki Publicznej.

Fotografia 18. Wejście do Urzędu Miejskiego w Nowym Miasteczku. Po prawej drzwi stanowiące barierę dla osób z niepełnosprawnościami

Z osobnymi problemami związanymi ze sferą techniczną borykają się mieszkańcy obszaru rewitalizacji w Niecieczy. Teren tego sołectwa nie jest skanalizowany, co – biorąc pod uwagę wyniki ankiet oraz rozmowy podczas spaceru badawczego – jest najczęściej formułowanym przez mieszkańców problemem. Dodatkowo mieszkańcy Niecieczy zwracają uwagę na zły stan

nawierzchni głównej drogi przebiegającej przez tę miejscowość oraz brak chodnika i ścieżki rowerowej, które łączyłyby Nieciecz z Nowym Miasteczkiem. Deficyty te sprawiają, że mieszkańcy każdego dnia martwią się o swoje bezpieczeństwo, ze względu na kierowców notorycznie przekraczających prędkość podczas przejazdów przez Nieciecz (we wsi nie ma również progów zwalniających).

Fotografia 19. Droga w Niecieczy

2.7. Synteza diagnozy obszaru rewitalizacji wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych.

Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji objęta analizę negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych, a także zasoby dziedzictwa kulturowego. Prace diagnostyczne pozwoliły na identyfikację głównych problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych i umożliwiły wskazanie wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych pomiędzy scharakteryzowanymi zjawiskami. Diagnoza oraz zawarta w tym rozdziale synteza diagnozy spełniają tym samym wymagania wynikające zarówno z ustawy o rewitalizacji, jak i „Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”.

Obszar rewitalizacji jest miejscem szczególnej w skali gminy przestrzennej koncentracji problemów w sferze społecznej, na które dodatkowo nakładają się problemy w każdej z pozostałych sfer, tj. w sferach gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Na obszarze rewitalizacji występuje znacznie gorsza sytuacja demograficzna niż w odniesieniu do całej gminy. Obszar ten jest również miejscem koncentracji problemów związanych z ubóstwem i przypadkami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i

prowadzenia gospodarstwa domowego. Oznacza to potrzebę wdrażania różnorodnych przedsięwzięć ukierunkowanych na zmniejszanie wykluczenia i włączenie społeczne, adresowanych do różnych grup, a także całych rodzin. Zdiagnozowanym problemem jest również zjawisko wyizolowania mieszkańców sołectwa Nieciecz od życia społeczno-kulturalnego gminy. Na obszarze rewitalizacji występują też problemy w zakresie niezadowolającego stanu infrastruktury drogowej (brak chodnika i ścieżki rowerowej w Niecieczy, słabe oświetlenie dróg i brak progów zwalniających) oraz transportu publicznego. Poważnym problemem jest ogrzewanie budynków źródłami ciepła na paliwa stałe, co powoduje zanieczyszczenie powietrza. Mieszkańcy zauważają postępujący od lat uwiąd Rynku w Nowym Miasteczku jako centrum społeczno-gospodarczego gminy, związany głównie z przebiegającym tędy ruchem tranzytowym. Innymi poważnymi problemami są: brak oferty gastronomicznej, brak miejsc integracji mieszkańców (np. miejsce dla młodzieży w Nowym Miasteczku, świetlica wiejska w Niecieczy), niedostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Istnieje w związku z tym potrzeba realizacji różnorodnych przedsięwzięć mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Potrzebne są działania skierowane w pierwszej kolejności na rozwiązywanie konkretnych problemów społecznych (wykluczenie społeczne, ubóstwo, niewystarczająca integracja mieszkańców, problemy osób ze szczególnymi potrzebami, etc.), które będą realizowane przy pomocy różnych narzędzi (programów wsparcia i wydarzeń kierowanych do różnych grup mieszkańców czy też modernizacji i tworzenia nowej infrastruktury). W toku prac nad GPR zidentyfikowano silne potencjały, które przełożyły się m.in. na sformułowanie celów procesu rewitalizacji oraz założeń przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Do potencjałów tych należą m.in.:

- sprawnie funkcjonujące gminne jednostki organizacyjne – Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury;
- wysoki poziom zaangażowania organizacji pozarządowych w lokalne sprawy;
- położenie (bliskość drogi ekspresowej S3);
- wysoki poziom bezpieczeństwa, spokój;
- dobrze utrzymana i zorganizowana infrastruktura sportowa;
- bogate dziedzictwo historyczne i kulturowe, unikalna w skali kraju tkanka zabytkowa;
- bogate walory przyrodnicze na obszarze rewitalizacji;
- szansa na zbudowanie wokół Nowego Miasteczka marki turystycznej przy wykorzystaniu wymienionych wyżej potencjałów związanych z położeniem, dziedzictwem historycznym i kulturowym oraz przyrodą;

- możliwość przystosowania dawnych zakładów ZEFAM do nowych funkcji społecznych, gospodarczych, kulturalnych bądź turystycznych.

Jak wynika z powyższego opisu, na obszarze rewitalizacji dochodzi do wzajemnego przenikania występujących tam problemów, potrzeb i potencjałów. Ma to związek m.in. z faktem, że opisywane deficyty i szanse rozwojowe dotyczą zarówno mieszkańców, rodzin, przedsiębiorców, a także instytucji funkcjonujących na co dzień w tej samej przestrzeni.

Z miejskiej infrastruktury i przestrzeni publicznych (budynków użyteczności publicznej, w tym obiektów szkolnych, budynków mieszkalnych, parków i skwerów, dróg, ścieżek i chodników) korzystają m.in. rodzice z dziećmi, młodzież, seniorzy i osoby z niepełnosprawnościami. Często są to równocześnie osoby korzystające z usług lokalnych przedsiębiorców. Standardy realizacji infrastruktury i sposób projektowania przestrzeni mają także wpływ na środowisko, np. poprzez wykorzystywanie określonych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych lub stosowanie rozwiązań opartych o przyrodę.

Poszczególne problemy zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji przenikają się między sobą lub wzajemnie na siebie wpływają, niezależnie od sfery, której dotyczą. Przykładowo: degradacja Rynku w Nowym Miasteczku (sfera techniczna) zniechęca przedsiębiorców do zakładania działalności w tym miejscu, np. lokalu gastronomicznego (sfera gospodarcza), co odbiera mieszkańcom szansę na zyskanie dogodnego miejsca wzajemnej integracji (sfera społeczna). Poprawa stanu zagospodarowania różnych elementów przestrzeni na obu częściach obszaru rewitalizacji jest zatem szansą na rozwiązywanie problemów społecznych.

3. SPOSÓB REALIZACJI DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH GMINY

3.1. Strategia Rozwoju Gminy Nowe Miasteczko

W trakcie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko do roku 2035 nie trwały jeszcze prace nad Strategią Rozwoju Gminy Nowe Miasteczko. Z uwagi na fakt, iż władze Gminy przyjęły wdrażanie procesów rewitalizacyjnych za jeden z kluczowych obszarów działania na następne lata, naturalnym będzie ujęcie w przyszłej Strategii celów i działań dotyczących rewitalizacji, spójnych z treścią GPR.

3.2. Lubuska 9

Gmina Nowe Miasteczko jest jednym z członków Partnerstwa Gmin Lubuska 9, dla którego została opracowana Strategia IIT, przyjęta przez Lidera Partnerstwa 5 grudnia 2024 r. Oprócz Gminy Nowe Miasteczko w skład Partnerstwa wchodzi gminy: Kożuchów, Kolsko, Stawa, Wschowa, Nowa Sól,

Bytom Odrzański, Szlichtyngowa i Siedlisko. Misją Partnerstwa jest pogłębienie integracji samorządów na rzecz współpracy w zakresie planowania i realizacji polityk rozwoju, zmierzających do pełnego zagospodarowania posiadanych zasobów oraz efektywnego pozyskiwania i wykorzystywania instrumentów i środków służących zrównoważonemu rozwojowi obszaru. Przedsięwzięcia ujęte w GPR w szczególny sposób wpisują się w cel strategiczny II Partnerstwa, tj. Aktywne, świadome i zaangażowane w rozwój lokalny społeczeństwo, posiadające dostęp do wysokiej jakości usług publicznych, świadczonych na rzecz wszystkich grup mieszkańców.

3.3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Nowe Miasteczko na lata 2021-2026

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Nowe Miasteczko na lata 2021-2026 (dalej: SRPS) została przyjęta na mocy uchwały nr XXV/156/2020 Rady Miejskiej w Nowym Miasteczku z dnia 30 grudnia 2020 r. Opracowana na potrzeby tego dokumentu diagnoza wykazała występowanie na terenie Gminy Nowe Miasteczko takich problemów jak ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, długotrwała lub ciężka choroba, a także wykluczenie społeczne i wycofanie z życia społecznego, które dotyczą osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.

Misją SRPS jest rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpraca z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającym w szerszym obszarze polityki społecznej jak: edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom z niepełnosprawnościami, zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Diagnoza i cele GPR są spójne z tak sformułowaną misją, jak również określonymi w SRPS celami strategicznymi i operacyjnymi. Jako przykłady można wskazać brzmienie celów SRPS, które koncentrują się na takich zagadnieniach jak wspieranie rodzin, w tym z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, zwłaszcza rodzin niepełnych oraz wielodzietnych (cel strategiczny nr 3 SRPS) czy wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych (cel operacyjny nr 5 SRPS).

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne w istotny sposób pomogą także w osiągnięciu rezultatów określonych w SRPS, takich jak np.: poprawa bezpieczeństwa socjalnego obywateli, wzmocnienie pozycji rodziny w społeczności lokalnej czy dogodne warunki rozwoju dzieci i młodzieży.

Analizując powiązania między SRPS a GPR, należy mieć również na uwadze, że obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji wyznaczone na potrzeby GPR, są z natury rzeczą obszarami o

większym niż średnia gminna natężeniu problemów w sferze społecznej. Wdrażanie GPR i realizacja celów rewitalizacji będzie zatem równocześnie rozwiązywaniem części problemów określonych w SRPS. Ponadto, na obszarze rewitalizacji należy założyć zwiększenie efektywności działań społecznych, wynikające z jednoczesnej realizacji szerokiego zestawu przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ciągu najbliższych lat.

3.4. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 w Gminie Nowe Miasteczko

Dokumentem, który wspiera realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Nowe Miasteczko na lata 2021-2026, jest Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 w Gminie Nowe Miasteczko (dalej jako GPWR). Głównym celem GPWR jest wspieranie rodzin z terenu Gminy Nowe Miasteczko przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Postanowienia GPR są spójne z treścią obowiązującego GPWR, ponieważ dostrzeżono w nich potrzebę prowadzenia kompleksowych działań adresowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wśród przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowano działania w zakresie włączenia społecznego takich osób. Tym samym GPR wpisuje się w takie cele szczegółowe GPWR jak: wspieranie rodzin przejawiających problemy opiekuńczo-wychowawcze służące przywróceniu jej zdolności do prawidłowego wykonywania funkcji czy zapewnienie dostępności w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego.

3.5. Roczne programy współpracy z organizacjami pozarządowymi

Ramy do budowania partnerskich relacji samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi w Gminie Nowe Miasteczko od lat wyznaczają roczne programy współpracy. Działające w gminie organizacje pozarządowe wykazują się dużym potencjałem i zaangażowaniem ich członków, z drugiej strony niekiedy muszą się one mierzyć z trudnościami lokalowymi czy finansowymi. Tym bardziej wspieranie potencjału organizacji pozarządowych ma istotne znaczenie w kontekście realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych wynikających z GPR. W toku wdrażania GPR coroczny program współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi będzie nabierał większego niż dotychczas znaczenia, ponieważ jednym z celów szczegółowych GPR jest wspieranie integracji i aktywności różnych grup mieszkańców.

W „Programie współpracy na 2026 rok Gminy Nowe Miasteczko z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie” za priorytetowe obszary współpracy Gminy Nowe Miasteczko i organizacji pozarządowych uznano m.in.: pomoc społeczną, kulturę, sztukę, ochronę dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, upowszechnianie kultury fizycznej i rekreacji czy ochronę przyrody i ekologię. Realizacja

przedsięwzięć rewitalizacyjnych w powyższych sferach korzystnie wpłynie na osiągnięcie celów rocznych programów współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi, m.in. poprzez wzmocnienie potencjału tutejszych organizacji i zwiększanie aktywności społecznej w rozwiązywaniu problemów lokalnych.

4. OPIS WIZJI STANU OBSZARU REWITALIZACJI PO PRZEPROWADZENIU DZIAŁAŃ W ZAKRESIE REWITALIZACJI

Obszar rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko po roku 2035 to dogodne miejsce do osiedlania się i życia, a także do podejmowania aktywności związanych z pracą oraz spędzaniem wolnego czasu. Funkcjonalność obszaru rewitalizacji nie kłóci się, a wręcz idzie w parze, z jego zakorzenieniem w lokalnym dziedzictwie i tradycji.

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, żyjący zarówno w Nowym Miasteczku, jak i w Niecieczy, tworzą mocno zintegrowaną społeczność. Lokalne wydarzenia kulturalne i społeczne gromadzą różne grupy mieszkańców, którzy chętnie włączają się w nie jako uczestnicy i współorganizatorzy. Dzięki wspólnemu zaangażowaniu władz, organizacji i mieszkańców do minimum zniwelowane zostało zjawisko wykluczenia społecznego. Z bogatej oferty życia w obszarze rewitalizacji równie chętnie korzystają przedstawiciele wszystkich pokoleń, a także osoby ze szczególnymi potrzebami. Obszar rewitalizacji wyróżnia się wysokim poziomem bezpieczeństwa i estetyki przestrzeni publicznych.

Stan powietrza w obszarze rewitalizacji uległ znaczącej poprawie dzięki zrealizowanym działaniom ekologicznym. Mieszkańcy mogą korzystać z funkcjonalnej infrastruktury publicznej, która spełnia wszelkie wymogi dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Uporządkowane tereny zielone zachęcają do spacerów, a odrestaurowane zabytki są powodem do poczucia lokalnej dumy i tożsamości.

Lokalne tradycje i dziedzictwo historyczne czy kulinarne stało się istotne dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Dzięki uczestnictwu w rozmaitych projektach zbudowali oni więź ze swoim miejscem zamieszkania i pragną przekazywać ją następnym pokoleniom.

Obszar rewitalizacji rozwinął się pod względem gospodarczym, oferując mieszkańcom szeroką paletę usług handlowych, rzemieślniczych i gastronomicznych. Rynek w Nowym Miasteczku stał się gospodarczym, społecznym i kulturalnym centrum obszaru rewitalizacji i całej gminy.

Obszar rewitalizacji w Nowym Miasteczku doceniają również liczni przyjezdni, zwracając uwagę na jego bogatą historię, nienagannie utrzymane tereny zielone oraz atrakcyjną ofertę kulturalną.

5. CELE REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ SŁUŻĄCYCH ELIMINACJI LUB OGRANICZENIU NEGATYWNYCH ZJAWISK

5.1 Cele rewitalizacji

Cel główny GPR:

Obszar rewitalizacji w Gminie Nowe Miasteczko funkcjonalnym, estetycznym i zielonym miejscem przyjaznym do życia i aktywności dla wszystkich grup mieszkańców.

Cele szczegółowe:

- 1. Wspieranie integracji i aktywności różnych grup mieszkańców oraz szerokie włączenie społeczne na obszarze rewitalizacji**
- 2. Rozwój systemu przestrzeni publicznych przyjaznego ludziom i środowisku na obszarze rewitalizacji**
- 3. Budowanie więzi mieszkańców z obszarem rewitalizacji poprzez jego estetyzację oraz podkreślanie tożsamości opartej na dziedzictwie i kulturze**

5.2 Kierunki działań

Kierunki działań i przykładowe/ proponowane przedsięwzięcia (projekty) rewitalizacyjne

Cel 1: Wspieranie integracji i aktywności różnych grup mieszkańców oraz szerokie włączenie społeczne na obszarze rewitalizacji

Kierunek działań	Przykładowe przedsięwzięcia (projekty) rewitalizacyjne	P/U
Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji	Placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży – Świetlica socjoterapeutyczna	P
	Młodzi u siebie	P
	Zielono, bezpiecznie, przyjaźnie – zagospodarowanie skweru przy ul. Gołaszyn 12b, 12c i 12d	P
	Bezpiecznie, z uśmiechem – renowacja i zabezpieczenie placu zabaw przy Kościele Opatrzności Bożej w Nowym Miasteczku	P
	Nowomiasteczkowa Szkoła Liderów	U

	Poprawa stanu technicznego mieszkań socjalnych na obszarze rewitalizacji	U
Wielokierunkowe wsparcie seniorów na obszarze rewitalizacji	Domowa regeneracja z sercem	P
	Złota rączka	P
	Usługa od drzwi do drzwi	P
	Utworzenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Nieciecz	P
	Senior – seniorowi	U
	Barwy jesieni	U
Animowanie aktywności obywatelskiej poprzez włączanie mieszkańców we wdrażanie działań rewitalizacyjnych	Świetlica w Niecieczy miejscem aktywności wszystkich mieszkańców	P
	Młodzi u siebie	P
	Nasze miasteczko, nasza rewitalizacja	U
	Nowomiasteczkowa Szkoła Liderów	U
Wspieranie przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji	Stworzenie przez Gminę preferencyjnych warunków dla przedsiębiorcy gotowego prowadzić lokal gastronomiczny w Nowym Miasteczku	P
	Spółeczna gastronomia	U
	Kawiarnia "małoMiasteczkowa"	U

Cel szczegółowy 2: Rozwój systemu przestrzeni publicznych przyjaznego ludziom i środowisku na obszarze rewitalizacji

Kierunek działań	Przykładowe przedsięwzięcia (projekty) rewitalizacyjne	P/U
Inwestycje w poprawę bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji	Nowe Miasteczko jak z pocztówki	P
	Zielono, bezpiecznie, przyjaźnie – zagospodarowanie skweru przy ul. Gołaszyn 12b, 12c i 12d	P
	Bezpiecznie, z uśmiechem – renowacja i zabezpieczenie placu zabaw przy Kościele Opatrzności Bożej w Nowym Miasteczku	P
	Budowa obwodnicy Nowego Miasteczka	P
	Oddech dla Rynku w Nowym Miasteczku	U
Poprawa dostępności najważniejszych miejsc na obszarze rewitalizacji dla osób ze szczególnymi	Siądź pod moim liściem, a odpocznij sobie	P
	Przyjazny i dostępny urząd	U

potrzebami

Rewaloryzacja terenów zielonych na obszarze rewitalizacji	Zagospodarowanie Parku XXX-lecia w Nowym Miasteczku	P
	Zakątek nad Białą Wodą	P
Ekologiczne działania w zakresie termomodernizacji, energomodernizacji i błękitno-zielonej infrastruktury	Budowa ogrodów deszczowych w Nowym Miasteczku – adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu	P
	Ekologiczny Rynek	U
	Klimatyczny obszar rewitalizacji	U

Cel szczegółowy 3: Budowanie więzi mieszkańców z obszarem rewitalizacji poprzez jego estetyzację oraz podkreślanie tożsamości opartej na dziedzictwie i kulturze

Kierunek działań	Przykładowe przedsięwzięcia (projekty) rewitalizacyjne	P/U
Nadanie Rynkowi charakteru kulturalnego, społecznego i gospodarczego centrum Nowego Miasteczka	Rynek – bijące serce Nowego Miasteczka	P
	Stworzenie przez Gminę preferencyjnych warunków dla przedsiębiorcy gotowego prowadzić lokal gastronomiczny w Nowym Miasteczku	P
	Nowe Miasteczko jak z pocztówki	P
	Oddech dla Rynku w Nowym Miasteczku	U
	Make-up dla Rynku w Nowym Miasteczku	U
Poprawa estetyki na obszarze rewitalizacji	Nowe Miasteczko jak z pocztówki	P
	Siądź pod mym liściem, a odpocznij sobie	P
	Nasze podwórka	P
	Make-up dla Rynku w Nowym Miasteczku	U
	Jestem z Nowego Miasteczka, czyli...	U
Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji	Rynek – bijące serce Nowego Miasteczka	P
	Świetlica w Niecieczy miejscem aktywności wszystkich mieszkańców	P
	Młodzi u siebie	P
	Nasze miasteczko, nasza rewitalizacja	U
	Pokolenia dla pokoleń	U
	Jestem z Nowego Miasteczka, czyli...	U

6. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

6.1. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Rynek – bijące serce Nowego Miasteczka
Zakres	Cykl wydarzeń organizowanych w obrębie uporządkowanego i uspokojonego Rynku w Nowym Miasteczku, np. weekendowe śniadanie na leżakach, pop up shop gastronomiczny, garażówka, warsztaty dla różnych grup organizowane przez GOK na świeżym powietrzu.
Prognozowane rezultaty	Aktywizacja lokalnej społeczności Poszerzenie form spędzania wolnego czasu przez mieszkańców
Sposób oceny rezultatów	Liczba zorganizowanych wydarzeń Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach
Realizowane kierunki działań	Nadanie Rynkowi charakteru kulturalnego, społecznego i gospodarczego centrum Nowego Miasteczka Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji
Lokalizacja	Obręb 1 (0001); Działka 232/3
Podmiot realizujący	Gmina Nowe Miasteczko
Szacunkowa wartość	150 000 zł
Okres realizacji	2026-2035
Sposób zapewnienia dostępności	Spełnianie wymogów dostępności cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej podczas promowania działań przewidzianych do realizacji w ramach przedsięwzięcia; organizacja wydarzeń w otwartych i ogólnodostępnych przestrzeniach.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 2	
Nazwa przedsięwzięcia	Domowa regeneracja z sercem
Zakres	Usługa ta ma na celu wsparcie mieszkańców obszaru rewitalizacji w zachowaniu, poprawie lub osiągnięciu pełnej sprawności fizycznej, korygowaniu problemów z postawą, stymulowaniu oraz poprawie funkcji układu nerwowego, oddechowego i krążeniowego. Ćwiczenia będą dostosowane do wieku i stanu zdrowia seniora, dziecka oraz osób z niepełnosprawnością. Dodatkowo przedsięwzięcie ukierunkowane jest na przystosowanie osób z niepełnosprawnością do jak najbardziej samodzielnego życia oraz edukację, która ma na celu wykształcenie nawyków potrzebnych do zapobiegania pogłębianiu się dysfunkcji. Specjalistyczna mobilna usługa przywróci aktywność i zachęci do powrotu do sprawności ruchowej. Usługa ta jest adresowana do rodzin, w tym rodzin z dziećmi, seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.
Prognozowane rezultaty	Wzrost poziomu integracji społecznej na obszarze rewitalizacji Innowacje w działaniach dotyczących włączenia społecznego Poprawa stanu zdrowia i samopoczucia mieszkańców
Sposób oceny rezultatów	Liczba osób korzystających z usługi
Realizowane kierunki działań	Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji Wielokierunkowe wsparcie seniorów na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	Cały obszar rewitalizacji
Podmiot realizujący	Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku
Szacunkowa wartość	54 720 zł
Okres realizacji	2028-2029
Sposób zapewnienia dostępności	Przedsięwzięcie jest ukierunkowane na świadczenie usług, których naturalną grupą docelową są osoby ze szczególnymi potrzebami.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 3	
Nazwa przedsięwzięcia	Złota rączka
Zakres	W ramach przedsięwzięcia udzielane będzie wsparcie techniczne oraz świadczone będą drobne prace naprawcze w mieszkaniach osób w podeszłym wieku, żyjących samotnie lub z ograniczeniami sprawności. Ta forma pomocy jest skierowana do mieszkańców, którzy nie są sami samodzielnie dokonać napraw w swoim domu. Przykładowy zakres usług „złotej rączki”: naprawa zamków w drzwiach, naprawa mocowań, zakładanie nowych żarówek, naprawa ciekących kranów itp.
Prognozowane rezultaty	Wzrost poziomu integracji społecznej na obszarze rewitalizacji Poprawa stanu zasobu mieszkaniowego na obszarze rewitalizacji
Sposób oceny rezultatów	Liczba gospodarstw domowych korzystających z usługi Liczba wykonanych napraw
Realizowane kierunki działań	Wielokierunkowe wsparcie seniorów na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	Cały obszar rewitalizacji
Podmiot realizujący	Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku
Szacunkowa wartość	45 980 zł
Okres realizacji	2026-2027
Sposób zapewnienia dostępności	Przedsięwzięcie jest ukierunkowane na świadczenie usług, których naturalną grupą docelową są osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z problemami z poruszaniem się.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 4	
Nazwa przedsięwzięcia	Usługa od drzwi do drzwi
Zakres	Nowoczesna forma transportu skierowana do wszystkich pełnoletnich mieszkańców Gminy Nowe Miasteczko, która polega na indywidualnym przewozie od drzwi do drzwi. Do tej pory usługa świadczona była dla osób

	powyżej 60. roku życia, z niepełnosprawnością oraz dla osób z widocznym problemem w poruszaniu się. W ramach poszerzenia planuje się skierować usługę dla wszystkich mieszkańców powyżej 18. roku życia.
Prognozowane rezultaty	Wzrost poziomu integracji społecznej na obszarze rewitalizacji
Sposób oceny rezultatów	Liczba osób korzystających z usługi
Realizowane kierunki działań	Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji Wielokierunkowe wsparcie seniorów na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	Cały obszar rewitalizacji
Podmiot realizujący	Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku
Szacunkowa wartość	1 000 000 zł
Okres realizacji	2026-2035
Sposób zapewnienia dostępności	Przedsięwzięcie jest ukierunkowane na świadczenie usług, których naturalną grupą docelową są osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z problemami z poruszaniem się.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 5	
Nazwa przedsięwzięcia	Świetlica w Niecieczy miejscem aktywności wszystkich mieszkańców
Zakres	Opracowanie i realizacja programu działalności nowo utworzonej świetlicy wiejskiej w miejscowości Nieciecz. Zakres obejmował będzie włączenie lokalnej społeczności w prace nad zaprojektowaniem działalności świetlicy, tak by w możliwie najpełniejszym stopniu odpowiadała ona na potrzeby mieszkańców. W programie świetlicy znajdą się zajęcia dla różnych grup wiekowych. Będą to wydarzenia organizowane zarówno przez Gminny Ośrodek Kultury, jak i proponowane i organizowane oddolnie przez mieszkańców.
Prognozowane rezultaty	Wzrost poziomu integracji społecznej na obszarze rewitalizacji Aktywizacja lokalnej społeczności Poszerzenie form spędzania wolnego czasu przez mieszkańców

Sposób oceny rezultatów	Liczba zorganizowanych wydarzeń o charakterze społeczno-kulturalnym Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach
Realizowane kierunki działań	Animowanie aktywności obywatelskiej poprzez włączanie mieszkańców we wdrażanie działań rewitalizacyjnych Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji w Niecieczy
Podmiot realizujący	Gminny Ośrodek Kultury w Nowym Miasteczku
Szacunkowa wartość	200 000 zł
Okres realizacji	2028-2035
Sposób zapewnienia dostępności	Spełnianie wymogów dostępności cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej podczas promowania działań przewidzianych do realizacji w ramach przedsięwzięcia. Wydarzenia będą prowadzone w formach możliwych do udziału także dla osób z ograniczoną mobilnością lub percepcją.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 6	
Nazwa przedsięwzięcia	Stworzenie przez Gminę preferencyjnych warunków dla przedsiębiorcy gotowego prowadzić lokal gastronomiczny w Nowym Miasteczku
Zakres	Opracowanie zasad współpracy Gminy z przedsiębiorcą mogącym prowadzić w Nowym Miasteczku lokal gastronomiczny: od aktywnego poszukiwania inwestora, przez wspólne opracowanie koncepcji lokalu, zapewnienie preferencyjnych warunków (np. ulg w opłatach lokalnych).
Prognozowane rezultaty	Ożywienie gospodarcze na obszarze rewitalizacji Poszerzenie oferty gastronomicznej na obszarze rewitalizacji Wzrost poziomu integracji społecznej na obszarze rewitalizacji
Sposób oceny rezultatów	Liczba nowo utworzonych działalności gospodarczych w zakresie gastronomii
Realizowane kierunki działań	Wspieranie przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji Nadanie Rynkowi charakteru kulturalnego, społecznego i gospodarczego centrum Nowego Miasteczka

Lokalizacja	Obręb 1 (0001); Działka 232/3
Podmiot realizujący	Gmina Nowe Miasteczko
Szacunkowa wartość	0 zł
Okres realizacji	2026-2029
Sposób zapewnienia dostępności	Gmina zobowiąże realizatora projektu do zapewnienia w lokalu udogodnień dla osób ze szczególnymi potrzebami.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 7	
Nazwa przedsięwzięcia	Placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży – Świetlica socjoterapeutyczna
Zakres	Świetlica socjoterapeutyczna (placówka wsparcia dziennego) to oferta dla dzieci oraz młodzieży, które pochodzą z rodzin wystawionych na ryzyko społecznego wykluczenia, przemoc, ubóstwo czy trudności wychowawcze. Placówka będzie czynna przez cały tydzień od 13:00 do 17:00. Planowane są różnorodne zajęcia socjoterapeutyczne, pomoc w nauce, a także aktywności integracyjne, sportowe i profilaktyczne, szkoła dla rodzica, pomoc psychologiczna, dożywianie dzieci, stała współpraca ze szkołą, asystentem rodziny, pracownikiem socjalnym, kuratorem, sądem i podmiotami leczniczymi, itp. W ramach działania placówki uwzględniona będzie współpraca z rodzinami oraz opiekunami dzieci.
Prognozowane rezultaty	Wzrost poziomu integracji społecznej na obszarze rewitalizacji Innowacje w działaniach dotyczących włączenia społecznego
Sposób oceny rezultatów	Liczba utworzonych placówek wsparcia dziennego Liczba osób korzystających z placówki wsparcia dziennego
Realizowane kierunki działań	Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	Obręb 1 (0001); Działka 369/2
Podmiot realizujący	Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku

Szacunkowa wartość	100 000 zł
Okres realizacji	2026-2027
Sposób zapewnienia dostępności	Przedsięwzięcie jest ukierunkowane na świadczenie usług, z których korzystać będą również osoby ze specjalnymi potrzebami.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 8	
Nazwa przedsięwzięcia	Młodzi u siebie – utworzenie, wyposażenie i zaprojektowanie oferty miejsca spotkań i aktywności młodzieży
Zakres	Projekt w pierwszej fazie polegał będzie na zorganizowaniu działań partycypacyjnych polegających na zaangażowaniu młodzieży w zaprojektowanie miejsca spotkań i aktywności: od wyboru nazwy i identyfikacji wizualnej, przez zaproponowanie konkretnych wydarzeń, po zaprojektowanie przestrzeni i wyposażenia. Druga faza polegać będzie na wdrożeniu wybranych rozwiązań. W czasie funkcjonowania miejsca spotkań młodzież, przy pomocy organizacyjnej Gminnego Ośrodka Kultury, będzie odpowiedzialna za opracowywanie i organizowanie wydarzeń.
Prognozowane rezultaty	Wzrost poziomu integracji społecznej na obszarze rewitalizacji Aktywizacja lokalnej społeczności Poszerzenie form spędzania wolnego czasu przez mieszkańców
Sposób oceny rezultatów	Liczba nowo utworzonych miejsc integracji Liczba zorganizowanych wydarzeń społeczno-kulturalnych
Realizowane kierunki działań	Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji Animowanie aktywności obywatelskiej poprzez włączanie mieszkańców we wdrażanie działań rewitalizacyjnych Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji
Lokalizacja	Obręb 1 (0001); Działka 369/2
Podmiot realizujący	Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku
Szacunkowa	250 000 zł

wartość	
Okres realizacji	2028-2035
Sposób zapewnienia dostępności	Spełnianie wymogów dostępności cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej podczas promowania działań przewidzianych do realizacji w ramach przedsięwzięcia. Obiekt zostanie dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami poprzez likwidację barier architektonicznych. Wydarzenia będą prowadzone w formach możliwych do udziału także dla osób z ograniczoną mobilnością lub percepcją, z uwzględnieniem zasad uniwersalnego projektowania.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 9	
Nazwa przedsięwzięcia	Nowe Miasteczko jak z pocztówki
Zakres	Konserwacja oraz przywrócenie historycznych walorów elewacji budynków zabytkowych w obrębie obszaru rewitalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem rynku. Remonty będą być przeprowadzone w oparciu o studia historyczne zabudowy, poddające analizie historyczny wystrój elewacji budynków zidentyfikowany w materiałach ikonograficznych (w tym pocztówkach) oraz badania stratygraficzne obiektów pozwalające na ustalenie ich pierwotnej kolorystyki.
Prognozowane rezultaty	Poprawa estetyki i uporządkowanie przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji Poprawa stanu zasobu mieszkaniowego na obszarze rewitalizacji
Sposób oceny rezultatów	Liczba zmodernizowanych obiektów na obszarze rewitalizacji Liczba zmodernizowanych obiektów zabytkowych na obszarze rewitalizacji
Realizowane kierunki działań	Inwestycje w poprawę bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji Nadanie Rynkowi charakteru kulturalnego, społecznego i gospodarczego centrum Nowego Miasteczka Poprawa estetyki na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji w Nowym Miasteczku
Podmiot realizujący	Gmina Nowe Miasteczko, właściciele nieruchomości

Szacunkowa wartość	4 000 000 zł
Okres realizacji	2026-2035
Sposób zapewnienia dostępności	Przedsięwzięcie jest ukierunkowane na modernizację budynków mieszkalnych, w których zamieszkują również osoby ze specjalnymi potrzebami.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 10	
Nazwa przedsięwzięcia	Zielono, bezpiecznie, przyjaźnie – zagospodarowanie skweru przy ul. Gołaszyn 12b, 12c i 12d
Zakres	Projekt polegać będzie na zagospodarowaniu skweru w taki sposób, by stał się on miejscem bezpiecznym oraz zachęcającym do wspólnych aktywności i spędzania wolnego czasu przez mieszkańców. Planowane są np. wyspy zieleni, klomby (do dbałości o te wspólne przestrzenie mogą być zaproszeni mieszkańcy), elementy małej architektury, przestrzenie zabawy dla dzieci, a także dodatkowe oświetlenie. Ze względu na przebiegającą tędy drogę, która często pokonywana jest przez kierowców z naruszeniem przepisów, planuje się zainstalowanie dodatkowego oznakowania i progu zwalniającego.
Prognozowane rezultaty	Poprawa estetyki i uporządkowanie przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji Poprawa stanu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji
Sposób oceny rezultatów	Liczba zainstalowanych elementów zapewniających poprawę bezpieczeństwa Powierzchnia nowo utworzonych terenów zielonych
Realizowane kierunki działań	Inwestycje w poprawę bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	Obręb 1 (0001); Działki 389/1, 389/2, 389/3, 389/4, 389/5, 389/6, 389/7, 389/8, 389/9, 389/10, 389/11, 389/12, 389/13, 389/15, 389/17, 389/21, 389/22, 389/23, 389/24, 389/25.
Podmiot realizujący	Gmina Nowe Miasteczko
Szacunkowa	500 000 zł

wartość	
Okres realizacji	2029-2030
Sposób zapewnienia dostępności	Na etapie projektowania zostaną uwzględnione zasady projektowania uniwersalnego. Na etapie użytkowania – zapewnienie dostępności skweru poprzez wdrażanie idei zrównoważonej mobilności i miasta zwartej, a także wsparcie w zakresie korzystania ze skweru dla osób ze szczególnymi potrzebami.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 11	
Nazwa przedsięwzięcia	Bezpiecznie, z uśmiechem – renowacja i zabezpieczenie placu zabaw przy Kościele Opatrzności Bożej w Nowym Miasteczku
Zakres	Projekt będzie polegał na renowacji placu zabaw, który z uwagi na wysoki stopień degradacji jest coraz rzadziej odwiedzany przez rodziców z dziećmi. Planuje się uporządkowanie zieleni, wymianę najbardziej przestarzałych i zniszczonych elementów na nowe i bezpieczne. Dodatkowym aspektem projektu będzie zadbanie o bezpieczeństwo, tj. zapewnienie dodatkowego oświetlenia oraz kamery monitoringu, ze względu na to, iż plac bywa miejscem wandalizmu lub picia alkoholu.
Prognozowane rezultaty	Poprawa estetyki i uporządkowanie przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji Poprawa stanu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji
Sposób oceny rezultatów	Liczba zmodernizowanych przestrzeni wspólnych Liczba zainstalowanych elementów zapewniających poprawę bezpieczeństwa
Realizowane kierunki działań	Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji Inwestycje w poprawę bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	Obręb 1 (0001); Działka nr 462/3
Podmiot realizujący	Gmina Nowe Miasteczko
Szacunkowa wartość	300 000 zł
Okres realizacji	2027

Sposób zapewnienia dostępności	Rozbudowanie placu o elementy integracyjne, które pozwolą na wspólną zabawę dzieci z niepełnosprawnościami i pozostałych dzieci.
---------------------------------------	--

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 12	
Nazwa przedsięwzięcia	Szczęśliwa rodzina
Zakres	Projekt ma na celu wybudowanie placu zabaw dla dzieci w różnym wieku. Plac będzie stworzony z materiałów bezpiecznych dla dzieci i środowiska oraz posiadające wszystkie atesty. Można wybudować trampoliny w ziemi, tyrolki, huśtawki jednostanowiskowe oraz dwu, małpi gaj, zjeżdżalnie, drewniane domki, piaskownice i wiele innych form spędzania czasu na zabawie. Teren będzie ogrodzony. Ławki oraz leżaki, parasole chroniące przed słońcem. Na terenie placu zabaw będzie znajdować się food truck lub budynek, w którym będą znajdować się toalety oraz miejsce do wypicia kawy, zjedzenia lodów czy ciasta. W taki sposób dużo rodzin z terenu Nowego Miasteczka może spędzić wspólnie wolny czas.
Prognozowane rezultaty	Poprawa estetyki i uporządkowanie przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji Poprawa stanu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji Poszerzenie form spędzania wolnego czasu przez mieszkańców
Sposób oceny rezultatów	Liczba nowo utworzonych przestrzeni wspólnych Liczba zainstalowanych elementów zapewniających poprawę bezpieczeństwa
Realizowane kierunki działań	Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji Inwestycje w poprawę bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	Obręb 1 (0001); Działka 100/26, 100/4
Podmiot realizujący	Gmina Nowe Miasteczko
Szacunkowa wartość	700 000 zł
Okres realizacji	2027-2028
Sposób	Zapewnienie w projekcie elementów integracyjnych, które pozwolą na

zapewnienia dostępności	wspólną zabawę dzieci z niepełnosprawnościami i pozostałych dzieci.
--------------------------------	---

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 13	
Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie Parku XXX-lecia w Nowym Miasteczku
Zakres	Projekt dotyczy utworzenia Parku (na bazie dawnego Parku XXX-lecia) – w oparciu o przystosowanie się do zmian klimatu. Działania będą realizowane w skali mikro i będą oparte na przyrodzie. Park będzie stanowić kolejne centrum ochrony różnorodności biologicznej, ale też nawiązywać do historii tego miejsca. Projekt obejmuje następujące prace: pielęgnacyjne, chroniące bioróżnorodność, uporządkowanie terenu, wykonanie stref bioróżnorodności z gatunkami rodzimymi, stworzenie infrastruktury przyrodniczej, kanalizującej ruch mieszkańców, wykonanie ścieżki edukacyjnej, kampanię edukacyjno-informacyjną.
Prognozowane rezultaty	Poprawa estetyki i uporządkowanie przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji
Sposób oceny rezultatów	Powierzchnia zrewaloryzowanych terenów zielonych
Realizowane kierunki działań	Rewaloryzacja terenów zielonych na obszarze rewitalizacji Inwestycje w poprawę bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	Obręb 1 (0001); Działka 119/2 Miejsce realizacji projektu znajduje się poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji. Należy jednak zwrócić uwagę na bezpośrednią bliskość dawnego Parku XXX-lecia do zabudowań znajdujących się na obszarze rewitalizacji (ok. 200 metrów). Dzięki temu z uporządkowanego parku będą w naturalny sposób korzystali mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Teren ten był wielokrotnie wskazywany przez mieszkańców jako miejsce, które należy zrewaloryzować. Opinie te powtarzały się zarówno w prowadzonych warsztatach w trakcie prac nad GPR, jak również w ankietach przeprowadzonych wśród mieszkańców. Dawny Park XXX-lecia stanowi cenny zasób i potencjał Gminy Nowe Miasteczko, nie tylko w sferze środowiskowej (jako teren zieleni), ale również społecznej (jako miejsce realizacji potencjalnych wydarzeń o charakterze społecznym i kulturalnym, w których będą mogli brać udział mieszkańcy obszaru rewitalizacji).
Podmiot	Gmina Nowe Miasteczko

realizujący	
Szacunkowa wartość	833 562,10 zł
Okres realizacji	2026-2027
Sposób zapewnienia dostępności	Na etapie projektowania zostaną uwzględnione zasady projektowania uniwersalnego. Na etapie użytkowania – zapewnienie dostępności terenów zielonych poprzez wdrażanie idei zrównoważonej mobilności i miasta zwarteo, a także wsparcie w zakresie korzystania z terenów zielonych dla osób ze szczególnymi potrzebami.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 14	
Nazwa przedsięwzięcia	Siądz pod mym liściem, a odpocznij sobie
Zakres	Utworzenie miejsc do siedzenia/odpoczynku/spotkania, zagospodarowanych w sposób pobudzający integrację społeczną (np. ławki dospoleczne), połączonych z ogródkami społecznymi (z zaangażowaniem mieszkańców), szachownice, ładowarki do telefonów i in. (np. miejsce za przystankiem PKS).
Prognozowane rezultaty	Poprawa estetyki i uporządkowanie przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji Poprawa stanu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji
Sposób oceny rezultatów	Liczba nowo utworzonych lub zmodernizowanych przestrzeni wspólnych Liczba zainstalowanych elementów zapewniających poprawę bezpieczeństwa Liczba zainstalowanych elementów małej architektury
Realizowane kierunki działań	Inwestycje w poprawę bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji Poprawa dostępności najważniejszych miejsc na obszarze rewitalizacji dla osób ze szczególnymi potrzebami Poprawa estetyki na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	Obręb 1 (0001); Działka 184/9, 185
Podmiot realizujący	Gmina Nowe Miasteczko

Szacunkowa wartość	150 000 zł
Okres realizacji	2027-2029
Sposób zapewnienia dostępności	Na etapie projektowania zostaną uwzględnione zasady projektowania uniwersalnego. Na etapie użytkowania – zapewnienie dostępności terenów wspólnych poprzez wdrażanie idei zrównoważonej mobilności i miasta zwarteo, a także wsparcie w zakresie korzystania z terenów wspólnych dla osób ze szczególnymi potrzebami.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 15	
Nazwa przedsięwzięcia	Zakątek nad Białą wodą
Zakres	Utworzenie atrakcyjnego miejsca spacerowego w okolicach mostku pomiędzy ul. Gołaszyn i ulicą Kolejową wykorzystującego istniejące walory przyrodnicze i krajobrazowe (w tym panoramę miasta) poprzez przywrócenie/nawiązanie do historycznej formy mostka, uporządkowanie zieleni, dodanie elementów małej architektury w miejscach zacienionych i nasłonecznionych, zainstalowanie ozdobnego oświetlenia, stworzenie bezpiecznej przestrzeni rekreacyjnej dla dzieci zarówno tych najmłodszych jak i w wieku przedszkolnym, nie zaburzających historycznej panoramy oraz z uwzględnieniem wykorzystania naturalnych materiałów, elementów zieleni (np. kopała/tunel wierzbowy, labirynt z krzewów) oraz ewentualnych elementów wodnych (w tym istniejących), w celu harmonijnego wkomponowania elementów zagospodarowania w walory krajobrazowe miejsca. Miejsce będzie umożliwiać swobodną komunikację/dowiązanie do istniejącego zagospodarowania na skrzyżowaniu ulic.
Prognozowane rezultaty	Poprawa estetyki i uporządkowanie przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji
Sposób oceny rezultatów	Powierzchnia zrewaloryzowanych terenów zielonych Liczba zainstalowanych elementów małej architektury
Realizowane kierunki działań	Rewaloryzacja terenów zielonych na obszarze rewitalizacji Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji
Lokalizacja	Obręb 1 (0001), Działka nr 285/2, 284, 285/1

Podmiot realizujący	Gmina Nowe Miasteczko
Szacunkowa wartość	500 000 zł
Okres realizacji	2030-2031
Sposób zapewnienia dostępności	Na etapie projektowania zostaną uwzględnione zasady projektowania uniwersalnego. Na etapie użytkowania – zapewnienie dostępności terenów zielonych poprzez wdrażanie idei zrównoważonej mobilności i miasta zwartej, a także wsparcie w zakresie korzystania z terenów zielonych dla osób ze szczególnymi potrzebami.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 16	
Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie dawnych zakładów meblowych ZEFAM
Zakres	<p>W pierwszym etapie projekt będzie polegał na wyłonieniu najbardziej pożądanej koncepcji na zagospodarowanie terenu ZEFAM spośród następujących:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przestrzeń mieszkaniowo-usługowa w stylu industrialnym - tereny inwestycyjne pod działalność, która nie będzie uciążliwa dla okolicznych mieszkańców - realizacja przedsięwzięcia partnerstwa publiczno-prywatnego z przestrzeniami angażującymi lokalną młodzież oraz dzieci wykorzystującego edukację poprzez sztukę - realizacja przestrzeni aktywności i innowacji społecznych mającej na celu animację środowiska lokalnego/dom sąsiedzki. Obiekt będzie zawierać przestrzeń gastronomiczną oraz przestrzeń do wydarzeń kulturalnych wykorzystującą industrialny charakter miejsca i podkreślających jego charakter. <p>Etap drugi będzie polegał na wdrożeniu wybranej koncepcji.</p> <p>Władze gminy dokończą starań, by niezależnie od aktualnego statusu nieruchomości możliwa była realizacja przedsięwzięcia (np. poprzez pozyskanie nieruchomości bądź zaangażowanie inwestora).</p>
Prognozowane rezultaty	<p>Poszerzenie form spędzania wolnego czasu przez mieszkańców</p> <p>Budowanie poczucia tożsamości i zwiększanie więzi lokalnych wśród mieszkańców</p> <p>Poprawa estetyki i uporządkowanie przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji</p>

Sposób oceny rezultatów	Powierzchnia zrewaloryzowanych obszarów przemysłowych Liczba zmodernizowanych obiektów na obszarze rewitalizacji
Realizowane kierunki działań	Rozwój systemu przestrzeni publicznych przyjaznego ludziom i środowisku na obszarze rewitalizacji Animowanie aktywności obywatelskiej poprzez włączanie mieszkańców we wdrażanie działań rewitalizacyjnych
Lokalizacja	Obręb 1 (0001); Działka nr 474/3, 474/4
Podmiot realizujący	Podmiot prywatny, właściciel nieruchomości
Szacunkowa wartość	4 000 000 zł
Okres realizacji	Do 2035 r.
Sposób zapewnienia dostępności	Nowa i zmodernizowana infrastruktura będzie pozbawiona barier architektonicznych i dostosowana do osób ze szczególnymi potrzebami; realizacja remontów i nowych obiektów z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 17	
Nazwa przedsięwzięcia	Zaadaptowanie niewykorzystanej przestrzeni kompleksu sportowego w Nowym Miasteczku na boisko treningowe na cele rekreacyjno-sportowe
Zakres	Utworzenie treningowego boiska piłkarskiego, które w pierwszej kolejności będzie wykorzystywane przez dzieci i młodzież (m.in. grupy młodzieżowe w kategorii Żak, Orlik i Młodzik z Miejskiego Klubu Sportowego). W drugiej kolejności będą mogli skorzystać z niego starsi piłkarze, a boisko „odciąży” jedyne w mieście pełnowymiarowe boisko sportowe, które znajduje się na terenie Stadionu Miejskiego (ze względu na intensywność zajęć na w/w boisku piłkarskim, trudno utrzymać je w odpowiednim stanie). W ramach prac zostanie również wymieniony stary, betonowy płot, który stwarza niebezpieczeństwo i negatywnie wpływa na wizualną część tego obszaru miasta.
Prognozowane rezultaty	Poszerzenie form spędzania wolnego czasu przez mieszkańców Poprawa estetyki i uporządkowanie przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji
Sposób oceny	Powierzchnia zrewaloryzowanych terenów zielonych

rezultatów	Liczba nowo utworzonych przestrzeni wspólnych
Realizowane kierunki działań	Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	Obręb 1 (0001), Działka nr 369/2
Podmiot realizujący	MKS Nowe Miasteczko / Gmina Nowe Miasteczko
Szacunkowa wartość	300 000 zł
Okres realizacji	2026-2027
Sposób zapewnienia dostępności	Przedsięwzięcie jest ukierunkowane na budowę boiska treningowego dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, wśród których znajdują się również osoby ze specjalnymi potrzebami. Na zaaranżowanym obiekcie będą mogły odbywać się zawody sportowe dla osób z niepełnosprawnościami.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 18	
Nazwa przedsięwzięcia	Nasze podwórko – rewaloryzacja, zazielenianie i poprawa bezpieczeństwa w obrębie przestrzeni publicznych i półpublicznych
Zakres	Tworzenie i współtworzenie niewielkich przestrzeni publicznych, półpublicznych i podwórek stanowiących element tzw. „zielonych wysp” w przestrzeni obszaru rewitalizacji poprawiających jakość życia w gęstej zabudowie oraz umożliwiających interakcje społeczne, kontakt z naturą i rekreację dla różnych grup odbiorców. W aspekcie społecznym i technicznym działania projektowe będą realizowane od etapu koncepcyjnego wraz z lokalną społecznością (np. budżet obywatelski, konsultacje społeczne, współdziałanie lokalnej społeczności od etapu koncepcyjnego). Projektowane elementy będą bazować na wartościach zastanych przestrzeni oraz ją wzbogacać, nie ujmując jej unikalnych wartości oraz niesionych treści. Zakładane jest zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa projektowanych i rewaloryzowanych przestrzeni m.in. poprzez oświetlenie, monitoring. Projekty mogą być urozmaicane o elementy edukacyjnej gry miejskiej lub elementy artystyczne współtworzone z udziałem mieszkańców.
Prognozowane rezultaty	Budowanie poczucia tożsamości i zwiększanie więzi lokalnych wśród mieszkańców Poprawa estetyki i uporządkowanie przestrzeni publicznych i półpublicznych na obszarze rewitalizacji

	Aktywizacja lokalnej społeczności Wzrost poziomu integracji społecznej na obszarze rewitalizacji
Sposób oceny rezultatów	Liczba zmodernizowanych lub nowo utworzonych przestrzeni wspólnych Liczba mieszkańców zaangażowanych w realizację projektu
Realizowane kierunki działań	Poprawa estetyki na obszarze rewitalizacji Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji Animowanie aktywności obywatelskiej poprzez włączanie mieszkańców we wdrażanie działań rewitalizacyjnych
Lokalizacja	Obręb 1 (0001); Działka nr 242, 241, 237, 236/2, 240, 245/2, 245/6, 245/8, 252, 251, 249, 248, 247/1, 247/2, 247/3, 247/4, 247/7, 247/6, 201, 202, 203/9, 203/8, 204, 205, 210/2, 211/2, 216, 218/9, 227/1, 227/2, 228/1, 228/2, 230/2, 230/1, 229/1, 457/2, 458, 459/1, 460, 461, 443/2, 443/1, 444, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 234/2, 233/4, 233/2, 259/4, 259/5, 259/2, 258/1, 258/2, 257/2, 199, 214, 465, 471, 472, 434/1, 435/1, 435/2, 436/1, 432, 431, 430, 426, 425, 424.
Podmiot realizujący	Gmina Nowe Miasteczko
Szacunkowa wartość	500 000 zł
Okres realizacji	2026-2035
Sposób zapewnienia dostępności	Do realizacji projektu zostaną zaproszeni wszyscy mieszkańcy zainteresowani danymi przestrzeniami, w tym osoby z niepełnosprawnościami. Zgłaszane przez nich postulaty na temat ich potrzeb będzie brany pod uwagę podczas projektowania konkretnych rozwiązań.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 19	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa obwodnicy Nowego Miasteczka
Zakres	Budowa drogi o standardzie drogi gminnej, która połączy dwie drogi wojewódzkie nr 328 i 333 i skieruje ruch samochodów na drogę ekspresową S3. Obwodnica odciąży obszar rewitalizacji (centrum miasta) z ruchu ciężkich samochodów oraz pojazdów rolniczych, które obecnie przyczyniają się do degradacji zabytkowej architektury miasta, w

	szczegółności Rynku.
Prognozowane rezultaty	Poprawa stanu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji Poprawa stanu środowiska naturalnego na obszarze rewitalizacji
Sposób oceny rezultatów	Długość wybudowanych dróg
Realizowane kierunki działań	Inwestycje w poprawę bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	<p>Pomiędzy drogami 328 i 333:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obr. Nowe Miasteczko - część działek 599/9, 509, 345/48, 345/39, - obr. Gołaszyn - część działek 708, 709, 518/3, 518/4, 518/6, 518/7, 710/1, 416, 415/2, - obr. Popęszyce - część działek 63, 84. <p>Miejsce realizacji projektu znajduje się poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji. Jego realizacja w znaczącym stopniu przyczyni się jednak do zniwelowania lub wyeliminowania problemów występujących na obszarze rewitalizacji w Nowym Miasteczku. Jak wskazano w części diagnostycznej Programu, jednym ze zjawisk generujących największą liczbę problemów na obszarze rewitalizacji jest ruch ciężkich samochodów i pojazdów rolniczych przez centrum miejskiej części Nowego Miasteczka, ze szczególnym uwzględnieniem zabytkowego Rynku. Wysokie natężenie ruchu przyczynia się do powstawania i nawarstwiania takich problemów jak: zanieczyszczenie powietrza, zanieczyszczenie hałasem, degradacja zabytkowej zabudowy Rynku, w tym budynków mieszkalnych (pękające tynki, stropy), niskie poczucie bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu drogowego. Budowa obwodnicy nie tylko pozwoli na znaczące ograniczenie wskazanych problemów, ale również na zmianę charakteru miejsca, jakim jest Rynek w Nowym Miasteczku, który będzie miał szansę stać się społeczno-kulturalnym centrum gminy. W tym kontekście grupą docelową przedmiotowego projektu w równym stopniu jak kierowcy korzystający z nowo wybudowanej obwodnicy będą mieszkańcy obszaru rewitalizacji w Nowym Miasteczku.</p>
Podmiot realizujący	Gmina Nowe Miasteczko
Szacunkowa wartość	25 000 000 zł
Okres realizacji	2029-2030

Sposób zapewnienia dostępności	Realizacja projektu przyczyni się do wzrostu poziomu bezpieczeństwa mieszkańców poruszających się w obrębie Rynku w Nowym Miasteczku, wśród których znajdują się również osoby z niepełnosprawnościami.
---------------------------------------	---

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 20	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa ogrodów deszczowych w Nowym Miasteczku – adaptacja terenów zurbanizowanych do zmian klimatu
Zakres	<p>W ramach projektu planowane są m.in. następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utworzenie ogrodów deszczowych i nowe nasadzenia roślin, • „odwrócone parasole” zbierające wodę deszczową, • kaskada wodna z oczkiem i roślinnością wodną, • altana deszczowa ze ścieżką sensoryczną, • drewniana kładka nad ogrodem deszczowym, • aerator poprawiający jakość wody w zbiorniku, • poidło miejskie dla ludzi i zwierząt. <p>Celem projektu jest przystosowanie miasta do zmian klimatu poprzez rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury, zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców oraz poprawę jakości życia w Nowym Miasteczku.</p>
Prognozowane rezultaty	Poprawa stanu bezpieczeństwa hydrologicznego na obszarze rewitalizacji Budowanie poczucia tożsamości i zwiększanie więzi lokalnych wśród mieszkańców
Sposób oceny rezultatów	Liczba nowo utworzonych elementów błękitno-zielonej infrastruktury
Realizowane kierunki działań	Ekologiczne działania w zakresie termomodernizacji, energomodernizacji i błękitno-zielonej infrastruktury
Lokalizacja	Obręb 1 (0001); Działka nr 198, 244, 184/9, 441/8, 129, 232/3
Podmiot realizujący	Gmina Nowe Miasteczko
Szacunkowa wartość	2 267 285,65
Okres realizacji	2026-2027

Sposób zapewnienia dostępności	Przestrzeń wokół ogrodu będzie wykonana z utwardzonych i antypoślizgowych powierzchni umożliwiających swobodne poruszanie się. Oznakowanie projektu zawierać będzie czytelne tablice informacyjne elementami dostosowanymi do osób słabowidzących. Wszelkie elementy ogrodu będą zaprojektowane tak, aby unikać ostrych krawędzi.
---------------------------------------	---

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 21	
Nazwa przedsięwzięcia	Utworzenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Nieciecz
Zakres	Budowa na terenie sołectwa Nieciecz lub zaadaptowanie istniejącego w Niecieczy budynku na potrzeby świetlicy wiejskiej, zaaranżowanie wnętrza oraz wyposażenie sal. W przypadku braku odpowiedniego obiektu dopuszczalna forma kontenerowa.
Prognozowane rezultaty	Wzrost poziomu integracji społecznej na obszarze rewitalizacji Aktywizacja lokalnej społeczności Poszerzenie form spędzania wolnego czasu przez mieszkańców
Sposób oceny rezultatów	Liczba nowo utworzonych miejsc integracji
Realizowane kierunki działań	Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji Wielokierunkowe wsparcie seniorów na obszarze rewitalizacji Animowanie aktywności obywatelskiej poprzez włączanie mieszkańców we wdrażanie działań rewitalizacyjnych
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji w Niecieczy
Podmiot realizujący	Gmina Nowe Miasteczko
Szacunkowa wartość	1 000 000 zł
Okres realizacji	Do 2035 r.
Sposób zapewnienia dostępności	Obiekt zostanie zaprojektowany i wybudowany w sposób zapewniający swobodny dostęp osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 22	
Nazwa przedsięwzięcia	Zrównoważona mobilność na obszarze rewitalizacji
Zakres	Opracowanie i wdrożenie działań zmierzających do wzmocnienia zrównoważonej mobilności na obszarze rewitalizacji w Gminie Nowe Miasteczko poprzez propagowanie rozwiązań niskoemisyjnego transportu oraz działania infrastrukturalne, takie jak np. odbudowa połączeń komunikacyjnych na terenie Gminy Nowe Miasteczko, utworzenie ścieżki pieszo-rowerowej z Niecieczy do Nowego Miasteczka.
Prognozowane rezultaty	<p>Poprawa stanu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji</p> <p>Budowanie poczucia tożsamości i zwiększanie więzi lokalnych wśród mieszkańców</p> <p>Poprawa estetyki i uporządkowanie przestrzeni publicznych i półpublicznych na obszarze rewitalizacji</p> <p>Zniwelowanie zjawiska wykluczenia komunikacyjnego na obszarze rewitalizacji</p>
Sposób oceny rezultatów	<p>Długość utworzonych ciągów pieszo-rowerowych</p> <p>Liczba utworzonych połączeń komunikacji zbiorowej</p> <p>Liczba pasażerów komunikacji zbiorowej</p>
Realizowane kierunki działań	<p>Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji</p> <p>Wielokierunkowe wsparcie seniorów na obszarze rewitalizacji</p> <p>Inwestycje w poprawę bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji</p>
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji Nowego Miasteczka i Niecieczy
Podmiot realizujący	Gmina Nowe Miasteczko
Szacunkowa wartość	10 000 000 zł
Okres realizacji	Do 2035
Sposób zapewnienia dostępności	Realizacja projektu ma pozytywny wpływ na zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Przeprowadzenie inwestycji zapobiega wykluczeniu komunikacyjnemu mieszkańców z terenów wiejskich, zwiększając ich dostęp do usług

	publicznych, administracji, oferty kulturalnej i społecznej. Efekty projektu (powstała infrastruktura publiczna) będą dostępne dla wszystkich, zgodnie z postanowieniami art. 9 Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, z poszanowaniem zasad określonych w art. 9 rozporządzenia nr 2021/1060) lub neutralne).
--	---

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 23	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa kanalizacji w miejscowości Nieciecz
Zakres	Budowa kanalizacji przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców oraz wpłynie na poprawę jakości środowiska.
Prognozowane rezultaty	Poprawa stanu zasobu mieszkaniowego na obszarze rewitalizacji
Sposób oceny rezultatów	Liczba zmodernizowanych obiektów mieszkalnych na obszarze rewitalizacji Liczba nowo podłączonych odbiorców
Realizowane kierunki działań	Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji Wielokierunkowe wsparcie seniorów na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji w Niecieczy
Podmiot realizujący	Gmina Nowe Miasteczko
Szacunkowa wartość	25 000 000 zł
Okres realizacji	2030-2035
Sposób zapewnienia dostępności	Przedsięwzięcie jest ukierunkowane na budowę przyłączy kanalizacyjnych dla nowych odbiorców, wśród których znajdują się również osoby ze specjalnymi potrzebami.

6.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Poniższe zestawienie przedstawia charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Przedsięwzięcia te nazywane są skrótowo „przedsięwzięciami uzupełniającymi” lub „projektami uzupełniającymi”. Ich realizacja przyczyni się do zwiększenia

stopnia osiągnięcia celów rewitalizacji w Gminie Nowe Miasteczko. Szeroka paleta i otwarty zakres przedsięwzięć uzupełniających dają szansę na angażowanie i aktywizowanie interesariuszy rewitalizacji na wszystkich etapach realizacji GPR w gminie.

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 1 (PU1)	
Nazwa przedsięwzięcia	Nasze miasteczko, nasza rewitalizacja
Zakres	Wsparcie rozwoju instytucjonalnego organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej i inicjatyw nieformalnych w celu włączenia ich we wdrażanie działań rewitalizacyjnych
Realizowane kierunki działań	Animowanie aktywności obywatelskiej poprzez włączanie mieszkańców we wdrażanie działań rewitalizacyjnych Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 2 (PU2)	
Nazwa przedsięwzięcia	Nowomiasteczkowa Szkoła Liderów
Zakres	Powołanie młodzieżowej rady miasta, szkolenia dla szkolnych liderów, wyjazdy studyjne (m.in. do miast partnerskich)
Realizowane kierunki działań	Animowanie aktywności obywatelskiej poprzez włączanie mieszkańców we wdrażanie działań rewitalizacyjnych Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 3 (PU3)	
Nazwa przedsięwzięcia	Pokolenia dla pokoleń
Zakres	Cykl spotkań integrujących lokalną społeczność, podczas których przedstawiciele starszych pokoleń będą przekazywać młodzieży swoje doświadczenia - warsztaty kulinarne, warsztaty rękodzieła, szycia, rozmowy o obrzędach, historii, stworzenie archiwum historii mówionej Nowego Miasteczka
Realizowane	Animowanie aktywności obywatelskiej poprzez włączanie mieszkańców

kierunki działań	we wdrażanie działań rewitalizacyjnych Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji
-------------------------	--

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 4 (PU4)	
Nazwa przedsięwzięcia	Senior – seniorowi
Zakres	Projekt obejmie seniorów, którzy uczestniczyli we wcześniejszych projektach realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku. Osoby, które były uczestnikami innych projektów, aby uczestniczyć w nowym projekcie, są zobowiązane przyjść z osobą, która nie była beneficjentem projektów. Projekt będzie opierał się na zajęciach manualnych oraz odkrywaniu produktów regionalnych. Zajęcia manualne będą realizowane przez pracowników OPS w Nowym Miasteczku, natomiast odkrywanie regionu będzie polegać na wyjazdach studyjnych.
Realizowane kierunki działań	Animowanie aktywności obywatelskiej poprzez włączanie mieszkańców we wdrażanie działań rewitalizacyjnych Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji Wielokierunkowe wsparcie seniorów na obszarze rewitalizacji

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 5 (PU5)	
Nazwa przedsięwzięcia	Domowy salon
Zakres	Projekt skierowany do osób z niepełnosprawnościami, trwale leżących oraz seniorów, którzy mają problem z poruszaniem. Będą oni mogli skorzystać z usług w formie np. mobilnego fryzjera oraz usług kosmetycznych (zabiegi pielęgnacyjne).
Realizowane kierunki działań	Wielokierunkowe wsparcie seniorów na obszarze rewitalizacji

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 6 (PU6)	
Nazwa przedsięwzięcia	Ekologiczny Rynek
Zakres	Wymiana źródeł ogrzewania na ekologiczne, termomodernizacja budynków przeprowadzona z poszanowaniem historycznych elementów

	wystroju obiektów zabytkowych lub o wartościach historycznych i architektonicznych, wprowadzenie dodatkowej zieleni w nawiązaniu do układów historycznych oraz z wykorzystaniem gatunków rodzimych
Realizowane kierunki działań	Ekologiczne działania w zakresie termomodernizacji, energomodernizacji i błękitno-zielonej infrastruktury Nadanie Rynkowi charakteru kulturalnego, społecznego i gospodarczego centrum Nowego Miasteczka

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 7 (PU7)	
Nazwa przedsięwzięcia	Oddech dla Rynku w Nowym Miasteczku
Zakres	Ograniczenie/zlikwidowanie ruchu samochodowego w obrębie Rynku w Nowym Miasteczku, stworzenie wysp zieleni, dodanie elementów małej architektury
Realizowane kierunki działań	Inwestycje w poprawę bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji Nadanie Rynkowi charakteru kulturalnego, społecznego i gospodarczego centrum Nowego Miasteczka

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 8 (PU8)	
Nazwa przedsięwzięcia	Make-up dla Rynku w Nowym Miasteczku
Zakres	Uporządkowanie chaosu reklamowego w centrum Nowego Miasteczka poprzez realizację szyldów reklamowych i witryn o spójnej stylistyce nawiązującej do rozwiązań historycznych, harmonijnie wpisujących się w walory architektoniczne elewacji budynków, odpowiadające charakterowi i historii miejsca np. poprzez realizację szyldów nawiązujących do szczerkowo zachowanych lub znanych z przekazów ikonograficznych. Możliwe jest rozpisanie konkursu architektonicznego, zaangażowanie do projektu lokalnych artystów/projektantów, a także współpraca ze studentami ASP w zakresie zaprojektowania szyldów. Dopuszczalne jest przyjęcie uchwały krajobrazowej.
Realizowane kierunki działań	Nadanie Rynkowi charakteru kulturalnego, społecznego i gospodarczego centrum Nowego Miasteczka Poprawa estetyki na obszarze rewitalizacji Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 9 (PU9)	
Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa stanu technicznego mieszkań komunalnych na obszarze rewitalizacji
Zakres	Bieżące remonty i poprawa jakości życia mieszkańców w mieszkaniach socjalnych. Wpłyne to na oszczędności w codziennym użytkowaniu lokali i przyczyni się do poprawy ochrony środowiska.
Realizowane kierunki działań	Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 10 (PU10)	
Nazwa przedsięwzięcia	Barwy jesieni
Zakres	Utworzenie i wyposażenie w ramach GOK miejsca spotkań dla seniorów
Realizowane kierunki działań	Wielokierunkowe wsparcie seniorów na obszarze rewitalizacji Animowanie aktywności obywatelskiej poprzez włączanie mieszkańców we wdrażanie działań rewitalizacyjnych

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 11 (PU11)	
Nazwa przedsięwzięcia	Adaptacja dworu w Popęszycach do nowych funkcji
Zakres	Wymiana instalacji grzewczej i elektrycznej, remont pomieszczeń, dostosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Stworzenie nowej funkcji związanej z usługami społecznymi.
Realizowane kierunki działań	Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji Wielokierunkowe wsparcie seniorów na obszarze rewitalizacji

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 12 (PU 12)	
Nazwa przedsięwzięcia	Spółeczna gastronomia
Zakres	Utworzenie w Nowym Miasteczku spółdzielni socjalnej o profilu gastronomicznym, która stanowiłaby nie tylko przestrzeń dla integracji mieszkańców i oferowała nową formę spędzania wolnego czasu, ale w

	główniej mierze również aktywizowała osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.
Realizowane kierunki działań	Animowanie aktywności obywatelskiej poprzez włączanie mieszkańców we wdrażanie działań rewitalizacyjnych Wspieranie przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 13 (PU13)	
Nazwa przedsięwzięcia	Kawiarnia "małomiasteczkowa"
Zakres	Utworzenie lokalu gastronomicznego i powierzenie prowadzenia go stowarzyszeniu/spółdzielni socjalnej
Realizowane kierunki działań	Animowanie aktywności obywatelskiej poprzez włączanie mieszkańców we wdrażanie działań rewitalizacyjnych Wspieranie przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 14 (PU14)	
Nazwa przedsięwzięcia	„Kulturalne czwartki" w Małomiasteczkowej
Zakres	Cykliczne wydarzenia o różnym charakterze (np. spotkania autorskie, wieczorki literackie, kabaret/stand-up, warsztaty, muzyka na żywo, pogadanki zdrowotne z lekarzem, farmaceutą).
Realizowane kierunki działań	Nadanie Rynkowi charakteru kulturalnego, społecznego i gospodarczego centrum Nowego Miasteczka Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 15 (PU 15)	
Nazwa	Klimatyczny obszar rewitalizacji

przedsięwzięcia	
Zakres	Wdrażanie szerokiego wachlarza działań mitygacyjnych i adaptacyjnych do zachodzących zmian klimatu, na obszarze rewitalizacji i na terenach w jego sąsiedztwie, które nadal będą oddziaływać na obszar rewitalizacji. Ciągłe poszukiwania nowych rozwiązań, w ślad za najnowszymi badaniami i wdrożeniami.
Realizowane kierunki działań	Ekologiczne działania w zakresie termomodernizacji, energomodernizacji i błękitno-zielonej infrastruktury

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 16 (PU16)	
Nazwa przedsięwzięcia	Przyjazny i dostępny urząd
Zakres	Dostosowanie budynków GOK i UM do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w sposób ograniczający ingerencję i harmonizujący z walorami zabytkowymi budynków.
Realizowane kierunki działań	Poprawa dostępności najważniejszych miejsc na obszarze rewitalizacji dla osób ze szczególnymi potrzebami

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 17 (PU17)	
Nazwa przedsięwzięcia	Jestem z Nowego Miasteczka, czyli...
Zakres	Kompleksowy projekt agregujący działania polegające na propagowaniu i ochronie lokalnego dziedzictwa materialnego i niematerialnego (przykład: konserwacja, restauracja i uwidocznienie historycznej tablicy upamiętniającej na budynku GOK-u, zainstalowanie tablic informacyjnych dotyczących najważniejszych i najciekawszych wydarzeń z 700-letniej historii miasta
Realizowane kierunki działań	Poprawa estetyki na obszarze rewitalizacji Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 18 (PU18)	
Nazwa	Utworzenie muzeum/izby pamięci w obiekcie historycznym

przedsięwzięcia	
Zakres	Adaptacja miejsca o charakterze historycznym (np. wieży kościoła Opatrzności Bożej) do funkcji integrującej lokalną społeczność oraz wzmacniającej tożsamość lokalną w oparciu o dziedzictwo historyczne – z wykorzystaniem walorów wnętrza i widokowych aspektów lokalizacji.
Realizowane kierunki działań	Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 19 (PU19)	
Nazwa przedsięwzięcia	Zaadaptowanie budynku dawnej szkoły drzewnej w Nowym Miasteczku na cele społeczne i kulturalne
Zakres	Dokończenie rozpoczętego remontu obiektu. Przystosowania obiektu do nowych funkcji. Władze gminy dotożą starań, by niezależnie od aktualnego statusu nieruchomości możliwa była realizacja przedsięwzięcia (np. poprzez pozyskanie nieruchomości bądź zaangażowanie inwestora / obecnego właściciela).
Realizowane kierunki działań	Kompleksowe wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji Wielokierunkowe wsparcie seniorów na obszarze rewitalizacji

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE 20 (PU20)	
Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie terenu historycznego nawsia w miejscowości Nieciecz
Zakres	Zagospodarowanie terenu historycznego nawsia w Niecieczy (zlokalizowanego w centrum wsi, pierwotnie stanowiącego własność wspólną wsi i służącego wspólnym celom) jako przestrzeni dla celów integracji społecznej oraz kontynuującego tradycję miejsca (miejsce spotkań, rekreacji dla dzieci i młodzieży), przestrzeń do organizacji przedsięwzięć kultywujących lokalne tradycje i zasoby np. targów lokalnych rolników, rzemieślników, w tym sprzedaż wyrobów tradycyjnych i rękodzieła).
Realizowane kierunki działań	Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji

7. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Realizacja celów GPR wymaga równoczesnej realizacji wielu przedsięwzięć rewitalizacyjnych o różnorodnym charakterze. Konieczność integrowania działań podejmowanych przez podmioty i osoby zaangażowane we wdrażanie GPR wynika także z charakteru i zakresu zidentyfikowanych przedsięwzięć.

Przy opisanych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych w poprzednim rozdziale wskazano m.in. najważniejsze kierunki działań, do których realizacji się one przyczynią. Korzystając z tych ustaleń, przy planowaniu i wdrażaniu przedsięwzięć w pierwszej kolejności należy przeanalizować, które z nich są lub powinny być ze sobą komplementarne. Przedsięwzięcia komplementarne to takie, które pomagają w rozwiązywaniu podobnych problemów występujących na obszarze rewitalizacji i które przyczyniają się do realizacji podobnych lub powiązanych celów i kierunków działań.

Jako przykłady można wskazać przedsięwzięcia realizujące kierunek działań „Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji”. Są to np. „Rynek – bijące serce Nowego Miasteczka”, „Świetlica w Niecieczy miejscem aktywności wszystkich mieszkańców”, „Młodzi u siebie”, „Nasze miasteczko, nasza rewitalizacja”, „Pokolenia dla pokoleń” czy „Jestem z Nowego Miasteczka, czyli...”.

Do realnej integracji działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wynikających z GPR, konieczne jest dokonywanie cyklicznego przeglądu potrzeb interesariuszy i stanu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Mechanizmem integracji w tym zakresie będą regularne, odbywające się (co najmniej raz na kwartał) spotkania koordynacyjne Zespołu ds. Rewitalizacji. W ich trakcie będą omawiane m.in. powiązania pomiędzy przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. To istotne dla powodzenia realizacji *Programu* i wykorzystywania potencjału wdrażanych przedsięwzięć, bowiem realizacja wielu z nich, w szczególności tych integrujących społeczność obszaru rewitalizacji i całej Gminy Nowe Miasteczko, odbywać się będzie równocześnie z poprawą i rozwojem infrastruktury. Innym mechanizmem integracji będzie podtrzymywanie stałej współpracy ze stroną społeczną i otoczeniem gospodarczym, która została szczegółowo opisana w rozdziale 10.

Integrowanie działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych wynika z zasad dotyczących wyznaczania granic obszaru rewitalizacji, jak i prac nad Programem. Do zasad tych należą m.in. zasada koncentracji przestrzennej (prowadzenie procesu rewitalizacji na wybranym fragmencie

miasta o szczególnej koncentracji problemów społecznych i in.), komplementarność problemowa (integrowanie różnych polityk samorządu lokalnego: przestrzennej, społecznej, gospodarcze i in.), komplementarność proceduralno-instancjonalna (uwzględnienie lokalnej specyfiki przy tworzeniu systemu zarządzania GPR), komplementarność międzyokresowa (spójność działań przewidzianych w okresie do 2035 roku ze zrealizowanymi i trwającymi obecnie przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi), komplementarność źródeł finansowania (dążenie do pozyskiwania środków na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze źródeł zewnętrznych oraz do łączenia środków publicznych i prywatnych).

8. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE PROGRAMU

8.1. Ramy finansowe realizacji Programu

Łączne szacunkowe środki finansowe przewidywane na realizację *Programu* obejmują środki kierowane na realizację podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w kwocie około 76,8 mln złotych.

Zgodnie z przyjętymi założeniami podstawę finansowania GPR będą stanowić środki finansowe Gminy Nowe Miasteczko oraz środki zewnętrzne. Gmina będzie w pierwszej kolejności dążyć do przeznaczania jak największej sumy środków z budżetu miasta na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Jednocześnie będzie aktywnie poszukiwała zewnętrznych źródeł finansowania. Źródła te zostały szczegółowo opisane w kolejnym podrozdziale. W toku realizacji GPR znaczenie będą miały również zasoby własne (finansowe i niefinansowe) interesariuszy procesu rewitalizacji zaangażowanych we wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Będą to m.in. praca wolontariuszy, społeczników i liderów lokalnych, zasoby lokalowe, specjalistyczny sprzęt, środki właścicieli nieruchomości itd.

Tabela 4. Szacowane koszty realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wynikających z GPR

	Budżet gminy	Środki UE i inne zagraniczne	Środki krajowe	Środki zwrotne	Środki prywatne	Wartość ogółem
Szacowane środki na realizację podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (zł)	31 895 829 zł	23 515 719 zł	15 440 000 zł	2 000 000 zł	4 000 000 zł	76 851 548 zł

8.2. Potencjalne źródła finansowania programu

Zapewnienie kompleksowego podejścia do procesu rewitalizacji wiąże się z koniecznością oparcia realizacji GPR na komplementarności źródeł finansowania. Polega ona na łączeniu środków własnych gminy oraz innych interesariuszy (w tym prywatnych) ze środkami zewnętrznymi (dotacyjnymi lub pożyczkowymi na preferencyjnych warunkach) – europejskimi (w ramach różnych funduszy) i krajowymi. W tym celu w *Programie* ramowo określono potencjalne, możliwe do wykorzystania źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Należy przyjąć, że w okresie wdrażania GPR (tj. do 2035 roku) pojawią się nowe źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a dostępne obecnie źródła finansowania wygasną, natomiast zasady pozyskiwania jeszcze innych zostaną zmienione. Oznacza to konieczność stałego śledzenia i pozyskiwania dostępnych źródeł dla konkretnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Z kolei w przypadkach braku uzyskania pierwotnie planowanego dofinansowania danego przedsięwzięcia z określonego źródła, powinny być podejmowane próby wykorzystania innych źródeł lub wspieranie procesów środkami własnymi gminy.

8.2.1. Środki europejskie

Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027

Najistotniejszym źródłem potencjalnego zewnętrznego wsparcia przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie program *Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027* (FELB). FELB obejmuje wsparcie województwa lubuskiego w ramach wszystkich pięciu tzw. celów polityki spójności 2021-2027 (CP). FELB wskazuje rewitalizację gmin wśród głównych instrumentów terytorialnych w regionie.

W ramach celu CP 5. – „Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów oraz inicjatyw lokalnych”, FELB przewiduje wsparcie rewitalizacji m.in. w celu szczegółowym 5(i) („wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich”), w ramach którego interwencja będzie kierowana do miast, również tych będących częścią gmin miejsko-wiejskich, a także w celu szczegółowym 5(ii) („wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie”), w ramach którego interwencja będzie kierowana do obszarów wiejskich. Możliwe jest zatem kierowanie interwencji zarówno na część obszaru rewitalizacji w Nowym Miasteczku, jak i część obszaru rewitalizacji w Niecieczy.

Należy zwrócić uwagę, że środki FELB, które mogą być użyte przy realizacji GPR, to nie tylko środki przeznaczone wprost na rewitalizację, ale także środki w ramach innych celów polityki spójności, które będą potencjalnie mogły wesprzeć realizację poszczególnych przedsięwzięć określonych w GPR.

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę Klimat Środowisko 2021-2027

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) to krajowy program zapewniający środki Funduszy Europejskich na duże projekty dotyczące m.in. bezpieczeństwa energetycznego, rozwoju odnawialnych źródeł energii, ochrony środowiska, zrównoważonego transportu, ochrony zdrowia, a także rozwoju kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego.

Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki

Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) to krajowy program zapewniający środki Funduszy Europejskich na duże projekty dotyczące m.in. badań i rozwoju oraz na innowacje i zwiększanie konkurencyjności gospodarki.

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) to krajowy program zapewniający środki Funduszy Europejskich na szeroko pojęty rozwój społeczny. W ramach FERS środki unijne wspierają m.in. poprawianie sytuacji osób na zmieniającym się rynku pracy, rozwój edukacji i rozwój usług zdrowotnych, a także zapewniają wsparcie rodziców w opiece nad dziećmi i wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami.

Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027

Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) to krajowy program dotyczący cyfryzacji różnych sfer rozwoju. Wsparcie FERC obejmuje m.in.: zwiększanie dostępu do ultraszybkiego Internetu szerokopasmowego, rozwój e-usług, poprawę cyberbezpieczeństwa oraz podnoszenie kompetencji cyfrowych społeczeństwa.

Fundusze Europejskie na lata 2028–2034

W czasie opracowania GPR, trwały początkowe prace Komisji Europejskiej i polskiego rządu nad środkami, celami unijnej Polityki Spójności. W lipcu 2025 r. Komisja Europejska przedstawiła projekt kolejnego długoterminowego budżetu UE na lata 2028–2034, czyli tak zwanych wieloletnich ram finansowych (WRF). Budżet na siedem lat, opiewający na ok. 2 biliony euro (dla wszystkich krajów UE), ma na celu wzmocnienie suwerenności, pobudzenie konkurencyjności i zwiększenie odporności Europy. Nowy usprawniony budżet UE postuluje modernizację inwestycji i umożliwić bardziej strategiczne dopasowanie priorytetów krajowych i unijnych. Należy założyć że w ramach tych środków będzie szereg możliwości finansowania różnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach niniejszego GPR.

Fundusze transgraniczne, w szczególności Program Współpracy Interreg VI A Brandenburgia-Polska 2021-2027

Interreg VI A Brandenburgia – Polska 2021–2027 to program współpracy mający na celu wspieranie projektów na pograniczu brandenbursko-polskim, obejmujący swym zakresem terytorialnym gminy z województwa lubuskiego. Jest on współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Obszary wsparcia programu to transfer wiedzy i technologii, zmiany klimatu i różnorodność biologiczna, edukacja, kultura i turystyka oraz współpraca mieszkańców i instytucji.

8.2.2. Inne potencjalne zewnętrzne źródła finansowania

Fundusze norweskie i EOG

Głównym celem funduszy jest przyczynianie się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie EOG oraz wzmocnianie stosunków dwustronnych oraz współpracy merytorycznej pomiędzy państwami-darczyńcami oraz państwem-beneficjentem. Szeroki zakres wsparcia jest wzbogacony poprzez możliwość współpracy z partnerami z krajów finansujących, co pozwala na wdrażanie innowacyjnych rozwiązań.

Należy zakładać, że wdrażanie GPR będzie się odbywać również z wykorzystaniem środków EOG z kolejnych perspektyw finansowych tych funduszy.

Krajowy Plan Odbudowy i Wzmacniania Odporności

Krajowy Plan Odbudowy obejmuje środki Funduszu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, które dedykowane są różnym obszarom tematycznym, między innymi zielonej transformacji miast. Wsparcie będzie kierowane m.in. na wprowadzenie zieleni na terenach miejskich, bardziej efektywne wykorzystanie zasobów oraz przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej.

Program Wieloletni Senior Plus

Program na lata 2021-2025, który prowadzony jest przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, ma na celu wsparcie warunków do aktywnego starzenia się w środowisku lokalnym oraz jak najdłuższego udziału w życiu społecznym seniorów. Wspiera on działania mające na celu zwiększenie spójności społecznej poprzez wsparcie kierowane do najstarszej części społeczeństwa. Program obejmuje zarówno działania związane z utworzeniem lub wyposażeniem infrastruktury społecznej wspierającej seniorów, jak też stanowi wsparcie dla zapewnienia funkcjonowania już istniejących obiektów.

Program „Warto być przedsiębiorstwem społecznym!” na lata 2023-2025

Głównym celem programu jest rozwijanie przedsiębiorczości społecznej przez zapewnienie podmiotom dostępu do wsparcia finansowego ułatwiającego tworzenie miejsc pracy oraz reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także wzmocnienie zdolności do świadczenia usług społecznych.

Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej

Zgodnie z art. 86 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, minister właściwy do spraw kultury fizycznej jest dysponentem państwowego funduszu celowego pod nazwą Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej. Wydatki w ramach funduszu ponoszone są na przebudowę, remonty i dofinansowanie inwestycji obiektów sportowych, rozwijanie sportu wśród dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych, rozwój turystyki społecznej sprzyjającej aktywności fizycznej społeczeństwa oraz zadania określone w przepisach o zdrowiu publicznym w zakresie aktywności fizycznej. Zasady wdrażania środków funduszu określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Sportu i Turystyki z dnia 12 sierpnia 2019 r. w sprawie przekazywania środków z Funduszu Kultury Fizycznej.

Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym fundusz, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, jest funduszem celowym obejmującym wsparcie osób niepełnosprawnych oraz emerytów i rencistów. Stosownie do art. 6 oraz art. 7 ust. 1 i ust. 5 ustawy zgromadzone w ramach niniejszego funduszu środki finansowe przeznaczone są na realizację zadań w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych poprzez programy rządowe Rady Ministrów i programy resortowe ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Jednym z takich programów jest program „Centra opiekuńczo-mieszkalne” realizowany przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Fundusz Dostępności

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami Fundusz Dostępności jest funduszem celowym, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego. Celem tego funduszu jest realizacja zadań polegających na wsparciu działań w zakresie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Realizacja przedsięwzięć polegających na likwidacji barier architektonicznych może być wspierana w ramach funduszu poprzez korzystnie oprocentowane instrumenty zwrotne.

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa

Zgodnie z art. 90u ust. 4 pkt 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty Rada Ministrów realizuje Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa na lata 2026-2030, którego celem jest wzmacnianie roli bibliotek publicznych, szkolnych oraz pedagogicznych jako lokalnych ośrodków życia społecznego, które stanowią centrum dostępu do kultury i wiedzy. Program ten realizowany jest poprzez poprawę oferty bibliotek publicznych oraz inwestycje w ich infrastrukturę. Obejmuje to w szczególności dostosowanie bazy lokalowej do współczesnych standardów w zakresie obiektów użyteczności publicznej w celu rozwijania kompetencji społecznych i kulturowych mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności świadczonych usług.

Fundusz Termomodernizacji i Remontów

Fundusz Termomodernizacji i Remontów, którego wdrażanie ustanowiła ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, przewiduje udzielanie wsparcia na działania w zakresie termomodernizacji lub przedsięwzięć służących przeciwdziałaniu skutkom luki remontowej.

Bezwrotne wsparcie budownictwa z Funduszu Doptat

Celem rządowego programu bezzwrotnego finansowego wsparcia budownictwa jest zwiększenie zasobu lokali mieszkalnych oraz lokali i pomieszczeń z zakresu pomocy społecznej, służących zaspokajaniu potrzeb osób o niskich i przeciętnych dochodach. Bezzwrotne wsparcie może zostać udzielone na szeroką paletę działań związanych z rozwojem mieszkalnictwa i przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym – od utworzenia lub modernizacji lokali mieszkalnych na wynajem o ograniczonym czynszu (w tym lokali w ramach mieszkaniowego zasobu gminy) poprzez tworzenie lub modernizację mieszkań treningowych i wspomaganych po tworzenie/rozbudowę noclegowni czy schronisk dla osób bezdomnych. Wsparcie może też dotyczyć utworzenia lub modernizacji infrastruktury społecznej.

Program wspierania społecznego budownictwa czynszowego

Preferencyjne kredyty dla towarzystw budownictwa społecznego, społecznych inicjatyw mieszkaniowych, spółdzielni mieszkaniowych, spółek gminnych mogą być przeznaczone na realizację inwestycji mieszkaniowych, takich jak tworzenie (poprzez budowę lub remont/adaptację) mieszkań na wynajem z limitowaną ustawowo stawką czynszu lub mieszkań spółdzielczych lokatorskich.

Program Ministerstwa i Dziedzictwa Narodowego „Ochrona zabytków”

Celem programu jest zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego, realizowane poprzez konserwację i rewaloryzację zabytków nieruchomych i ruchomych oraz ich udostępnianie na cele publiczne. Służyć temu mają dotacje na ten cel udzielane przez ministerstwo, o które ubiegać mogą się podmioty posiadające osobowość prawną, osoby fizyczne, jednostki samorządu terytorialnego lub inne jednostki organizacyjne, będące właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru albo posiadające taki zabytek w trwałym zarządzie. Nabór do programu odbywa się zazwyczaj dwa razy do roku.

Rządowy Program Odbudowy Zabytków

23 listopada 2022 r. Rada Ministrów ustanowiła Rządowy Program Odbudowy Zabytków, realizowany ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Jego celem jest ochrona zabytków i opieka nad zabytkami. Dofinansowanie z programu przekazuje się: gminom, powiatom, województwom na realizację zadań inwestycyjnych służących powyższemu celowi. Operatorem programu jest Bank Gospodarstwa Krajowego.

Środki z programu mogą być przeznaczone na finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w ewidencji zabytków, a także na udzielanie przez wnioskodawcę dotacji, o której mowa w art. 81 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w ewidencji zabytków.

9. STRUKTURA ZARZĄDZANIA PROGRAMEM

9.1. Opis struktury zarządzania realizacją GPR

Stosownie do przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, opracowanie oraz realizacja i nadzór nad realizacją *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko do roku 2035*, między innymi poprzez prowadzenie oceny aktualności i stopnia realizacji, stanowią odpowiedzialność Burmistrza Gminy i Miasta Nowe Miasteczko.

Wieloletni horyzont czasowy *Programu*, jak również szeroki zakres zadań oraz obowiązków o charakterze formalnym, które wynikają z wdrażania przepisów ustawy o rewitalizacji w związku z wyznaczeniem na terenie gminy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz przyjęciem programu rewitalizacji, wiążą się z koniecznością powołania Zespołu ds. Rewitalizacji.

Zespół ds. Rewitalizacji będzie zespołem roboczym powołanym przez Burmistrza Gminy i Miasta Nowe Miasteczko. Powierzona zostanie mu realizacja GPR i zadań wynikających z przepisów ustawy o rewitalizacji, w tym w szczególności:

- bieżąca koordynacja realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu efektywnej alokacji zasobów i osiągnięcia wartości dodanej z synergii różnorodnych projektów,
- monitorowanie realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazanych w *Programie* oraz przygotowywanie rocznych informacji dotyczących postępu realizacji *Programu* i przedkładanie ich Burmistrzowi,
- ocena sposobu realizacji celów procesu rewitalizacji poprzez przyjęte kierunki działań i wdrażane przedsięwzięcia rewitalizacyjne oraz wzajemna integracja tych przedsięwzięć dla osiągnięcia celów,
- zapewnienie komplementarności działań w wyznaczonym obszarze rewitalizacji,
- monitorowanie postępów w zakresie wdrażania *Programu* oraz przygotowanie i przedłożenie Burmistrzowi oceny aktualności i stopnia realizacji GPR.

W skład Zespołu wchodzić będą przedstawiciele poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu oraz jednostek organizacyjnych, realizujący zadania w zakresie:

- pomocy społecznej,
- rozwoju oferty kulturalnej kierowanej do mieszkańców,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- polityki przestrzennej gminy,
- prowadzenia działalności gospodarczej na terenie gminy,
- przygotowania i realizacji zadań inwestycyjnych gminy,
- pozyskiwania środków pozabudżetowych na potrzeby realizacji *Programu*,
- gospodarowania nieruchomościami gminy oraz mieszkaniowym zasobem gminy,
- gospodarki gminnej oraz utrzymania terenów zieleni i przestrzeni publicznej,
- gospodarki finansowej gminy w ramach budżetu oraz planów wieloletnich.

Dokładny skład Zespołu oraz szczegółowe zasady jego funkcjonowania i komunikacji zostaną określone Zarządzeniem Burmistrza Gminy i Miasta Nowe Miasteczko po przyjęciu przez Radę Miejską *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko do roku 2035*.

Pracami zespołu kierować będzie wyznaczony przez Burmistrza **Koordinator Zespołu ds. Rewitalizacji**, do którego zadań będzie należało również prowadzenie bieżącej koordynacji i obsługi Zespołu. Koordynator będzie realizować swoje zadania w szczególności poprzez:

- bieżącą organizację prac Zespołu ds. Rewitalizacji,
- zapewnienie spójności realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami rewitalizacji oraz odpowiadającymi im kierunkami działań poprzez udział w pracach nad zlecaniem i opracowaniem dokumentacji,
- bezpośrednią współpracę z interesariuszami, o których mowa w art. 2. ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji oraz podmiotami, o których mowa w art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, w tym poprzez wsparcie i zapewnienie ciągłości funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o rewitalizacji (w szczególności organizację spotkań, sporządzanie protokołów, obsługę zapytań członków i zgłaszanych tematów, prowadzenie spraw związanych z utrzymaniem pełnego składu),
- prowadzenie działań w zakresie partycypacji społecznej, w tym w zakresie wspierania inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy realizacji gminnego programu rewitalizacji oraz zapewnieniu w czasie prowadzenia i oceny rewitalizacji

możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy, stosownie do art. 5 ust. 2 i ust. 3 ustawy o rewitalizacji,

- koordynację prac nad sporządzaniem projektów raportów podsumowujących stan realizacji gminnego programu rewitalizacji oraz projektów oceny aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, o której mowa w art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji,
- inne zadania związane z wdrażaniem gminnego programu rewitalizacji.

Struktura zarządzania realizacją GPR będzie podlegała koniecznym zmianom, wynikającym z etapu realizacji GPR, zmieniających się zasobów kadrowych i finansowych czy też okoliczności zewnętrznych wpływających na proces rewitalizacji w Nowym Miasteczku.

9.2. Koszty zarządzania

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, struktura zarządzania procesem rewitalizacji powinna znaleźć odzwierciedlenie w kosztach tego procesu określonych w gminnym programie rewitalizacji.

Realizacja GPR będzie bazować przede wszystkim na zaangażowaniu i udziale pracowników Urzędu Miejskiego w Nowym Miasteczku i jego jednostek organizacyjnych. Zaangażowani w realizację poszczególnych przedsięwzięć pracownicy będą wykonywać swoje zadania w ramach obowiązków służbowych. Koszt zarządzania *Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko do roku 2035* odnosi się zatem wyłącznie do tych zadań i elementów procesu rewitalizacji, które Gmina Nowe Miasteczko będzie zobowiązana realizować w toku wdrażania GPR w oparciu o jego bezpośrednie postanowienia i wytyczne oraz w oparciu o przepisy ustawy o rewitalizacji.

W okresie realizacji *Programu* koszty zarządzania jego realizacją zaprezentowane w Tabeli 5 obejmą:

- wsparcie i zapewnienie efektywnej organizacji prac Komitetu Rewitalizacji pełniącego funkcję opiniotawczo-doradczą Burmistrza Gminy i Miasta Nowe Miasteczko: koszt ponoszony w całym okresie realizacji GPR;
- zapewnienie ciągłości realizacji *Programu* poprzez wyznaczenie pracownika merytorycznego pełniącego obowiązki koordynatora Zespołu ds. rewitalizacji: koszt ponoszony w całym okresie realizacji GPR;
- organizacja regularnych spotkań Zespołu ds. rewitalizacji: koszt ponoszony w całym okresie realizacji GPR;

- monitorowanie postępów realizacji GPR oraz przygotowanie oceny aktualności i stopnia realizacji GPR wraz z badaniem społecznym, zgodnie z przyjętym systemem monitorowania i oceny: koszt ponoszony średnio raz na trzy lata.

Tabela 5. Koszty zarządzania realizacją GPR

Rok	Szacowane koszty zarządzania realizacją GPR
2026	11 375 zł
2027	11 375 zł
2028	11 375 zł
2029	41 375 zł
2030	12 500 zł
2031	12 500 zł
2032	42 500 zł
2033	12 500 zł
2034	12 500 zł
2035	42 500 zł
razem	210 500 zł

9.3. Ramowy harmonogram realizacji GPR

Perspektywa realizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko do roku 2035* obejmuje dziesięć lat.

Przyjęty harmonogram realizacji GPR opiera się na najważniejszych etapach i działaniach, które powinny zostać podjęte w toku realizacji *Programu* przy uwzględnieniu, że kluczowym etapem realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie etap przygotowawczy. Etap ten obejmuje rzetelne opracowanie założeń przedprojektowych uzgadnianych między poszczególnymi interesariuszami rewitalizacji.

Zgodnie z przyjętym systemem monitorowania i oceny, w perspektywie do 2035 roku corocznie opracowany zostanie raport dotyczący stanu realizacji *Programu*. Ponadto, co 3 lata sporządzane będą oceny aktualności i stopnia realizacji GPR, o których mowa w art. 22 ust. 1 ustawy

o rewitalizacji. Dodatkowo zaplanowano sporządzenie oceny efektów *Programu* po zakończeniu jego realizacji (ocena *ex post*), co nastąpi w 2036 roku. Jej celem będzie weryfikacja zasadności kontynuacji procesu rewitalizacji w wyznaczonym obszarze oraz trafności założeń i skutków realizacji GPR.

W toku realizacji *Programu* przewiduje się aktywny udział Komitetu Rewitalizacji. W okresie do 2035 roku przewiduje się zachowanie co najmniej trzech kadencji. Takie rozwiązanie z jednej strony pozwoli na zapewnienie ciągłości procesu, a z drugiej na utrzymanie na wysokim poziomie zaangażowania interesariuszy, co z kolei umożliwi ich udział merytoryczny w realizacji i ocenie tego procesu.

Tabela 6. Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko do roku 2035

Rok realizacji		Planowane działania
2026	I połowa roku	wdrożenie systemu zarządzania określonego w GPR; przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych; aktywne działania w zakresie kształtowania zasad realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej;
	II połowa roku	przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
2027	I połowa roku	przygotowanie Raportu dotyczącego stanu realizacji w 2026 roku; przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
	II połowa roku	przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
2028	I połowa roku	przygotowanie Raportu dotyczącego stanu realizacji w 2027 roku; przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
	II połowa roku	przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych; przygotowanie pierwszej Oceny aktualności i stopnia realizacji GPR
2029	I połowa roku	przygotowanie Raportu dotyczącego stanu realizacji w 2028 roku;

		przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
	II połowa roku	przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
2030	I połowa roku	przygotowanie Raportu dotyczącego stanu realizacji w 2029 roku; przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
	II połowa roku	przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
2031	I połowa roku	przygotowanie Raportu dotyczącego stanu realizacji w 2030 roku; przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
	II połowa roku	przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych; przygotowanie drugiej Oceny aktualności i stopnia realizacji GPR
2032	I połowa roku	przygotowanie Raportu dotyczącego stanu realizacji w 2031 roku; przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
	II połowa roku	przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
2033	I połowa roku	przygotowanie Raportu dotyczącego stanu realizacji w 2032 roku; przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych; początek prac koncepcyjnych nad kolejnym GPR
	II połowa roku	przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
2034	I połowa roku	przygotowanie Raportu dotyczącego stanu realizacji w 2033 roku; przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
	II połowa roku	przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć

		rewitalizacyjnych; przygotowanie trzeciej Oceny aktualności i stopnia realizacji GPR
2035	I połowa roku	przygotowanie Raportu dotyczącego stanu realizacji w 2034 roku; przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych
	II połowa roku	zakończenie wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych
2036	I połowa roku	ocena osiągniętych efektów <i>Programu</i> po zakończeniu jego realizacji

10. SPOSÓB ZAPEWNIENIA UDZIAŁU INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI

10.1. Współpraca ze stroną społeczną i otoczeniem gospodarczym

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko do roku 2035 pełni funkcję strategii innego instrumentu terytorialnego, o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027. Jednym z elementów realizacji takiej strategii jest konieczność zaangażowania na etapie jej realizacji partnerów społecznych i gospodarczych oraz podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji.

Podczas prac nad GPR zorganizowano liczne wydarzenia konsultacyjne, a także podejmowano zakrojone na szeroką skalę działania informacyjne, mające na celu włączenie interesariuszy procesu rewitalizacji w prace nad *Programem*. Działania te kierowano między innymi do organizacji społecznych oraz innych podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego. Opisano je szczegółowo w rozdziale 1.3. niniejszego dokumentu pt. „Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych i interesariuszy rewitalizacji na etapie prac nad programem”.

Fotografia 19. Angażowanie różnych grup interesariuszy na etapie prac nad GPR – debata oxfordzka z uczniami, spacer badawczy z mieszkańcami

Podczas wdrażania GPR planuje się włączanie w realizację przedsięwzięć wynikających z treści GPR organizacji społecznych, biznesu, a także innych podmiotów. Wynika to wprost zarówno z celów rewitalizacji w Gminie Nowe Miasteczko, jak i z treści i zakresu wielu przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Znaczenie partycypacji społecznej w GPR potwierdza charakterystyka kilku przedsięwzięć (np. *Nasze miasteczko, nasza rewitalizacja*), w których zakłada się zwiększenie wpływu lokalnej społeczności, w tym organizacji społecznych i ich wpływu na proces i obszar rewitalizacji. Niektóre przedsięwzięcia wprost bazują na zaangażowaniu interesariuszy w projektowanie przekształceń obszaru rewitalizacji, np. *Młodzi u siebie – utworzenie, wyposażenie i zaprojektowanie oferty miejsca spotkań i aktywności młodzieży*.

Planuje się ponadto w ramach realizacji GPR zwiększanie wysiłków na rzecz angażowania mieszkańców i budowania świadomości („awareness”) o procesie rewitalizacji. Służyć temu będzie m.in. częsta obecność koordynatora ds. rewitalizacji w różnych miejscach istotnych dla lokalnej społeczności i dla osiągnięcia celów GPR, a także jego stała dostępność dla mieszkańców obszaru rewitalizacji i gotowość do dyskusji na tematy związane z rewitalizacją.

W ramach ciągłego i wygodnego informowania interesariuszy o procesie rewitalizacji w Gminie Nowe Miasteczko, w tym o przedsięwzięciach, planach, raportach itd., kontynuowane będzie prowadzenie zakładki „Rewitalizacja” na stronie internetowej Urzędu Miejskiego, a także wykorzystywany będzie profil „Gmina Nowe Miasteczko” na Facebooku. Narzędzia te – uruchomione już na etapie prac nad GPR – służą nie tylko informacji o procesie rewitalizacji, ale też do angażowania różnych grup interesariuszy i poszczególnych osób i instytucji w toku realizacji programu.

Dodatkowo, elementem zarówno informującym, jak i zachęcającym mieszkańców do zainteresowania się rewitalizacją, będzie co trzyletnie badanie społeczne, stanowiące element systemu monitorowania i oceny programu rewitalizacji.

10.2. Komitet Rewitalizacji

Zgodnie z przepisami ustawy o rewitalizacji kluczową formą zaangażowania wskazanych wyżej partnerów będzie Komitet Rewitalizacji. Jest to organ opiniodawczo-doradczy Burmistrza Gminy i Miasta Nowe Miasteczko, stanowiący forum współpracy i dialogu interesariuszy procesu rewitalizacji z odpowiedzialnymi za koordynację tego procesu organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji.

Komitet Rewitalizacji zajmuje stanowiska dotyczące kluczowych etapów procesu rewitalizacji. Należą do nich opiniowanie oceny aktualności i stopnia realizacji GPR oraz opiniowanie projektu *Programu* lub jego zmiany. Zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określa w drodze uchwały Rada Miejska w Nowym Miasteczku, zapewniając wyłanianie interesariuszy przez ich przedstawicieli.

W celu osiągnięcia efektywnej współpracy z Komitetem Rewitalizacji oparto ją na następujących zasadach:

1. Komitet będzie reprezentować różne grupy interesariuszy procesu rewitalizacji, w szczególności wymienione w ustawie o rewitalizacji, zmierzając jednocześnie do samodzielnego wyłaniania interesariuszy spośród ich przedstawicieli.
2. W skład Komitetu wejdą przedstawiciele grup i zespołów o charakterze doradczym, konsultacyjnym i inicjatywnym, reprezentujących m.in. środowiska seniorów, młodzieży itd.
3. Współpraca z Komitetem będzie opierać się na wzajemnej otwartości w celu stworzenia jak najlepszych warunków do swobodnego podejmowania przez Komitet własnych inicjatyw dotyczących wspierania procesu rewitalizacji.

Powyższe kierunki stanowić będą punkt wyjścia dla opracowania lub ewentualnych aktualizacji uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

11. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY PROGRAMU

Wdrażanie GPR następuje poprzez działania wielu podmiotów i instytucji, które realizują zadania w sferach: społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej i gospodarczej.

Kompleksowy charakter GPR powoduje, że jego realizacja musi być stale analizowana przez Zespół ds. Rewitalizacji, przy udziale wiedzy i zaangażowania interesariuszy procesu rewitalizacji w Gminie Nowe Miasteczko. Konieczna jest zarówno analiza bieżącej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak i szersza ocena skutków i efektów procesu rewitalizacji.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 9 ustawy o rewitalizacji w GPR konieczne jest ustanowienie systemu monitorowania i oceny *Programu*. Celem tego systemu jest stworzenie skutecznego mechanizmu reakcji na przebieg realizacji *Programu* (który może odbiegać od założeń) oraz wprowadzania ewentualnych zmian do *Programu* w trakcie jego realizacji. Ponadto, sprawnie funkcjonujący system monitoringu i oceny GPR pozytywnie przekłada się na sposób zarządzania *Programem*, wzmacnianie poczucia partnerstwa i współwłasności dokumentu wśród interesariuszy, a także na przepływ informacji pomiędzy realizatorami przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a osobami i instytucjami zainteresowanymi przebiegiem procesu rewitalizacji w Gminie Nowe Miasteczko.

System monitorowania i oceny GPR składa się z dwóch podstawowych elementów. Pierwszym z nich jest monitorowanie postępów realizacji *Programu*, które odbywa się poprzez raportowanie bezpośrednich rezultatów przedsięwzięć i jest prowadzone w odniesieniu do zapisów dotyczących ram finansowych i harmonogramów. Drugim elementem jest natomiast ocena stopnia osiągnięcia zakładanych celów procesu rewitalizacji, które realizowane są poprzez kierunki działań oraz poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Ocena trafności i skuteczności przedsięwzięć rewitalizacyjnych często wymaga rozłożonej w czasie obserwacji, dlatego też ocena stopnia osiągnięcia zakładanych celów GPR jest prowadzona z mniejszą częstotliwością niż monitorowanie bieżących postępów we wdrażaniu *Programu*.

W Gminie Nowe Miasteczko monitoring GPR będzie prowadzony w cyklu rocznym, a ocena stopnia osiągnięcia zakładanych celów procesu rewitalizacji i ogólnej aktualności *Programu* – raz na 3 lata. Ustalenia w tym zakresie są zgodne z wytycznymi wynikającymi z przepisów ustawy o rewitalizacji.

11.1. Monitorowanie postępów realizacji programu

Monitorowanie postępów realizacji ma na celu bieżące śledzenie wdrażania *Programu*, a w efekcie stworzenie sprawnego systemu realizacji jego najważniejszych postanowień. Wykorzystywanym w tym celu narzędziem będą sporządzane każdego roku raporty dotyczące stanu realizacji GPR. Prace nad rocznymi raportami będą w możliwie szerokim zakresie opierać się na innych działaniach sprawozdawczych podejmowanych przez Gminę Nowe Miasteczko.

Raport sporządzany będzie za rok poprzedni, po przedstawieniu przez Burmistrza Gminy i Miasta Nowe Miasteczko rocznego sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Nowe Miasteczko. Każdego roku raport roczny będzie następnie przedkładany przez Burmistrza Komitetowi Rewitalizacji.

Podstawowym celem raportu będzie zebranie i usystematyzowanie informacji dotyczących postępów w realizacji GPR. Zostaną one następnie wykorzystane do opracowania *Raportu o stanie Gminy Nowe Miasteczko*, który co roku jest sporządzany na podstawie art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym oraz przedkładany Radzie Miejskiej. Dane zebrane w ramach raportu zostaną również wykorzystane do udziału w obowiązkowym badaniu dotyczącym procesu rewitalizacji w gminach prowadzonym przez Główny Urząd Statystyczny w ramach systemu statystyki publicznej.

Raport obejmie najważniejsze informacje dotyczące postępów realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w GPR. Znajdą się w nim odniesienia do ram czasowych oraz finansowych przedsięwzięć, które zostały zidentyfikowane w *Programie*. Jeżeli zajdzie taka potrzeba, w raporcie znajdą się informacje o kolejnych etapach przedsięwzięć. W raporcie będą też dostępne zwięzłe, hasłowe informacje na temat aktualnego statusu realizacji przedsięwzięć (np. „w trakcie realizacji”, „zakończono realizację”).

Ważnym elementem corocznych raportów będzie bieżąca ocena i analiza osiągniętych wskaźników. Poniżej zaprezentowano przykładowy, możliwy do rozbudowania zestaw takich wskaźników. Przy opracowaniu przykładowego zestawu wskaźników wykorzystano informacje zawarte w opisach podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych odnośnie do sposobu oceny ich rezultatów. Liczba wskaźników przyporządkowanych do kolejnych celów odzwierciedla też charakter przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które w pierwszej kolejności mają się koncentrować na rozwiązywaniu problemów społecznych na obszarze rewitalizacji. Przy doborze wskaźników uwzględniono też doświadczenia z prac nad wyznaczeniem granic obszaru rewitalizacji w Gminie Nowe Miasteczko.

Tabela 7. Lista wskaźników wykorzystywanych do rocznej oceny stanu realizacji GPR

Nazwa wskaźnika	Oczekiwany kierunek oddziaływania	Wartość Bazowa	Miernik osiągnięcia celu (strzałka wskazuje pożądany trend) (2035)
Cel główny: Obszar rewitalizacji w Gminie Nowe Miasteczko funkcjonalnym,			

estetycznym i zielonym miejscem przyjaznym do życia i aktywności dla wszystkich grup mieszkańców.			
Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji	Wzrost wartości wskaźnika	1414 (2024)	↑
Liczba osób objętych projektami w ramach GPR	Wzrost wartości wskaźnika	0 (2026)*	↑
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji	Spadek wartości wskaźnika	68 (2024)	↓
Cel szczegółowy 1. Wspieranie integracji i aktywności różnych grup mieszkańców oraz szerokie włączenie społeczne na obszarze rewitalizacji			
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na obszarze rewitalizacji	Spadek wartości wskaźnika	37 (2024)	↓
Liczba podmiotów zarejestrowanych w CEIDG wg miejsca prowadzenia działalności	Spadek wartości wskaźnika	85 (2023)	↓
Liczba NGO	Wzrost wartości wskaźnika	10 (2024)	↑
Liczba wydarzeń integrujących seniorów w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Wzrost wartości wskaźnika	0 (2026)*	↑
Liczba wydarzeń integrujących osoby młode w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Wzrost wartości wskaźnika	0 (2026)*	↑
Cel szczegółowy 2. Rozwój systemu przestrzeni publicznych przyjaznego ludziom i środowisku na obszarze rewitalizacji			

Liczba zmodernizowanych lub nowych obiektów użyteczności publicznej i przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji	Wzrost wartości wskaźnika	0 (2026)*	↑
Liczba zmodernizowanych lub nowych budynków i lokali w komunalnym zasobie mieszkaniowym na obszarze rewitalizacji	Wzrost wartości wskaźnika	0 (2026)*	↑
Liczba budynków użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	Spadek wartości wskaźnika	4 (2024)	↓
Liczba mieszkań komunalnych bez c.o. i c.w.u.	Spadek wartości wskaźnika	20 (2023)	↓
Powierzchnia nowo utworzonych lub zrewaloryzowanych terenów zieleni na obszarze rewitalizacji [m ²]	Wzrost wartości wskaźnika	0 (2025)*	↑
Cel szczegółowy 3. Budowanie więzi mieszkańców z obszarem rewitalizacji poprzez jego estetyzację oraz podkreślanie tożsamości opartej na dziedzictwie i kulturze			
Liczba utworzonych lub zmodernizowanych obiektów kulturalnych,	Wzrost wartości wskaźnika	0 (2026)*	↑

turystycznych, rekreacyjnych, sportowych			
Liczba wydarzeń o charakterze kulturalnym skierowanych do mieszkańców, zorganizowanych w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Wzrost wartości wskaźnika	0 (2026)*	↑
Liczba mieszkańców uczestniczących w wydarzeniach o charakterze kulturalnym organizowanych w ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Wzrost wartości wskaźnika	0 (2026)*	↑

Opracowanie rocznego raportu dotyczącego stanu realizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko do roku 2035* będzie spoczywać na Zespole do spraw rewitalizacji, tj. zespole roboczym powołanym przez Burmistrza Gminy i Miasta Nowe Miasteczko, przy jednoczesnej wiodącej roli koordynatora tego zespołu, który odpowiadać będzie za zebranie oraz usystematyzowanie niezbędnych dla jego powstania danych i informacji.

11.2. Ocena aktualności i stopnia realizacji programu

Ocena aktualności i stopnia realizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko do roku 2035* będzie następować co trzy lata, zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Pierwsza ocena zostanie sporządzona w 2028 r.

W ocenie znajdzie się pogłębiona analiza rocznych raportów o stanie realizacji *Programu*: stopnia osiągnięcia wskaźników, jak i danych dotyczących kosztów oraz harmonogramu wdrażania poszczególnych przedsięwzięć. Dokument ten powinien obejmować ocenę prowadzonego procesu rewitalizacji, tak aby możliwe było sformułowanie wniosków w zakresie trafności i

aktualności treści GPR (np. odnośnie do tego, jak sprawdza się zaplanowany system zarządzania) oraz potrzeby ewentualnych zmian. Zasadne w tym celu będzie wykorzystanie jakościowych metod badawczych. Są to np. spotkania Zespołu ds. Rewitalizacji z udziałem podmiotów odpowiedzialnych za realizację przedsięwzięć, wywiady indywidualne i fokusowe z interesariuszami procesu rewitalizacji, spacerzy badawcze itd.

W prowadzonej raz na trzy lata ocenie aktualności i stopnia realizacji GPR planuje się uwzględnić wnioski z badania społecznego, które ma na celu ocenę realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Badanie to zostało ujęte w opisach podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w odniesieniu do sposobów oceny ich rezultatów. Wnioski z badania, prowadzonego np. w formie ankiet lub wywiadów z mieszkańcami, pozwolą m.in. na ocenę stanu zagospodarowania i użyteczności przestrzeni publicznych, dostępności obiektów użyteczności publicznej, efektów procesu rewitalizacji. Pytania w badaniu społecznym będą powiązane z zakładanymi w GPR sposobami oceny rezultatów przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Planuje się także uwzględnienie w badaniu społecznym pytania o poziom zadowolenia mieszkańców z procesu rewitalizacji.

Inne sugerowane elementy oceny aktualności i stopnia realizacji *Programu* to np.: wykaz przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których realizacja została zakończona, czy też jest w trakcie lub nie została rozpoczęta; analiza potrzeb i zasobów instytucjonalnych (również po stronie partnerów spoza sektora publicznego) koniecznych do zarządzania procesem rewitalizacji; a także identyfikacja barier i priorytetów w kontekście pozostałych lat wdrażania GPR.

Podobnie jak w przypadku rocznych raportów, za sporządzenie oceny aktualności i stopnia realizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko do roku 2035* będzie odpowiedzialny Zespół ds. Rewitalizacji. Ocena będzie przedkładana przez Burmistrza Gminy i Miasta Nowe Miasteczko Komitetowi Rewitalizacji. Zadaniem Komitetu będzie m.in. dokonanie oceny, czy w kontekście postępów realizacji GPR i osiągniętych efektów istnieje konieczność jego aktualizacji.

12. ZMIANY ZWIĄZANE Z WDRAŻANIEM PROGRAMU

12.1. Zmiany w uchwałach dotyczących polityki mieszkaniowej gminy

W związku z realizacją postanowień *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko do roku 2035* nie przewiduje się konieczności wprowadzania zmian w Uchwale nr XXVIII/177/2021 Rady Miejskiej w Nowym Miasteczku z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Nowe Miasteczko.

12.2. Specjalna Strefa Rewitalizacji

W związku z realizacją postanowień *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko do roku 2035* nie przewiduje się konieczności ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji.

13. SPOSÓB REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

13.1. Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w planie ogólnym gminy

Na etapie prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko do roku 2035 nie obowiązywał plan ogólny, tym samym GPR nie może wskazywać ewentualnych zmian w takim planie. W ramach toczących się prac nad planem ogólnym dopilnowane zostanie zapewnienie spójności między GPR a przyszłym Planem Ogólnym Gminy Nowe Miasteczko.

13.2. Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany

Planowane działania rewitalizacyjne co do zasady nie zmieniają funkcjonalności obszarów, których dotyczą, zatem nie zachodzi konieczność uchwalenia albo zmiany planów zagospodarowania przestrzennego.

13.3. Miejskowy Plan Rewitalizacji

Nie przewiduje się uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji.

SPIS TABEL

Tabela 1. Powierzchnia i liczba ludności obszaru rewitalizacji na tle Gminy Nowe Miasteczko (2024)	12
Tabela 2. Wartości wskaźników dotyczących pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji w Gminie Nowe Miasteczko.....	17
Tabela 3. Wybrane wskaźniki ilustrujące kryzysową sytuację w sferze technicznej na obszarze rewitalizacji w Nowym Miasteczku (2024)	42
Tabela 4. Szacowane koszty realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wynikających z GPR.....	89
Tabela 5. Koszty zarządzania realizacją GPR	98
Tabela 6. Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko do roku 2035	99
Tabela 7. Lista wskaźników wykorzystywanych do rocznej oceny stanu realizacji GPR	105

SPIS RYCIN

Rycina 1. Granice obszaru rewitalizacji obejmującego część Nowego Miasteczka	13
Rycina 2. Granice obszaru rewitalizacji obejmującego sołectwo Nieciecz	14
Rycina 3. Zagęszczenie obiektów i obszarów zabytkowych w obrębie obszaru rewitalizacji – Stare Miasto i okolice, od lewej: wpisanych do rejestru zabytków, od prawej: ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków, źródło: https://mapy.zabytek.gov.pl/nid/	30

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Plany mieszkańców w zakresie zmiany miejsca zamieszkania	16
Wykres 2. Ocena stanu bezpieczeństwa obszaru rewitalizacji przez mieszkańców	24
Wykres 3. Częstotliwość korzystania z Rynku przez mieszkańców.....	34
Wykres 4. Ocena stanu technicznego budynków na obszarze rewitalizacji	44

SPIS FOTOGRAFII

Fotografia 1. Wydarzenia w ramach prac nad GPR: spotkanie z przedsiębiorcami i przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz debata oxfordzka z młodzieżą.	11
Fotografia 2. Warsztaty dla seniorów „Starość to też radość” organizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Miasteczku oraz zimowisko dla dzieci w Wiśle zorganizowane przez OPS 19	
Fotografia 3. Występ na dożynkach organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury	23
Fotografia 4. Hala sportowa i fragment skateparku na obszarze rewitalizacji w Nowym Miasteczku	25
Fotografia 5. Inicjatywy oddolne w zakresie zagospodarowania przestrzeni podwórek.	27
Fotografia 6. Niska estetyka przestrzeni publicznych i podwórek.....	27
Fotografia 7. Panoramy Nowego Miasteczka dawniej i obecnie	28
Fotografia 8. Przykłady historycznych typów zabudowy w obrębie Nowego Miasteczka – pierzejowa zabudowa w obrębie rynku i jego sąsiedztwie.	31
Fotografia 9. Krajobraz kulturowy wsi Nieciecz - zabudowa zagrodowa.	32
Fotografia 10. Lokal usługowy na sprzedaż oraz wejście do niedziałającej restauracji.	34
Fotografia 11. Teren dawnych zakładów meblowych ZEFAM	36
Fotografia 12. Akcja „Paszport Rowerzysty” na Rynku w Nowym Miasteczku w 2025 roku	37
Fotografia 13. Spotkanie z przedsiębiorcami podczas prac nad GPR.	38
Fotografia 14. Dym z komina na Rynku w Nowym Miasteczku	40
Fotografia 15. Fragment lasu w Niecieczy	41
Fotografia 16. Zniszczone elewacje kamienic w Rynku	43
Fotografia 17. Ciężarówka z ładunkiem przejeżdżająca przez Rynek	43
Fotografia 18. Wejście do Urzędu Miejskiego w Nowym Miasteczku. Po prawej drzwi stanowiące barierę dla osób z niepełnosprawnościami	45
Fotografia 19. Droga w Niecieczy	46
Fotografia 19. Angażowanie różnych grup interesariuszy na etapie prac nad GPR – debata oxfordzka z uczniami, spacer badawczy z mieszkańcami	101

ZAŁĄCZNIKI

1. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Gminy Nowe Miasteczko

